

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ

η.μ.σ.

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

**Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»**

**«Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»**

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΠΑΝΤΑΖΟΓΛΟΥ

Κομοτηνή, Οκτώβριος 2017

Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

Interuniversity Interdepartmental

Master Program in

«Local and Regional Government and Development»

**«THE INSTITUTION OF OMBUDSMAN IN LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENT»**

ATHANASIA PANTAZOGLOU

Komotini, October 2017

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Δρογαλά Γεώργιο για την επιστημονική αρωγή, τις συμβουλές και την αδιάλειπτη υποστήριξη που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Επίσης, ευχαριστώ το Δήμο Ξάνθης, όπου εργάζομαι, που με διευκόλυσε στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας, χορηγώντας μου τρίμηνη εκπαιδευτική άδεια.

Επιπλέον, ευχαριστώ θερμά όλους τους Συμπαραστάτες που ανταποκρίθηκαν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου και διέθεσαν το χρόνο και την εμπειρία τους για τη διεξαγωγή του ερευνητικού έργου.

Τέλος, ευχαριστώ τον αξιόλογο συνάδελφό μου κ. Ηλία Κρασούλη για την αμέριστη βοήθειά του.

Ο Θεσμός του Συμπαρασάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

Σημαντικοί Όροι: Ο Συμπαρασάτης του Δημότη/Πολίτη και της Επιχείρησης, Πρόγραμμα «Καλλικράτης», Διαμεσολάβηση, Κακοδιοίκηση, Εσωτερικός Έλεγχος, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Θεσμός του Συμπαρασάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, εισήχθη στη διαρθρωτική δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού μόλις λίγα χρόνια πριν, με την ψήφιση και εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», καθιερώνοντας το «Συμπαρασάτη του Δημότη και της Επιχείρησης» στους δήμους και το «Συμπαρασάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης» στις περιφέρειες. Σκοπός αυτής της ανάλυσης είναι η διερεύνηση της αναγκαιότητας θέσπισης του θεσμού, της σκοπιμότητας και της αποστολής του, καθώς επίσης και ο τρόπος άσκησης του έργου του Συμπαρασάτη στην πράξη. Επιπρόσθετα, διερευνάται η αξιοποίηση και ανάδειξη του νεοεισερχόμενου θεσμού από τη διοικούσα αρχή των δήμων και των περιφερειών, η εξοικείωση των πολιτών με το θεσμό και ο βαθμός αποδοχής του ρόλου και του έργου του Συμπαρασάτη από τους υπαλλήλους και τους αιρετούς. Η παρούσα διπλωματική χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος επιχειρείται μια θεωρητική προσέγγιση του θέματος, ενώ στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται η ερευνητική προσέγγισή του, η οποία διεξήχθη με τη σύνταξη και αποστολή ερωτηματολογίου, απευθυνόμενου στους εν ενεργεία Συμπαρασάτες, ως πρωτογενή πηγή πληροφοριών και στοιχείων. Από την εκπόνηση αυτής της εργασίας εξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα για τον τρόπο που ο συμπαρασάτης ασκεί το έργο του στους δήμους και τις περιφέρειες της χώρας, ενώ παράλληλα αναδείχθηκε η αντίληψη αιρετών, υπαλλήλων και πολιτών για το νεοπαγή θεσμό. Το κυριότερο συμπέρασμα όλων συνοψίζεται στο γεγονός ότι ο θεσμός δεν αξιοποιείται στο βαθμό που δύναται από τους δήμους και τις περιφέρειες, ενώ οι λιγοστοί υποστηρικτές του προσπαθούν για την ενδυνάμωση και περαιτέρω νομική κατοχύρωση του.

The Institution of Ombudsman in Local and Regional Government

Important Terms: The Local and Regional Ombudsman , "Kallikrates" Program, Mediation, Mismanagement, Internal Audit, Local Government, Regional Government

ABSTRACT

The institution of the Ombudsman in Local and Regional Government was introduced to the structure of the Local Government of grade A' and B', only a few years ago, with the adoption and implementation of the "Kallikratis" program, by instituting the "Ombudsman of Local Citizen and Business" to the municipalities and the "Ombudsman of Citizen and Business" to the regions. The purpose of this analysis is to examine the necessity of establishing the institution, its feasibility and its mission, and the way of exercising the work of the Ombudsman in practice as well. In addition, this work analyses the exploitation and promotion of the Local Ombudsman by the administrative authority of the municipalities and the regions, the familiarization of the citizens with the institution and the degree of acceptance of the role and the work of the Ombudsman by the employees and the elected persons. This task is divided into two parts. The first part attempts a theoretical approach of the subject, while in the second part is presented the research approach, which was done by drafting and sending a questionnaire, addressed to the active Ombudsmen, as a primary source of information and data. From the elaboration of this work, useful conclusions were drawn about the way in which the Ombudsman exercises his work in the municipalities and regions of the country, as well as the perception of elected persons, officials and citizens about the new institution. The main conclusion is that the institution is not deployed to the extent that it can be done by the municipalities and the regions, while its few supporters are trying to strengthen the institution and its further legal enshrinement.

Περιεχόμενα	
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT	2
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.....	14
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	14
1.1. Εισαγωγή.....	14
1.2. Η μεταρρυθμιστική αντίληψη του «Καλλικράτη».....	14
1.3. Η αναγκαιότητα της θέσπισης του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 15	
1.4. Οι συστάσεις των Συμβουλίων της Ευρώπης για τη θέσπιση Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση	17
1.5. Το νομικό πλαίσιο του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση	18
1.5.1. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης	18
1.5.2. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης	20
1.6. Οι Αρχές που διέπουν το έργο του Συμπαραστάτη.....	21
1.7. Ο Θεσμός του Συμπαραστάτη (OMBUDSMAN) στην Ευρώπη.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ	24
2.1. Εισαγωγή.....	24
2.2. Ποιοι και πόσοι δήμοι δικαιούνται να εκλέξουν Συμπαραστάτη	24
2.3. Ποιοι δήμοι της χώρας έχουν εκλέξει Συμπαραστάτη	24
2.3.1. Πρώτη περίοδος εφαρμογής του θεσμού δημοτικής θητείας (2011-2014)	24
2.3.2. Δεύτερη περίοδος εφαρμογής του θεσμού δημοτικής θητείας (2014-2019)	25
2.4. Περιφέρειες της χώρας που έχουν εκλέξει Συμπαραστάτη.....	25
2.4.1. Πρώτη περίοδος εφαρμογής του θεσμού (2011-2014)	25
2.4.2. Δεύτερη περίοδος εφαρμογής του θεσμού (2014-2019).....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ	28
3.1. Εισαγωγή.....	28
3.2. Η έννοια της κακοδιοίκησης	28
3.3. Η έννοια της διαμεσολάβησης	30

3.4. Εσωτερικός έλεγχος-εποπτεία.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ.....	33
4.1. Εισαγωγή.....	33
4.2. Αναφορές στο Θεσμό του Δημοτικού & Περιφερειακού Συμπαρασάτη	33
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	35
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	35
5.1. Εισαγωγή.....	35
5.2. Παρουσίαση Ερωτηματολογίου Έρευνας.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	39
6.1. Εισαγωγή.....	39
6.2. Ενότητα 1 : Το προφίλ του Συμπαρασάτη.....	39
6.3. Ενότητα 2: Το έργο του Συμπαρασάτη στην πράξη.....	50
6.4. Ενότητα 3: Ο Συμπαρασάτης και το περιβάλλον εργασίας του	74
<i>Υποενότητα 3.1: Ο Συμπαρασάτης και η Διοικούσα Δημοτική/Περιφερειακή Αρχή</i>	<i>74</i>
<i>Υποενότητα 3.2: Ο Συμπαρασάτης και οι υπηρεσίες.....</i>	<i>82</i>
6.5. Ενότητα 4: Η αντίληψη των πολιτών για τον Συμπαρασάτη	86
<i>Υποενότητα 4.1: Η Συμπεριφορά των πολιτών απέναντι στο θεσμό.....</i>	<i>86</i>
<i>Υποενότητα 4.2: Τα αιτήματα των πολιτών στο Συμπαρασάτη</i>	<i>89</i>
6.6. Ενότητα 5: Η Αξία του Θεσμού του Συμπαρασάτη στην Τοπική & Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.....	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	99
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	107

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Ποιοι δήμοι έχουν επιλέξει Συμπαραστάτη	25
Πίνακας 2: Στοιχεία δήμων ανά περιφέρεια αναφορικά με την εκλογή του ΣτΔΕ	27
Πίνακας 3:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 1.1	39
Πίνακας 4: Επωνυμία Φορέα για την Ερώτηση 1.2.....	41
Πίνακας 5: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.3	42
Πίνακας 6: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.4	43
Πίνακας 7: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.5	44
Πίνακας 8: Ποσοστά αιρετών γυναικών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	46
Πίνακας 9: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.6	46
Πίνακας 10: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.7	48
Πίνακας 11: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.8	49
Πίνακας 12: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.1	51
Πίνακας 13: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.2	52
Πίνακας 14: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.3	54
Πίνακας 15: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.4.....	55
Πίνακας 16: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.4	56
Πίνακας 17: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.4	57
Πίνακας 18: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.4.....	58
Πίνακας 19: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.5	59
Πίνακας 20: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.6	60
Πίνακας 21: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.6	61
Πίνακας 22: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6.....	62
Πίνακας 23: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6.....	63
Πίνακας 24:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6.....	64
Πίνακας 25:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6.....	65
Πίνακας 26: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.8.....	68
Πίνακας 27: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.9.....	69
Πίνακας 28: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.10.....	70
Πίνακας 29: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.1	74
Πίνακας 30: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.2.....	75
Πίνακας 31: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.3.....	77
Πίνακας 32: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 3.1.4	78

Πίνακας 33: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.5.....	80
Πίνακας 34:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.6.....	81
Πίνακας 35: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.1.....	82
Πίνακας 36:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.2.....	83
Πίνακας 37: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.3.....	84
Πίνακας 38: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.1.....	86
Πίνακας 39:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.2.....	87
Πίνακας 40: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.3.....	88
Πίνακας 41: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.1.....	90
Πίνακας 42: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.2.....	91
Πίνακας 43:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.3.....	92
Πίνακας 44: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.1.....	93
Πίνακας 45: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.2.....	94
Πίνακας 46: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.3.....	95
Πίνακας 47: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.4.....	96
Πίνακας 48: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.5.....	97

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.1.....	40
Διάγραμμα 2: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 1.3	43
Διάγραμμα 3: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 1.4	44
Διάγραμμα 4: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 1.5.....	45
Διάγραμμα 5: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 1.6.....	47
Διάγραμμα 6: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.7.....	49
Διάγραμμα 7: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.8.....	50
Διάγραμμα 8: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.1.....	52
Διάγραμμα 9: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.2.....	53
Διάγραμμα 10: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 2.3.....	54
Διάγραμμα 11: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4	55
Διάγραμμα 12: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4	56
Διάγραμμα 13: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4	57
Διάγραμμα 14: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4	58
Διάγραμμα 15: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	61
Διάγραμμα 16: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	62
Διάγραμμα 17: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	63
Διάγραμμα 18: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	64
Διάγραμμα 19: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	65
Διάγραμμα 20: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6	66
Διάγραμμα 21: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.7	67
Διάγραμμα 22: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.8.....	69
Διάγραμμα 23: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.9.....	70
Διάγραμμα 24: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.10.....	71
Διάγραμμα 25: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.11	72
Διάγραμμα 26: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.12	73
Διάγραμμα 27: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.1	75
Διάγραμμα 28: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.2	76
Διάγραμμα 29: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.3	77
Διάγραμμα 30: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.1.4.....	79
Διάγραμμα 31: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.1.5.....	80
Διάγραμμα 32: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.6	81

Διάγραμμα 33: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.2.1	83
Διάγραμμα 34: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.2.2.....	84
Διάγραμμα 35: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.2.3	85
Διάγραμμα 36: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.1	87
Διάγραμμα 37: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.2	88
Διάγραμμα 38: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.3	89
Διάγραμμα 39: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 4.2.1.....	90
Διάγραμμα 40: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 4.2.2.....	91
Διάγραμμα 41: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.2.3	92
Διάγραμμα 42: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.1	94
Διάγραμμα 43: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 5.2.....	95
Διάγραμμα 44: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.3	96
Διάγραμμα 45: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.4	97
Διάγραμμα 46: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.5	98

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ε.Ε.Τ.Α.Α.	Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης
Ε.Ε.Δ.Δ.	Επιθεωρητές Ελεγκτές Δημόσιας Διοίκησης
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α.	Υπουργείο Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης
Κ.Δ.Κ.	Κώδικας Δήμων & Κοινοτήτων
ΣτΔΕ	Συμπαραστάτης του Δημότη & της Επιχείρησης
ΣτΠΕ	Συμπαραστάτης του Πολίτη & της Επιχείρησης
ΕΚΔΔ	Εθνικός Κώδικας Δεοντολογίας Διαμεσολαβητών
ΚΕΔΕ	Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος
UNESCO	UNITED NATIONS EDUCATIONAL SCIENTIFIC & CULTURAL ORGANIZATION

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γενικά

Με την ψήφιση του Νόμου 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης» - Πρόγραμμα «Καλλικράτης» εισήχθη στη διαρθρωτική δομή της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης ένας νεόδμητος θεσμός για τα - μέχρι τότε - δεδομένα της τοπικής διακυβέρνησης, ο θεσμός του **Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης**, για τους δήμους, και του **Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης**, για τις νεοσύστατες τότε περιφέρειες.

Με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» επιχειρήθηκε μια ευρεία διοικητική μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού, με μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα, η οποία, μεταξύ άλλων, κρίθηκε απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση των φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς που εντοπίζονταν ιδιαίτερα σε ορισμένους φορείς της αυτοδιοίκησης, όπως είχαν επανειλημμένως αποτυπωθεί σε εκθέσεις ανεξάρτητων αρχών (λ.χ. Συνήγορος του Πολίτη) και ελεγκτικών οργάνων (λ.χ. του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης).

Στο πλαίσιο αυτής της αναγκαίας μεταρρύθμισης θεσπίστηκε **Ο Θεσμός του Τοπικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη**, προκειμένου να καταπολεμηθούν φαινόμενα κακοδιοίκησης στις υπηρεσίες και νομικά πρόσωπα των δήμων και των περιφερειών, με τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη ανάμεσα στον πολίτη ή την επιχείρηση και τις αρμόδιες υπηρεσίες, με σκοπό την άμεση εξεύρεση λύσης σε καταγγελίες θιγόμενων πολιτών ή επιχειρήσεων.

Βέβαια, εκτός από τη διαπίστωση, αλλά και την ομολογία του κράτους, ότι υπάρχουν φαινόμενα κακοδιοίκησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, που επιβάλλεται να αντιμετωπισθούν, επίσης συνέβαλαν στην καθιέρωση του Θεσμού του Συμπαραστάτη οι υποδείξεις και οι κλήσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων για την θέσπιση ενός θεσμού, ανάλογου του Συνηγόρου του Πολίτη, σε επίπεδο τοπικό και περιφερειακό.

Ο Θεσμός του Συμπαραστάτη, στα πρώτα του βήματα, δεν έτυχε της αναμενόμενης αποδοχής από τις δημοτικές και περιφερειακές αρχές της χώρας, με αποτέλεσμα κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του «Καλλικράτη» (2011-2014) να έχουν εκλεγεί ελάχιστοι Συμπαραστάτες σε όλη τη χώρα, μόλις τριάντα (30) σε δήμους, εκ των οποίων μόνο οι δεκαπέντε (15) κατάφεραν να ολοκληρώσουν τη θητεία τους ως το τέλος της δημοτικής περιόδου και μόλις τέσσερις (4) στις νεοσύστατες τότε δεκατρείς (13) Περιφέρειες.

Κατά την τρέχουσα δημοτική θητεία (2014-2019) ο Θεσμός του Συμπαραστάτη λειτουργεί σε ένα περιορισμένο ποσοστό, τόσο στους δήμους όσο και στις περιφέρειες της χώρας, με αποτέλεσμα μόλις το 19% του συνολικού πληθυσμού της χώρας να μπορεί να απευθυνθεί σε Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και μόλις το 58% του συνολικού πληθυσμού να μπορεί να απευθυνθεί σε Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης (βλ. κεφάλαιο 2).

Αναμφισβήτητα, ο Θεσμός του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση αποτελεί ένα βήμα εκδημοκρατισμού της διοικητικής λειτουργίας της και παράλληλα υπηρετεί και ενισχύει βασικές αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως η νομιμότητα, η διαφάνεια, η ισότητα, η λογοδοσία, η αποτελεσματικότητα, η συμμετοχή του δημότη, η διαβούλευση, η αμεροληψία, η χρηστή και αδιάφθορη διοίκηση και η ανταπόκριση στις ανάγκες των δημοτών. (Εκδόσεις ΕΕΤΑΑ-Οδηγός του Δημότη)

Επίσης, μέσα από το έργο του Συμπαραστάτη οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν τα οφέλη της διαμεσολάβησης (βλ. κεφάλαιο 3) αλλά ταυτόχρονα έχουν άμεση πρόσβαση σε ένα πρόσωπο που είναι εκεί για να ακούσει το παράπονο τους, να δώσει λύση στο πρόβλημά τους, ακόμη κι αν συχνά οι καταγγελίες δεν είναι νομικά βάσιμες. Αυτή η άμεση επαφή του Συμπαραστάτη με τον πολίτη συνιστά και μία προσπάθεια να αποκατασταθεί η κλονισμένη εμπιστοσύνη του πολίτη απέναντι στη Δημόσια Διοίκηση.

Επιπροσθέτως, το έργο του Συμπαραστάτη αποτελεί άσκηση έμμεσου εσωτερικού ελέγχου στη λειτουργία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, γεγονός που εξασφαλίζει τη νομιμότητα αλλά και την αποτελεσματικότητα του οργανισμού.

Σήμερα, διανύοντας το έβδομο έτος καθιέρωσης του Θεσμού του Συμπαραστάτη, διαπιστώνουμε ότι ο Θεσμός δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, ενώ οι λόγοι που καθιστούν αναγκαία τη λειτουργία του συνεχίζουν να υφίστανται (βλ. Ετήσια Έκθεση Σώματος ΕΕΔΔ 2017). Προφανώς, απαιτείται η ενδυνάμωση και η ενίσχυση του θεσμού για την οποία πρέπει να μεριμνήσει η πολιτεία και να αποκαταστήσει τυχόν παραλείψεις ή αδυναμίες του νομικού πλαισίου καθιέρωσης του θεσμού, έτσι ώστε να αυξηθεί και η προστιθέμενη αξία του στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας

Σκοπός της εργασίας είναι να διερευνηθεί ο τρόπος πραγμάτωσης του ρόλου και του έργου του νεόδμητου θεσμού του *Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης* και του *Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης* στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα, υπό το πρίσμα

της αναγκαιότητας θέσπισης του θεσμού και της προστιθέμενης αξίας που προσδίδει στην καθημερινότητα του πολίτη.

Επίσης, διερευνάται η στάση των δημοτικών και περιφερειακών αρχών απέναντι στο θεσμό, ο βαθμός αφομοίωσης του θεσμού από την ελληνική κοινωνία, οι δυσκολίες της άσκησης του έργου του Συμπαραστάτη, οι νομικές παραλείψεις στην καθιέρωσή του αλλά και οι δυνατοί τρόποι ενίσχυσης του θεσμού.

Τα ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερωτήματα που καλείται να απαντήσει η παρούσα εργασία αφορούν στην αναγκαιότητα του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και τον τρόπο που ασκείται το έργο του Συμπαραστάτη στην πράξη.

Ειδικότερα θα απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:

- Σε πόσους δήμους και περιφέρειες της χώρας έχουν εκλεγεί Συμπαραστάτες;
- Για ποιο λόγο δεν έχουν εκλέξει όλοι οι φορείς Συμπαραστάτη;
- Ποιο είναι το προφίλ των εν ενεργεία Συμπαραστατών (φύλο-ηλικία-σπουδές-τυπικά προσόντα);
- Με ποιο τρόπο ασκείται το έργο του Συμπαραστάτη στην πράξη;
- Πόσο υποστηρικτικές είναι οι δημοτικές/περιφερειακές αρχές στην ενάσκηση του έργου του;
- Σε ποιο βαθμό συνεργάζονται οι υπηρεσίες με τον Συμπαραστάτη;
- Σε ποιο βαθμό οι πολίτες έχουν εξοικειωθεί με το νεοεισερχόμενο θεσμό;
- Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται η αποστολή του Συμπαραστάτη μέσα από την καθημερινή λειτουργία του;

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθείται στην εν λόγω εργασία είναι αρχικά η θεωρητική αναφορά στο Θεσμό του Συμπαραστάτη, αναλύοντας το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του, τις αρμοδιότητές του, την αποστολή του καθώς και βασικές έννοιες και αρχές που σχετίζονται με το θεσμό. Η θεωρητική προσέγγιση βασίστηκε αποκλειστικά στην ελληνική βιβλιογραφία, καθώς η διερεύνηση της λειτουργίας του θεσμού αφορά στην εγχώρια πραγματικότητα, και στην ηλεκτρονική βιβλιογραφία.

Επίσης, συντάχθηκε ερωτηματολόγιο απευθυνόμενο στους εν ενεργεία Συμπαραστάτες (Δημοτικούς και Περιφερειακούς) προκειμένου να απαντηθούν, από την πλέον πρωτογενή πηγή, ερωτήματα σχετικά με το έργο του Συμπαραστάτη στην πράξη.

Η ανταπόκριση των Συμπαραστατών ήταν ικανοποιητική, καθώς απάντησαν οι είκοσι πέντε (25) από τους τριάντα οκτώ (38) υπηρετούντες και απαιτήθηκε συχνή επικοινωνία μαζί τους, ηλεκτρονική και τηλεφωνική, προκειμένου να συλλεχθούν οι απαντήσεις τους.

Δομή εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελείται από δύο (2) μέρη και συνολικά από επτά (7) κεφάλαια.

Το Πρώτο Μέρος της εργασίας αφορά στη θεωρητική προσέγγιση του θέματος και περιέχει τέσσερα (4) κεφάλαια ως εξής:

Το **Πρώτο 1^ο Κεφάλαιο** παρουσιάζει το θεσμικό πλαίσιο εισαγωγής του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, την αναγκαιότητα καθιέρωσης του θεσμού, τις βασικές αρχές που διέπουν το θεσμό και την ιστορία του θεσμού στην Ευρώπη.

Το **2^ο Δεύτερο Κεφάλαιο**, όπου επιχειρείται μία αναλυτική παρουσίαση αριθμητικών δεδομένων που αφορούν σε δήμους και περιφέρειες που διαθέτουν ή δεν διαθέτουν Συμπαραστάτη και πώς αυτό μεταφράζεται σε ποσοστά του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Το **3^ο Τρίτο Κεφάλαιο**, στο οποίο αναλύονται βασικές έννοιες της λειτουργίας και της αποστολής του θεσμού προκειμένου να γίνει καλύτερα κατανοητός ο ρόλος και το έργο του Συμπαραστάτη.

Τέλος, στο **4^ο Κεφάλαιο** του πρώτου μέρους παρουσιάζεται η επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με το θέμα της εργασίας.

Το Δεύτερο Μέρος αφορά στην ερευνητική προσέγγιση του έργου του Συμπαραστάτη και στη λειτουργία του θεσμού στην πράξη και επίσης στα συμπεράσματα που προέκυψαν από την εκπόνηση της παρούσας εργασίας και αποτελείται από τρία (3) κεφάλαια ως εξής:

Το **5^ο Κεφάλαιο**, όπου γίνεται η ανάλυση της μεθοδολογίας του ερωτηματολογίου, που συντάχθηκε για τη διενέργεια της έρευνας.

Το **6^ο Κεφάλαιο**, στο οποίο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων που δόθηκαν από τους ερωτώμενους Συμπαραστάτες.

Τέλος, το **7^ο Κεφάλαιο**, στο οποίο διατυπώνονται τα συμπεράσματα που διεξήχθησαν συνολικά από την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1. Εισαγωγή

Το παρόν κεφάλαιο πραγματεύεται την καθιέρωση και θέσπιση στη χώρα μας ενός νεόδμητου θεσμού για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, του **Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης** και του **Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης**, θεσμός ο οποίος «καθυστέρησε» να εισαχθεί στη λειτουργική δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρά τις διαπιστωμένες ανάγκες για τη θέσπισή του και παρά τις συνεχείς ευρωπαϊκές υποδείξεις και κλήσεις. Επίσης, διερευνάται η αναγκαιότητα της λειτουργίας του θεσμού και αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο της εκλογής του Συμπαραστάτη, των αρμοδιοτήτων του, των αρχών που διέπουν το έργο του καθώς και το περιεχόμενο της αποστολής του.

1.2. Η μεταρρυθμιστική αντίληψη του «Καλλικράτη»

Η ψήφιση του Νόμου 3852/2010, στο εξής Πρόγραμμα «Καλλικράτης», είναι μία προσπάθεια της πολιτείας για την ανασυγκρότηση των δομών της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης επιχειρώντας, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση οργάνων και θεσμών που συμβάλλουν στον εκδημοκρατισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, στην ενίσχυση της διαφάνειας, της συμμετοχικότητας των πολιτών και της λογοδοσίας των τοπικών αρχών. Όπως αναφέρεται στην εισηγητική αιτιολογική του έκθεση (2010), επιχειρείται ο συνολικός επανασχεδιασμός των επιπέδων διακυβέρνησης, σε μία Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Μια Νέα Αρχιτεκτονική, η οποία μεταξύ άλλων ενσωματώνει τις αρχές της διαφάνειας, της ανοιχτής διακυβέρνησης, της αξιολόγησης και της λογοδοσίας στη διοικητική λειτουργία, που απαλλάσσει πλέον την τοπική αυτοδιοίκηση από μία διαρκή κριτική.

Πολύ εύστοχα, ο Γιαννόπουλος (2017) αναφέρει ότι οι νέοι δήμοι που προκύπτουν από τη νέα χάραξη έχουν στόχο να συμβάλλουν στην ενδυνάμωση της συμμετοχής του πολίτη, των θεσμών και διαδικασιών τοπικής δημοκρατίας, καθώς η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των δήμων επέβαλε τον επανασχεδιασμό του συστήματος τοπικής διακυβέρνησης με στόχο την αναβαθμισμένη συμμετοχή του πολίτη στη **διαβούλευση** πριν τη λήψη αποφάσεων, στη **διαφανή άσκηση της εξουσίας** και στην **υποχρεωτική λογοδοσία** όποιου ασκεί δημόσια εξουσία.

1.3. Η αναγκαιότητα της θέσπισης του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Στην αιτιολογική έκθεση του Προγράμματος «Καλλικράτης» (2010) αναφέρεται ότι η μεταρρύθμιση θεωρείται επιτακτική επειδή, μεταξύ άλλων, είναι απολύτως αναγκαία η αντιμετώπιση των γνωστών φαινομένων κακοδιοίκησης και διαφθοράς που εντοπίζονται ιδιαίτερα σε ορισμένους φορείς της αυτοδιοίκησης, όπως έχουν επανειλημμένως αποτυπωθεί σε εκθέσεις ανεξάρτητων αρχών (λ.χ. Συνήγορος του Πολίτη) και ελεγκτικών οργάνων (λ.χ. του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης) με μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα (Αιτιολογική Έκθεση «Καλλικράτη»-2010). Επίσης, στην αιτιολογική έκθεση του «Καλλικράτη», αναφέρεται ότι με το άρθρο 77 καθιερώνεται ο θεσμός του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, σε δήμους πληθυσμού άνω των 20.000 κατοίκων, καθώς:

- Τα πολυσυζητημένα προβλήματα κακοδιοίκησης στους δήμους
- Τα παράπονα αρκετών πολιτών για μεροληψία και επιλεκτική πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων των δημοτικών αρχών
- Η υπερφόρτωση του δημάρχου από αιτήματα και παράπονα μεμονωμένων πολιτών και ομάδων,

καθιστούν **αναγκαία** την καθιέρωση ενός νέου θεσμού διαμεσολάβησης μεταξύ διοικουμένων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών.

Οι ανωτέρω αναφερόμενες διαπιστώσεις συνιστούν μία ομολογία πως το κράτος μπορεί να αδικήσει και μία παραδοχή του φαινομένου της κακοδιοίκησης, που οδήγησαν σαφώς, ως αναγκαίες και ικανές συνθήκες, στην καθιέρωση του θεσμού του τοπικού συμπαραστάτη σε δήμους και περιφέρειες.

Όπως τονίζει η Πραβίτα (2011) η δυνατότητα ελέγχου της δράσης των διοικητικών οργάνων, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, αποσκοπεί στην εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων

δικαίου, της υιοθέτησης των αρχών καλής διοίκησης και στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών καθώς κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας από τη Διοίκηση, συχνά παρατηρούνται τα φαινόμενα της υπέρβασης των ορίων της νομιμότητας ή της κακής χρήσης της διακριτικής της ευχέρειας.

Άλλωστε, προς επιβεβαίωση των ανωτέρω, φαινόμενα κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α. αναφέρονται συχνά τόσο στις εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη όσο και στα πορίσματα του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, ο οποίος στην Ετήσια Έκθεση του 2010 (Αθήνα, Μάιος 2011) θα αναφέρει: *«Από τη μέχρι τώρα εμπειρία μας προκύπτει το συμπέρασμα ότι κυρίως μέχρι τώρα οι ΟΤΑ α' βαθμού αλλά και οι β' βαθμού σε μικρότερο βαθμό, εμπλέκονται σε πολλές περιπτώσεις κακοδιοίκησης η οποία όπως είναι γνωστό οδηγεί αρκετές φορές και στη διαφθορά ή ευνοεί την ανάπτυξή της...»*

...Η διαπίστωση αυτή προκύπτει από τις ετήσιες εκθέσεις μας για τα έτη 2003 έως 2009 αλλά και από την παρούσα...».

Ομοίως, στο Δελτίο Τύπου της Ετήσιας έκθεσης του «Συνηγόρου του Πολίτη» (Αθήνα, 7 Μαρτίου 2017) θα τονιστεί ότι μεγάλο ποσοστό (21,75%) των προβλημάτων κακοδιοίκησης εξακολουθεί να εντοπίζεται στην αυτοδιοίκηση (δήμοι και περιφέρειες).

Επίσης, όπως αναφέρει ο Χλέπας (2011), ο «συμπαραστάτης» αναμένεται να συμβάλλει στην βελτίωση της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με τους πολίτες, ενώ παράλληλα θα συμβάλλει και στην αποσυμφόρηση ορισμένων οργάνων προς τα οποία στρέφονται οι πολίτες όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα με την δημοτική διοίκηση (ιδίως τον δήμαρχο σε τοπικό επίπεδο) αφού σε σχετική εμπειρική έρευνα που έγινε το 2003-2004 στην Ελλάδα, αποτυπώθηκε η ιδιαίτερα έντονη και επιβαρυντική, από απόψεως χρόνου, ενασχόληση των Ελλήνων Δημάρχων με αιτήματα πολιτών. Κανένας άλλος ευρωπαϊός δήμαρχος (επί συνόλου 17 χωρών) δεν αφιερώνει τόσο χρόνο σε αυτή τη δραστηριότητα, σε βάρος των διοικητικών του καθηκόντων και, κυρίως, της επιτελικής του λειτουργίας. Ειδικότερα, ο Έλληνας Δήμαρχος αφιερώνει κατά μέσο όρο 14 ώρες την εβδομάδα σε συναντήσεις με πολίτες (έναντι 7 ωρών περίπου στον μέσο όρο του Ευρωπαϊού Δημάρχου). Αντίθετα, ο Έλληνας Δήμαρχος αφιερώνει, πολύ λιγότερο χρόνο σε συνεννοήσεις με τις αρχές άλλων πόλεων (άρα και τη διαδημοτική συνεργασία), απ' ότι ο μέσος ευρωπαϊός δήμαρχος. Πάντως, ο ρόλος του δημάρχου ως «άτυπου συνηγόρου» του δημότη είναι διαδεδομένος σε ολόκληρη την Ευρώπη, ακόμη και σε κράτη με πολύ ποιοτικές διοικήσεις.

1.4. Οι συστάσεις των Συμβουλίων της Ευρώπης για τη θέσπιση Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Πολύ πριν τη ψήφιση του «Καλλικράτη», υπήρξαν συστάσεις από όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, για την ίδρυση και λειτουργία τοπικών και περιφερειακών διαμεσολαβητών. Όπως:

- Το 1975 με τη Σύσταση 757, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στην Επιτροπή Υπουργών να καλέσει τις κυβερνήσεις των κρατών – μελών να εξετάσουν τη δυνατότητα διορισμού προσώπων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με τις αρμοδιότητες των Συνηγόρων του Πολίτη.
- Το 1985 η Επιτροπή Υπουργών των κρατών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε την Σύσταση R (85) 13 «για τον θεσμό του Συνηγούρου του Πολίτη», καλώντας τα κράτη να διορίσουν Συνηγούρους του Πολίτη σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ή σε ειδικούς τομείς της δημόσιας διοίκησης. Το ίδιο έτος, η Επιτροπή Υπουργών θέσπισε το Ψήφισμα (85) 8 για την συνεργασία μεταξύ των Συνηγόρων και του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Το 1999, το Κογκρέσο Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το Ψήφισμα 80 για τον ρόλο των τοπικών Διαμεσολαβητών ή Συνηγόρων στην προάσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών.
- Το 2013 η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης θέσπισε το **Ψήφισμα 1959 (2013)** για την ενίσχυση του ρόλου των Συνηγόρων στην Ευρώπη. Η κοινοβουλευτική Συνέλευση συστήνει στα κράτη να αναθεωρήσουν τη νομοθεσία τους, προκειμένου οι Συνήγοροι να έχουν αρμοδιότητες κατά τα διεθνή πρότυπα και να αποφύγουν με κάθε τρόπο την μείωση του προϋπολογισμού, η οποία συνεπιφέρει την απώλεια της ανεξαρτησίας των θεσμών ή ακόμη και την κατάργησή τους.
- Περαιτέρω, πρέπει να τονισθεί η σημασία της έκθεσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (Κογκρέσο των τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης) με ημερομηνία 25.2.2015, που αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα (Αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2298287>) και, ιδίως, το βαθμό συμμόρφωσης της Χώρας προς τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που έχει κυρωθεί με τον ν. 1850/1989.

Στο «Παράρτημα 2» της έκθεσης, το Συμβούλιο της Ευρώπης μεταξύ άλλων, αναφέρεται ειδικότερα στο θεσμό του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης στην Ελλάδα.

- Στην παράγραφο 25, το Συμβούλιο της Ευρώπης **αναγνωρίζει την ανεξαρτησία του θεσμού από τους πολιτικούς φορείς**. Επίσης αναγνωρίζει ότι ο Συμπαραστάτης **δεν λαμβάνει εντολές από τις τοπικές ή άλλες αρχές** και ότι ως προς την καταστατική του θέση ισχύουν οι διατάξεις για τους αιρετούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως εξάλλου αναφέρεται ρητά στα άρθρα 77 και 179 του ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης).
- Στην παράγραφο 26 αναγνωρίζεται επίσης η **ανεξαρτησία του θεσμού από το εκλογικό σώμα**, δεδομένου του σχετικού κωλύματος εκλογιμότητας που προβλέπει για τον Συμπαραστάτη η κείμενη νομοθεσία.
- Στη παράγραφο 27 αναγνωρίζεται ότι ο Συμπαραστάτης δεν εκδίδει νομικά δεσμευτικές αποφάσεις, **καθώς η πρόσθετη αξία του βασίζεται στην εγκυρότητα της επιχειρηματολογίας των συστάσεών του με την προώθηση του διαλόγου**.

Συνακολούθως, ως επισφράγιση και υλοποίηση των προτροπών και των συστάσεων των Ευρωπαϊκών οργάνων εισήχθη ο θεσμός του Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη στη χώρα μας, με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης», όπως προαναφέρθηκε.

1.5. Το νομικό πλαίσιο του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

1.5.1. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης

Δυνάμει του άρθρου 77 του Ν. 3852/10 θεσπίστηκε για τους δήμους «Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης», όπου ορίζεται ο τρόπος εκλογής και οι αρμοδιότητές του ως εξής:

Σε ποιους δήμους επιλέγεται Συμπαραστάτης και με ποιον τρόπο

Στους δήμους άνω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται, κατόπιν προκηρύξεως που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου, πρόσωπο εγνωσμένου κύρους και εμπειρίας, ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Υποψηφιότητες υποβάλλονται με δήλωση που κατατίθεται στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου κατά την έναρξη της διαδικασίας επιλογής.

Ποια πρόσωπα μπορούν να υποβάλλουν υποψηφιότητα

Ως συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης δεν μπορεί να επιλεγεί αιρετός δήμου, περιφέρειας ή βουλευτής. Έτσι αποφεύγεται το ενδεχόμενο πρόκλησης πολιτικών και προσωπικών

ανταγωνισμών, μέσω της καθιέρωσης κωλύματος εκλογής του δημοτικού συμπαραστάτη σε αιρετό αξίωμα. (Αιτιολογική Έκθεση «Καλλικράτη»-2010)

Ως προς το αξίωμα του συμπαραστάτη του δημότη ισχύουν τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται στο άρθρο 14 του ν. 3852/2010 για την εκλογή δημάρχων ή δημοτικών συμβούλων. Η θητεία του συμπαραστάτη ακολουθεί τη θητεία των δημοτικών αρχών.

Πότε και πως πραγματοποιείται η επιλογή του Συμπαραστάτη

Η διαδικασία για την επιλογή του συμπαραστάτη γίνεται εντός έξι (6) μηνών από την εγκατάσταση των αρχών. Η ανωτέρω προθεσμία ωστόσο είναι ενδεικτική, και ως εκ τούτου η διαδικασία για την εκλογή του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης συνεχίζεται και πέραν της λήξης του εξαμήνου, σε όσες περιπτώσεις δεν έχει ολοκληρωθεί. (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Α. 8526/10.03.2015)

Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης επιλέγεται με απόφαση η οποία λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Αν δεν επιτευχθεί η επιλογή, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται κατά την ίδια ή μεταγενέστερη συνεδρίαση με την ίδια πλειοψηφία.

Είναι επιτρεπτή με την ίδια πλειοψηφία και την αυτή διαδικασία η ανάκληση του συμπαραστάτη για πλημμελή εκτέλεση των καθηκόντων του, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

Ποιες είναι οι αρμοδιότητές του Συμπαραστάτη

Ο Συμπαραστάτης:

- δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για κακοδιοίκηση των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του και
- διαμεσολαβεί προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα, ενώ είναι υποχρεωμένος να απαντά εγγράφως ή ηλεκτρονικά εντός τριάντα (30) ημερών στους ενδιαφερόμενους.

Η υποβολή καταγγελίας ή αναφοράς στο Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης δεν αναιρεί τη σχετική αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής, ούτε τις αρμοδιότητες άλλων ελεγκτικών οργάνων και αρχών, καθώς και του Ελεγκτή Νομιμότητας.

Ο Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από τις υπηρεσίες του δήμου.

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης συντάσσει ετήσια έκθεση. Η ετήσια έκθεση παρουσιάζεται από τον ίδιο και συζητείται στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου για τον απολογισμό της δημοτικής αρχής κατά τις διατάξεις του άρθρου 217 του Κ.Δ.Κ., εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της.

Ο Συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του, όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι ειδικές προτάσεις του συμπαραστάτη υποβάλλονται στον δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στον γενικό γραμματέα του δήμου.

Τόσο η ετήσια έκθεση όσο και οι ειδικές προτάσεις του Συμπαραστάτη αναρτώνται, υποχρεωτικά, στην ιστοσελίδα του δήμου με φροντίδα των δημοτικών υπηρεσιών.

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου. Ως προς την καταστατική θέση και τις ευθύνες του ισχύουν οι σχετικές διατάξεις για τους δημοτικούς συμβούλους.

1.5.2. Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης

Ομοίως, δυνάμει του άρθρου 179 του Ν. 3852/10, θεσπίστηκε για τις περιφέρειες ο Θεσμός του **Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης**, ο οποίος εκλέγεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, που λαμβάνεται με μυστική ψηφοφορία και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, και επιλέγεται πολίτης που αποτελεί προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους ως περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης. Ο περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης ασκεί ακριβώς τις ίδιες αρμοδιότητες με τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, σε επίπεδο περιφέρειας.

Ως προς την καταστατική θέση του περιφερειακού Συμπαραστάτη εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου. Έτσι, ο περιφερειακός Συμπαραστάτης λαμβάνει αντιμισθία ισόποση με την αντιμισθία του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου.

Οι διαφορές που εντοπίζονται ανάμεσα στον δημοτικό και τον περιφερειακό Συμπαραστάτη αφορούν:

α) στην καταστατική θέση του Συμπαραστάτη του Δημότη, όπου εφαρμόζονται αναλόγως τα ισχύοντα για τους δημοτικούς συμβούλους, ενώ ο νομοθέτης εξομοιώνει την καταστατική θέση του περιφερειακού Συμπαραστάτη με αυτήν του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου.

β) στα κωλύματα και ασυμβίβαστα εκλογής που τίθενται για το πρόσωπο του δημοτικού Συμπαραστάτη δεν ισχύουν για τον περιφερειακό Συμπαραστάτη.

1.6. Οι Αρχές που διέπουν το έργο του Συμπαραστάτη

Σύμφωνα με το Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης, για το ρόλο των τοπικών και περιφερειακών Διαμεσολαβητών/Συνηγόρων στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των πολιτών, θεσπίζονται οι **Αρχές** που διέπουν την ίδρυση των τοπικών και περιφερειακών Γραφείων Συνηγόρων, όπως παρατίθενται στο Παράρτημα του Ψηφίσματος.

Τα βασικά ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός Συνηγόρου, όσον αφορά τις λειτουργίες του, είναι

- η ανεξαρτησία
- η αμεροληψία
- η επάρκεια

Γι' αυτό, το επιλεγόμενο πρόσωπο δεν πρέπει να δέχεται επιρροές από (ή να υπόκειται σε πιέσεις από) τα όργανα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, το ανώτερο προσωπικό τους, τα πολιτικά κόμματα κλπ.

Συνιστάται:

i. να αποφεύγεται ο διορισμός πολιτικών (δηλ. όσων έχουν εκλεγεί σε ένα συμβούλιο ή είναι μέλη ενός πολιτικού κόμματος). Η ανεξαρτησία και η αμεροληψία πρέπει να είναι ορατή από τους πολίτες και ως προς αυτό, η εικόνα είναι επίσης σημαντική.

ii. να εξετάζονται στενά οι υποψήφιοι, προκειμένου να αποκλεισθούν αυτοί που μπορεί να έχουν (ή να εμφανίζεται ότι έχουν) διασυνδέσεις με την τοπική αρχή (συμφέροντα συνδεδεμένα με το επάγγελμα ή τις αρμοδιότητές τους, πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα, κλπ.)

iii. να διασφαλίζεται ότι η εκπαίδευση και οι ιδιότητες των υποψηφίων είναι σχετικές με τις αρμοδιότητες ενός Συνηγόρου, ο οποίος θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση της λειτουργίας και των κανόνων της Διοίκησης.

1.7. Ο Θεσμός του Συμπαραστάτη (OMBUDSMAN) στην Ευρώπη

Με την καθιέρωση του Συμπαραστάτη του Δημότη/Πολίτη και της Επιχείρησης εισάγεται στην διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης ο θεσμός του “δημοτικού συνηγόρου του πολίτη” (municipal/local ombudsman) που ήδη λειτουργεί εδώ και δεκαετίες σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. “**Ombudsman**” είναι ο όρος που χρησιμοποιείται διεθνώς για τους θεσμικούς ανεξάρτητους διαμεσολαβητές. Πρόκειται για όρο του σκανδιναβικού λεξιλογίου που αρχικά σήμαινε “εκπρόσωπος”. Στο θηλυκό χρησιμοποιείται ο όρος “Ombudswoman” και, για τα δύο, φύλα ο όρος “Ombudspersons”. (Σωτηρόπουλος, 2013)

Ο Τζέμος (2014) αναφέρει συνοπτικά τα βήματα εξέλιξης του θεσμού:

- Η πρώτη Ανεξάρτητη Αρχή Ombudsman θεσπίστηκε και λειτούργησε στην **Σουηδία** το **1809**.
- Το **1919** η **Φινλανδία** απέκτησε επίσης Ombudsman. Αυτός είχε ομοιότητες αλλά και διαφορές με τον σουηδό πρόγονο του.
- Το **1954** θεσπίστηκε και στην **Δανία** Ombudsman, με αποκλίνοντα χαρακτηριστικά από τους δύο Σκανδιναβούς ομολόγους του.

Επίσης, ο ίδιος συνεχίζει αναφέροντας ότι το δανικό μοντέλο Ombudsman αποτέλεσε θεσμικό πρότυπο, σημείο αναφοράς για τους αμέσως μεταγενέστερα ιδρυθέντες θεσμούς σε **Νορβηγία** το **1963** αλλά και **Μεγάλη Βρετανία** το **1967**. Γενικότερα, το δανικό μοντέλο αποκρυσταλλώνει ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά που το καθιστούν λειτουργικά ως σταθμό και πρότυπη βάση για όλους τους Ombudsmen στον κόσμο τουλάχιστον μέχρι σήμερα.

Συνοψίζοντας, οι σκανδιναβικές χώρες ήταν οι προπάτορες του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο θεσμός απέκτησε από τα μέσα της δεκαετίας του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του 1970 μεγάλη δυναμική. Από την δεκαετία του 1990 εγκαθιδρύθηκε ως πανευρωπαϊκό θεσμικό αγαθό - κερτημένο. Οι ευρωπαϊκές χώρες της δυτικής, της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης αποκτούσαν προϊόντος του χρόνου και με συνεχώς αυξητική δυναμική από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και καθ' όλη την δεκαετία του 2000 Ombudsman. Γενεσιουργοί λόγοι για αυτή κατά γεωμετρική πρόοδο επέκταση είναι:

- α) η μεταπολιτευτική εμπέδωση της Δημοκρατίας σε Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα,
- β) η ταχύρρυθμη ευρωπαϊκοποίηση - δυτικοποίηση των χωρών του πρώην ανατολικού μπλοκ, των Βαλκανίων, του πρώην ανατολικού μπλοκ,

γ) η θέσπιση Ombudsman το 1995 σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σήμερα, υπό την μία ή την άλλη κλασική, ιδιόμορφη, κεντρική ή περιφερειακή εκδοχή ο ανεξάρτητος θεσμός του Ombudsman λειτουργεί σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και στις περισσότερες δημοκρατικές χώρες παγκοσμίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ

2.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται στοιχεία και αριθμητικά δεδομένα σχετικά με τη λειτουργία του Θεσμού του Συμπαραστάτη σε δήμους και περιφέρειες, από την εφαρμογή του Καλλικράτη μέχρι σήμερα, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στη σημερινή εικόνα της λειτουργίας του θεσμού.

2.2. Ποιοι και πόσοι δήμοι δικαιούνται να εκλέξουν Συμπαραστάτη

Δεδομένου ότι υπάρχει πληθυσμιακό κριτήριο για την εκλογή Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, προβλέπεται σε δήμους άνω των 20.000 κατοίκων, διαπιστώνουμε ότι από τους 325 καλλικρατικούς δήμους μόνο οι 161 δήμοι δικαιούνται να εκλέξουν Συμπαραστάτη.(βλ. σχετ. Απόφαση Υπ. Εσωτερικών αριθ. 15150/15-04-2014)

Συνεπώς, 164 δήμοι της χώρας παραμένουν χωρίς δικαίωμα εκλογής Συμπαραστάτη, γεγονός που πληθυσμιακά μεταφράζεται ως εξής:

- Στους 161 δήμους που **δικαιούνται** εκλογής Συμπαραστάτη αναλογεί το 86% του συνολικού πληθυσμού, δηλαδή 9.278.981 κάτοικοι.
- Στους 164 δήμους που **δεν δικαιούνται** εκλογής Συμπαραστάτη αναλογεί το 14% του συνολικού πληθυσμού, δηλαδή 1.537.305 κάτοικοι.

Επομένως, βάσει του πληθυσμιακού περιορισμού που θέτει ο νομοθέτης, το 14% του πληθυσμού των δήμων της χώρας αποκλείεται από το δικαίωμα προσφυγής στον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

2.3. Ποιοι δήμοι της χώρας έχουν εκλέξει Συμπαραστάτη

2.3.1. Πρώτη περίοδος εφαρμογής του θεσμού δημοτικής θητείας (2011-2014)

Κατά την πρώτη διοικητική περίοδο εφαρμογής του Καλλικράτη (2011-2014), ο Θεσμός του Συμπαραστάτη στους δήμους δεν έτυχε της αναμενόμενης αποδοχής και εξέλεξαν Συμπαραστάτη

μόλις 30 δήμοι, εκ των οποίων μόνο οι δεκαπέντε (15) κατάφεραν να ολοκληρώσουν τη θητεία τους και κατάφεραν να παραμείνουν στις θέσεις τους έως τις 31/08/2014.

2.3.2. Δεύτερη περίοδος εφαρμογής του θεσμού δημοτικής θητείας (2014-2019)

Κατά την τρέχουσα δημοτική θητεία προκήρυξαν τη θέση του ΣτΔε από τους 161 δήμους που δικαιούνται της εκλογής μόνο 85 δήμοι, δηλαδή ποσοστό 53%. Από τους 85 δήμους που προκήρυξαν τη θέση μόνο οι 32 δήμοι κατάφεραν να εκλέξουν Συμπαραστάτη, δηλαδή ποσοστό 20% επί του συνόλου των δήμων, ενώ 53 δήμοι δεν κατάφεραν να εκλέξουν Συμπαραστάτη, ποσοστό 33%.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ 32 ΔΗΜΟΙ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΦΕΡΕΙ ΝΑ ΕΚΛΕΞΟΥΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ & ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ
ΑΧΑΡΝΩΝ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ**
ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ	ΠΑΠΑΓΟΥ-ΧΟΛΑΡΓΟΥ
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΘΗΒΑΙΩΝ
ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	ΣΠΑΤΩΝ-ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΣΑΜΟΥ
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΗΛΙΔΑΣ
ΚΟΖΑΝΗΣ	ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ
ΖΩΓΡΑΦΟΥ	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ
ΞΑΝΘΗΣ	ΣΥΡΟΥ-ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΛΑΣ	ΠΗΝΕΙΟΥ
ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	ΡΑΦΗΝΑΣ-ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ
ΔΡΑΜΑΣ	ΣΚΥΔΡΑΣ

Πίνακας 1: Ποιοι δήμοι έχουν επιλέξει Συμπαραστάτη

(πηγή elawyer.blogspot.gr)

*Πληθυσμιακή κατάταξη

**Ο Συμπαραστάτης που εκλέχθηκε δεν αποδέχθηκε τη θέση και παραιτήθηκε

2.4. Περιφέρειες της χώρας που έχουν εκλέξει Συμπαραστάτη

2.4.1. Πρώτη περίοδος εφαρμογής του θεσμού (2011-2014)

Αντίστοιχα, στον Β΄ βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του «Καλλικράτη» (2011-2014) από τις 13 Περιφέρειες της χώρας εξέλεξαν μόλις οι παρακάτω 4 Περιφέρειες Συμπαραστάτη του πολίτη και της Επιχείρησης:

1. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

2. Αττικής
3. Ηπείρου
4. Πελοποννήσου

2.4.2. Δεύτερη περίοδος εφαρμογής του θεσμού (2014-2019)

Από τις 13 Περιφέρειες της χώρας κατά την τρέχουσα θητεία προκήρυξαν τη θέση του ΣτΠΕ οι 11 Περιφέρειες, δηλαδή ποσοστό 85%. Δεν έχουν προκηρύξει τη θέση 2 Περιφέρειες, δηλαδή ποσοστό 15% και είναι η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης και η Περιφέρεια Θεσσαλίας.

Επέλεξαν ΣτΠΕ οι 7 Περιφέρειες, δηλαδή ποσοστό 64%, ως εξής:

1. Αττικής
2. Δυτικής Ελλάδας
3. Δυτικής Μακεδονίας
4. Ηπείρου
5. Ιονίων Νήσων
6. Νοτίου Αιγαίου
7. Πελοποννήσου

Δεν έχουν καταφέρει να εκλέξουν ΣτΠΕ οι παρακάτω 4 Περιφέρειες, δηλαδή ποσοστό 36%, αν και προκήρυξαν τη θέση:

1. Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης
2. Βορείου Αιγαίου
3. Κρήτης
4. Στερεάς Ελλάδας

Σήμερα το 58% (6.223.548) του πληθυσμού της χώρας έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε Συμπαραστάτη του Πολίτη & της Επιχείρησης.

Παρακάτω παρατίθεται σχετικός πίνακας με συγκεντρωτικά στοιχεία ανά Περιφέρεια ως προς το σύνολο των δήμων και την εκλογή του ΣτΔΕ (πηγή: παρουσίαση Γαβριήλ Αραμπατζή -2016)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΙ ΜΕ ΠΛΗΘΥΣΜΟ ΑΝΩ ΤΩΝ 20.000 ΚΑΤΟΙΚΩΝ	ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙ ΘΕΣΗ ΣτΔΕ	ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΚΛΕΞΕΙ ΣτΔΕ	ΕΧΟΥΝ ΣτΔΕ
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	22	8	2	3	3
Αττικής	66	58	27	20	11
Βορείου Αιγαίου	9	3	2	0	1
Δυτ. Ελλάδα	19	10	3	4	3
Δυτ. Μακεδονίας	12	5	2	1	2
Ηπείρου	18	4	2	1	1
Θεσσαλίας	25	8	7	1	0
Ιονίων Νήσων	7	4	2	2	0
Κεντρ. Μακεδονίας	38	31	10	15	6
Κρήτης	24	8	2	5	1
Νοτίου Αιγαίου	34	3	2	0	1
Πελοποννήσου	26	12	9	1	2
Στερεάς Ελλάδα	25	7	5	1	1

Πίνακας 2: Στοιχεία δήμων ανά περιφέρεια αναφορικά με την εκλογή του ΣτΔΕ

**Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας δεν διαθέτει ούτε τοπικό αλλά ούτε και περιφερειακό Συμπαραστάτη*

Στις 18-12-2012, οι εν ενεργεία Συμπαραστάτες της χώρας, δημοτικοί και περιφερειακοί, ίδρυσαν το «Δίκτυο των Συμπαραστατών», με στόχο την προώθηση, την υποστήριξη και την εδραίωση του θεσμού, με γνώμονα την επαύξηση των δικαιωμάτων των πολιτών κι επιχειρήσεων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αναφέρεται σε σχετικό Δελτίο Τύπου του Δικτύου Συμπαραστατών, (2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

3.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν, συνοπτικά, βασικές έννοιες, οι οποίες αφορούν στο Θεσμό του Συμπαραστάτη και προσδιορίζουν τόσο τη φύση του ρόλου του όσο και την αναγκαιότητά του.

Αποστολή του Συμπαραστάτη είναι να δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων για **κακοδιοίκηση** των υπηρεσιών του δήμου, των νομικών του προσώπων και των επιχειρήσεών του ή της περιφέρειας και να **διαμεσολαβεί** προκειμένου να επιλυθούν τα σχετικά προβλήματα.

Συνεπώς, επιβάλλεται να αναλυθούν και να προσδιορισθούν οι έννοιες της κακοδιοίκησης και της διαμεσολάβησης προκειμένου να γίνει κατανοητό και το έργο του Συμπαραστάτη.

3.2. Η έννοια της κακοδιοίκησης

Σύμφωνα με τον Βασματζίδη (2011) δεν είναι εύκολο να αποσαφηνιστεί ο όρος κακοδιοίκηση, δεδομένου ότι πρόκειται για μία αξιολογική νομική έννοια, πράγμα που σημαίνει ότι έχει ευρύ περιεχόμενο. Η αποσαφήνιση της έννοιας αυτής, συνδέεται άμεσα με το εμπειρικό- περιπτωσιολογικό τοπίο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζουν ως κακοδιοίκηση την περίπτωση κακής διοίκησης που σημειώνεται, όταν ένα δημόσιο όργανο παραλείπει να ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες ή τις αρχές που το δεσμεύουν. (Εθνικό Σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» ,2013)

Η κακοδιοίκηση στην Ελλάδα είναι γεγονός που δεν επιδέχεται καμιά αμφισβήτηση και πηγάζει συνήθως από τη διαφθορά. Η έκταση και οι επιπτώσεις της δικαιολογημένα προκαλούν έντονες ανησυχίες. Οι μελέτες δείχνουν ότι οι τομείς στους οποίους επικεντρώνεται κυρίως η κακοδιοίκηση και η διαφθορά στην Ελλάδα είναι της Υγείας, της **Τοπικής Αυτοδιοίκησης**, της Πολεοδομίας, των Εφοριών, καθώς και στον χωρίς ελέγχους χώρο των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (European Ombudsman) απαντά στο ερώτημα:

«**Τι συνιστά περίπτωση κακοδιοίκησης;**» δίνοντας τον παρακάτω ορισμό:

«Κακοδιοίκηση σημαίνει ανεπαρκής ή πλημμελής διοίκηση. Συντρέχει περίπτωση κακοδιοίκησης όταν ένα θεσμικό όργανο δεν ενεργεί σύμφωνα με το νόμο (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων), ή δεν σέβεται τις αρχές περί χρηστής διοίκησης.»

Μερικά ενδεικτικά παραδείγματα κακοδιοίκησης είναι τα εξής:

- ο διοικητικές παρατυπίες
- ο άδικη μεταχείριση
- ο αθέμιτες διακρίσεις
- ο κατάχρηση εξουσίας
- ο παράλειψη οφειλόμενης απάντησης
- ο άρνηση παροχής πληροφοριών
- ο αδικαιολόγητη καθυστέρηση¹(

Ωστόσο, από τα ανωτέρω ενδεικτικά παραδείγματα αντιλαμβανόμαστε ότι η κακοδιοίκηση δε συμπίπτει πάντοτε με την παρανομία, διότι μπορεί να υιοθετηθούν συμπεριφορές οι οποίες συνιστούν μεν κακοδιοίκηση, διότι παραβιάζουν της αρχές της χρηστής διοίκησης, αλλά δεν παραβιάζουν οπωσδήποτε την αρχή της νομιμότητας, όπως π.χ. η αγενής συμπεριφορά απέναντι στον πολίτη, η άσκοπη ταλαιπωρία λόγω μεγάλης αναμονής, η παροχή ελλιπών πληροφοριών, δεν ισοδυναμούν με παράνομες/αξιοπίινες πράξεις, συνιστούν όμως φαινόμενα κακοδιοίκησης διότι η Διοίκηση, όπως επισημαίνει η Γαρόζη (2014), «...αποτυγχάνει να επιτύχει τους στόχους της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας...».

Σύμφωνα με το κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Διαφθοράς «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» (2013), η κακοδιοίκηση στην Ελλάδα είναι γεγονός, που δεν επιδέχεται καμιά αμφισβήτηση. Η αντιμετώπιση της κακοδιοίκησης είναι στον πυρήνα των προσπαθειών και ενεργειών ανασυγκρότησης του κράτους. Οι βασικότερες αιτίες κακοδιοίκησης, που αποτελούν πηγή διαφθοράς για την ελληνική Δημόσια Διοίκηση, είναι:

- Οι πελατειακές αντιλήψεις

¹ www.ombudsman.europa.eu/el/atyourservice/couldhehelpyou.faces

- Η καταστρατήγηση νόμων-διακρίσεις
- Η πολυνομία
- Οι χρονοβόρες διαδικασίες
- Η ατιμωρησία – Ανοχή-Αναβολές

Από τα ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι το έργο του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση αποτελεί μία επίπονη και απαιτητική διαδικασία, καθώς η κακοδιοίκηση αποτελεί μία διοικητική παθογένεια με ποικίλες όψεις.

3.3. Η έννοια της διαμεσολάβησης

Σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο 3898/2010 (ΦΕΚ Α' 211/16.12.2010), ως διαμεσολάβηση νοείται: *«η διαρθρωμένη διαδικασία, ανεξαρτήτως ονομασίας, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη μιας διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να επιλύσουν με συμφωνία τη διαφορά αυτή με τη βοήθεια διαμεσολαβητή»*.

Προφανώς, ο ανωτέρω ορισμός του νομοθέτη αναφέρεται σε κάθε περίπτωση διαμεσολάβησης που λαμβάνει χώρα μεταξύ ποικίλων προσώπων φυσικών ή νομικών, οργανισμών, ακόμη και κρατών, όμως και το διαμεσολαβητικό έργο του Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σαφώς και εντάσσεται στο γενικό ορισμό της έννοιας.

Σύμφωνα με την Ελληνική Επιστημονική Εταιρία για τη Διαμεσολάβηση, ΕΛΠΙΔΙΑ, η διαμεσολάβηση αποτελεί μια εναλλακτική εξωδικαστική επίλυση μιας διαφοράς ή ενός προβλήματος και διέπεται από τις παρακάτω βασικές αρχές:

- Εκούσια συμμετοχή των μερών και του διαμεσολαβητή
- Εχεμύθεια και απόρρητο
- Ανεξαρτησία, αμεροληψία και ουδετερότητα του διαμεσολαβητή
- Αρχή της ίσης μεταχείρισης

Οι βασικές αυτές αρχές πρέπει να αντανakλώνται στη δραστηριότητα του διαμεσολαβητή, ο οποίος υπάγεται, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, σε κώδικα δεοντολογίας.

Στην Ελλάδα, οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές υπάγονται στον εθνικό κώδικα δεοντολογίας Ε.Κ.Δ.Δ. στον οποίο εκτός των προαναφερόμενων θεμελιωδών αρχών της διαμεσολάβησης ορίζονται και οι ηθικές αρχές του διαμεσολαβητή, όπως επισημαίνει η Αυλόγιαρη (2013), ως εξής:

- **Ακεραιότητα:** Η συμπεριφορά ενός διαμεσολαβητή θα πρέπει να είναι υπεράνω κάθε υποψίας ή υπόνοιας και θα πρέπει ο ίδιος να εφαρμόζει υψηλότατα πρότυπα συμπεριφοράς στο έργο του και στις σχέσεις του με τους τρίτους.
- **Εμπιστοσύνη:** Ο διαμεσολαβητής θα πρέπει να συμπεριφέρεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να προάγει την εμπιστοσύνη στο πρόσωπό του και να διασφαλίζει με αυτόν τον τρόπο άριστες σχέσεις με τα μέρη.
- **Καλή Πίστη:** Ο διαμεσολαβητής κατά την άσκηση των καθηκόντων του πρέπει να γνωρίζει και να ακολουθεί τις αποδεκτές μεθόδους και πρακτικές της διαμεσολάβησης, ώστε να προσφέρει έργο ταχύ, οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Επίσης, θα πρέπει να γνωρίζει καλά και να εφαρμόζει τις συνταγματικές και νομοθετικά καθιερωμένες αρχές του δικαίου και ιδίως τις αρχές της καλής πίστεως, της μη καταχρήσεως δικαιώματος και της επιείκειας που ισχύουν για όλους τους πολίτες.

Τα οφέλη της διαμεσολάβησης:

- Εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων
- Άμεση διαπραγμάτευση των ενδιαφερόμενων με τον διαμεσολαβητή
- Αποφυγή των εντάσεων και της ψυχικής φόρτισης σε περίπτωση προσφυγής σε δικαστήριο
- Αποσυμφόρηση των δικαστηρίων από υποθέσεις προς εκδίκαση

Τέλος, να τονίσουμε ότι σύμφωνα με το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων *«η Διαμεσολάβηση είναι θέμα πολιτισμού»*.²

3.4. Εσωτερικός έλεγχος-εποπτεία

Σύμφωνα με τον ορισμό του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors , I.I.A.) (2004) *«Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαδικασία διασφάλισης και διαβούλευσης με σκοπό να προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες ενός οργανισμού. Βοηθάει έναν οργανισμό να επιτύχει τους στόχους του θέτοντας μια συστηματική, πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, ελέγχου και διακυβέρνησης.»*

² <http://www.diamesolavisi.gov.gr/ekdiloseis/diamesolavisi-lysi-politismoy>

Κώδικας Δεοντολογίας-Αρχές

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, οι εσωτερικοί ελεγκτές αναμένεται να εφαρμόσουν και να τηρούν τις ακόλουθες αρχές:

1. Ακεραιότητα

Η ακεραιότητα των εσωτερικών ελεγκτών δημιουργεί εμπιστοσύνη και παρέχει έτσι τη βάση για να στηριχθεί η κρίση τους.

2. Αντικειμενικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο επαγγελματικής αντικειμενικότητας στη συλλογή, αξιολόγηση και κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τη δραστηριότητα ή τη διαδικασία που εξετάζεται. Οι εσωτερικοί ελεγκτές πραγματοποιούν ισόρροπη εκτίμηση όλων των σχετικών περιστάσεων και δεν επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τα δικά τους συμφέροντα ή από άλλους κατά τη διαμόρφωση κρίσεων.

3. Εμπιστευτικότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές σέβονται την αξία και την ιδιοκτησία των πληροφοριών που λαμβάνουν και δεν αποκαλύπτουν πληροφορίες χωρίς κατάλληλη εξουσιοδότηση, εκτός εάν υπάρχει νομική ή επαγγελματική υποχρέωση να το πράξουν.

4. Αρμοδιότητα

Οι εσωτερικοί ελεγκτές εφαρμόζουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την εκτέλεση των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου.

Σαφώς, οι ανωτέρω αρχές ταυτίζονται με τις αρχές που διέπουν το έργο του Συμπαραστάτη αλλά και οι στόχοι του εσωτερικού ελέγχου, στον ανωτέρω ορισμό, εμπεριέχουν την σκοπιμότητα της ύπαρξής του, γι' αυτό και μπορούμε να χαρακτηρίσουμε το Θεσμό του Συμπαραστάτη ως έναν τρόπο άσκησης έμμεσου και εναλλακτικού εσωτερικού ελέγχου.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (2016), αναδεικνύεται ως προτεραιότητα δράσεων καταπολέμησης της κακοδιοίκησης και της διαφθοράς η καθιέρωση ΜΕΕ (Μηχανισμών Εσωτερικού Ελέγχου) εντός των οποίων εντάσσεται και η εκλογή του Συμπαραστάτη, σε εφαρμογή του «Καλλικράτη».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΩΝ

4.1. Εισαγωγή

Στη βιβλιογραφία, δεν συναντώνται έρευνες που σχετίζονται με το έργο και τον τρόπο λειτουργίας του Συμπαραστάτη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού της χώρας μας. Σαφώς, αυτό συμβαίνει διότι πρόκειται για ένα νεοεισερχόμενο θεσμό στο ελληνικό «αυτοδιοικητικό γίγνεσθαι», ο οποίος ξεκίνησε τη λειτουργία του, με έναν πιο συστηματικό τρόπο, μόλις κατά το έτος 2015, αν και ως θεσμός θεσπίστηκε για να λειτουργεί από το έτος 2011 με την ψήφιση του «Καλλικράτη». Ωστόσο, στην ελληνική βιβλιογραφία γίνονται πολλές αναφορές στο Θεσμό του Τοπικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη στο πλαίσιο διπλωματικών εργασιών, επιστημονικών άρθρων και βιβλίων συναφών με την τοπική αυτοδιοίκηση και το μεταρρυθμιστικό πλαίσιο του «Καλλικράτη».

4.2. Αναφορές στο Θεσμό του Δημοτικού & Περιφερειακού Συμπαραστάτη

Η αναφορά στα παρακάτω συγγράμματα επιλέχθηκε να γίνει με χρονολογική σειρά σύνταξης και συγγραφής τους. Αρχικά, ο Ζυγούρης (2010) , επεδίωξε μία ερμηνευτική προσέγγιση του «Καλλικράτη», στην οποία κάνει αναφορά στο Θεσμό του Συμπαραστάτη, αναλύοντας το ρόλο και τις αρμοδιότητές του, δίνοντας έμφαση στην υποχρέωση του Συμπαραστάτη να ενημερώνει του πολίτες επαρκώς για θέματα προσφυγής και σε άλλα ένδικα μέσα στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης.

Το ίδιο έτος, ο Παγκράτης (2010), πραγματεύεται την αναγκαιότητα της θέσπισης του νεοπαγούς αυτού θεσμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση λόγω των αυξημένων αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α., αλλά και εξαιτίας των νέων κοινωνικών αναγκών που προέκυψαν, τονίζοντας όμως ότι ο νομοθέτης δεν δημιούργησε μια ακόμη ανεξάρτητη αρχή αλλά ένα δημοτικό αξίωμα εντοπίζοντας αδυναμίες στο νομικό πλαίσιο της καθιέρωσης του Θεσμού. Επιχειρεί να αναλύσει το Θεσμό του Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη συγκριτικά με αυτόν του Συνηγόρου του Πολίτη και καταλήγει διατυπώνοντας προτάσεις ενίσχυσης του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση μέσα από τη νομική κατοχύρωση θεμάτων όπως το δικαίωμα της αυτεπάγγελτης δράσης του, η τασσόμενη προθεσμία υποχρέωσης της υπηρεσίας να προβεί στην προτεινόμενη ενέργεια, η πρόβλεψη κυρώσεων για τους υπηρεσιακούς παράγοντες που δε συνεργάζονται με το Συμπαραστάτη, η θέσπιση της υποχρεωτικότητας της εκλογής του, ο

προσδιορισμός των τυπικών του προσόντων, η πρόβλεψη αναπλήρωσής του και ο καθορισμός του τρόπου διοικητικής υποστήριξής του.

Η Πραβίτα (2011), επιχειρεί μία προσέγγιση του θεσμού θίγοντας αδυναμίες του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που κατά τη θεώρησή της αποδυναμώνουν το θεσμό, όπως η μη συνταγματική αλλά νομοθετική του καθιέρωση, ο περιορισμός της αυτεπάγγελτης δράσης του, οι περιορισμένες αρμοδιότητές του, οι ελλείψεις στις διατάξεις περί της προθεσμίας εκλογής του, η προσωποπαγής θέση του, η εξασφάλιση της ανεξαρτησίας του και η αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων του με άλλες ανεξάρτητες αρχές και προτείνει ένα εναλλακτικό σύστημα ελέγχου, που θα λειτουργεί σε κάθε περιφέρεια της χώρας, στο πλαίσιο λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη, ο οποίος αποτελεί συνταγματικά καθιερωμένο θεσμό και θα έχει υπηρεσιακή υπόσταση στελεχωμένη με ειδικούς επιστήμονες. Τέλος, καταλήγει γενικά στην αναγκαιότητα μιας συστηματικότερης μεθοδολογίας καθιέρωσης μεταρρυθμίσεων στο διοικητικό σύστημα.

Τέλος, ο Λαδιάς (2014), μεταξύ άλλων θεμάτων σχετικά με τη δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναλύει και το Θεσμό του Συμπαραστάτη, Δημοτικού και Περιφερειακού, παρουσιάζοντας το νομικό πλαίσιο του Θεσμού στην Ελλάδα παράλληλα με την ευρωπαϊκή του ιστορία. Επίσης, περιγράφει τις αναγκαίες αλλαγές που επιβάλλεται να γίνουν στο πλαίσιο ενίσχυσης του Θεσμού. Τέλος παραθέτει δύο ετήσιες εκθέσεις Συμπαραστατών (ενός δημοτικού και ενός περιφερειακού) προκειμένου να αναδειχθεί στην πράξη τόσο το έργο τους όσο και οι δυσχέρειές τους.

Αδιαμφισβήτητα, οι Ετήσιες Εκθέσεις των εν ενεργεία αλλά και των τέως Συμπαραστατών, Τοπικών και Περιφερειακών, αποτελούν μία αξιόπιστη, άμεση και πλήρη βιβλιογραφική πηγή πληροφοριών και δεδομένων, και αξιοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1. Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο αναλύεται η μεθοδολογία της ερευνητικής προσέγγισης του Θεσμού του Συμπαρασάτη, αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας και άσκησης του έργου του, σε όσους Δήμους και Περιφέρειες της χώρας μας τυγχάνει να εφαρμόζεται ο θεσμός.

Ειδικότερα, παρουσιάζεται το δείγμα της έρευνας και η δομή του ερωτηματολογίου που συντάχθηκε για τη συλλογή δεδομένων από πρωτογενή πηγή.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί ο τρόπος λειτουργίας του θεσμού στην πράξη, το έργο του Συμπαρασάτη στην καθημερινότητα, η αντίληψη των αιρετών, των υπηρεσιών και των πολιτών για το θεσμό και ο βαθμός επίτευξης της αποστολής του.

Για τη διεξαγωγή της έρευνας συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, απευθυνόμενο αποκλειστικά, στους εν ενεργεία Συμπαρασάτες, που έχουν εκλεγεί σε δήμους και Περιφέρειες της χώρας μας, το οποίο τους απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η έρευνα διεξήχθη από 15 Ιουλίου 2017 έως 11 Σεπτεμβρίου 2017 και από τους τριάντα οκτώ (38) υπηρετούντες Συμπαρασάτες απάντησαν οι είκοσι πέντε (25), ποσοστό 66% επί του συνόλου. Η συλλογή των απαντήσεων δεν πραγματοποιήθηκε άνετα και αβίαστα καθώς υπήρξαν δυσκολίες στην επικοινωνία με τους Συμπαρασάτες, κυρίως λόγω θερινής περιόδου και σε μεμονωμένες περιπτώσεις λόγω αφάνειας του προσώπου του Συμπαρασάτη.

5.2. Παρουσίαση Ερωτηματολογίου Έρευνας

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελείται από ερωτήσεις «κλειστού τύπου», δηλαδή με προϋπάρχουσες απαντήσεις που δύναται οι ερωτώμενοι να επιλέξουν, και από ερωτήσεις όπου έγινε χρήση της βαθμολογικής κλίμακας Likert (πενταβάθμια κλίμακα), όπου ο συμμετέχων στην έρευνα δηλώνει σε ποιο βαθμό συμφωνεί ή διαφωνεί, από το «Καθόλου» έως το «Πάρα πολύ», σε μια σειρά διατυπωμένων προτάσεων αναφορικά με το θέμα της έρευνας, με εξαίρεση τριών (3) ερωτήσεων (2.7,

2.11 και 2.12), στις οποίες οι ερωτώμενοι μπορούσαν, συμπληρωματικά, να εκφράσουν «ανοιχτά» και τις δικές τους τυχόν διαφορετικές απόψεις.

Η κλίμακα **Likert** είναι μια κλίμακα που χρησιμοποιείται στα ερωτηματολόγια εκτίμησης του βαθμού συμφωνίας (ή διαφωνίας) των συμμετεχόντων αναφορικά με διάφορες δηλώσεις/προτάσεις. Συνήθως, υπάρχουν 5 (ή σπανιότερα 7 ή 9) απαντήσεις σε διατεταγμένη κλίμακα και οι συμμετέχοντες καλούνται να επιλέξουν αυτή που τους εκφράζει περισσότερο. (Π. Γαλάνης - 2012)

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε με τρόπο ώστε να διευκολύνει τους ερωτώμενους στις απαντήσεις, ως προς την εξοικονόμηση χρόνου, ενώ η απάντηση σε κάθε μία ερώτηση δεν ήταν υποχρεωτική, ούτε και δεσμευτική για τη συνέχιση συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Το Ερωτηματολόγιο αποτελείται από πέντε (5) Ενότητες, ανάλογα με το θεματικό αντικείμενο που ερευνάται σε καθεμία. Ειδικότερα, στην **Ενότητα 1**, με τίτλο «**ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ**», σκιαγραφείται το προφίλ του Συμπαραστάτη αναζητώντας βασικά χαρακτηριστικά του φορέα που υπηρετεί και της προσωπικότητάς του.

Η **Ενότητα 2**, με τίτλο «**ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ**», αναφέρεται στο τρόπο που ο Συμπαραστάτης ασκεί το έργο του στην πράξη, εξετάζοντας ουσιώδεις παραμέτρους όπως η ύπαρξη «Κώδικα Λειτουργίας του Συμπαραστάτη», ο τρόπος διεκπεραίωσης των υποθέσεων (προφορικά ή εγγράφως), η δεσμευτική προθεσμία των τριάντα (30) ημερών για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων, ο αριθμός των υποθέσεων ανά έτος, ο βαθμός επίλυσής τους, το περιεχόμενο των καταγγελιών, οι αιτίες κακοδιοίκησης, όπως οι Συμπαραστάτες τις διαπιστώνουν, η τυχόν παραβίαση της αρχής της ανεξαρτησίας του Συμπαραστάτη, η δεσμευτικότητα για τη Διοίκηση της πρότασης επίλυσης του θεσμού, η παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του Συμπαραστάτη, οι αιτίες που δεν διαθέτουν όλοι οι Δήμοι και οι Περιφέρειες της χώρας Συμπαραστάτη, αν και πληρούν το πληθυσμιακό κριτήριο, και τέλος εξετάζεται ο τρόπος της περαιτέρω ενίσχυσης του θεσμού.

Η **Ενότητα 3** του Ερωτηματολογίου, με τίτλο «**Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ**», διερευνά τις συνθήκες υπό τις οποίες καλείται ο Συμπαραστάτης να ασκήσει το έργο του, τόσο σε επίπεδο υλικοτεχνικού εξοπλισμού όσο και σε επίπεδο της συνεργασίας του με τους αιρετούς και τους υπαλλήλους. Συγκεκριμένα, η παρούσα Ενότητα Ερωτήσεων χωρίζεται σε δύο υποενότητες, προκειμένου να διαχωριστεί η στάση των αιρετών από τη στάση των υπαλλήλων, σε σχέση πάντα με τον τρόπο που αντιλαμβάνονται το έργο του Συμπαραστάτη και τη σημασία του.

Η υποενότητα 3.1, με τίτλο «*Ο Συμπαραστάτης και η Διοικούσα Δημοτική/Περιφερειακή Αρχή*», ερευνά τον τρόπο που η Διοικητική Αρχή ανταποκρίνεται στην υποχρέωσή της να δημιουργήσει τις απαιτούμενες συνθήκες εργασίας και λειτουργίας του Συμπαραστάτη, όπως ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός του γραφείου του, η υποστήριξη από ανθρώπινο δυναμικό, η επαρκής προβολή του αλλά και η ενθάρρυνση των αιρετών προς τους πολίτες να προσφύγουν στο Συμπαραστάτη και τέλος αν η διοικούσα αρχή υιοθετεί τις ειδικές προτάσεις που διατυπώνονται. Όλες οι ερωτήσεις -έξι (6) στον αριθμό- αυτής της υποενότητας αποσκοπούν στο να αναδειχθεί η υποστήριξη που δίδεται σε ήδη εκλεγμένους Συμπαραστάτες από τη Διοικούσα Αρχή (Δήμο ή Περιφέρεια) και να αποτυπωθεί το μέγεθος της αξίας που αποδίδεται στη λειτουργία του θεσμού.

Η υποενότητα 3.2 του ερωτηματολογίου, με τίτλο «*Ο Συμπαραστάτης και οι υπηρεσίες*», αποτελείται από τρεις (3) ερωτήσεις και ερευνά σε ποιο βαθμό οι υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού συνεργάζονται πρόθυμα με τον Συμπαραστάτη, απαντούν άμεσα στα ερωτήματά του και αιτιολογούν, όπως προβλέπεται, την άρνησή τους να ακολουθήσουν την εκάστοτε πρόταση επίλυσης. Η επίτευξη καλής συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών και Συμπαραστάτη συνιστά έναν δείκτη αποτελεσματικότητας του θεσμού, καθώς οι υπηρεσίες αποτελούν το ένα μέρος εκ των δύο μερών, το καταγγελλόμενο, το άλλο είναι ο καταγγέλλων πολίτης, στα οποία διενεργείται η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη.

Στην Ενότητα 4 του ερωτηματολογίου, με τίτλο «*Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ*», διερευνάται σε ποιο βαθμό οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη. Η Ενότητα 4 περιλαμβάνει δύο υποενότητες, εκ των οποίων η πρώτη ερευνά τη συμπεριφορά των πολιτών σε σχέση με το θεσμό και η δεύτερη αναφέρεται στα αιτήματα που καταθέτουν οι πολίτες.

Συγκεκριμένα, στην υποενότητα 4.1, με τίτλο «*Η συμπεριφορά των πολιτών απέναντι στο θεσμό*», αναζητείται σε ποιο βαθμό οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη, σε ποιο βαθμό απευθύνονται στο Συμπαραστάτη αντί στους αιρετούς για την έκφραση των παραπόνων τους και επίσης σε ποιο βαθμό επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους όταν καταθέτουν ένα αίτημα. Οι ανωτέρω παράμετροι διερευνώνται προκειμένου να διαπιστωθεί η εξοικείωση των πολιτών με το θεσμό, η εμπιστοσύνη τους στο Συμπαραστάτη και ο βαθμός ενημέρωσής τους σχετικά με το ρόλο του θεσμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η υποενότητα 4.2 του ερωτηματολογίου, με τίτλο «*Τα αιτήματα των πολιτών στο Συμπαραστάτη*», πραγματεύεται το περιεχόμενο των αιτημάτων που καταθέτουν οι πολίτες ενώπιον

του Συμπαραστάτη, καθώς αποτελεί δείκτη για την αντίληψη που διατηρούν οι πολίτες για τη λειτουργία του θεσμού.

Το ερωτηματολόγιο ολοκληρώνεται με την **Ενότητα 5**, με τίτλο **«Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»**, και αποτελείται από πέντε (5) ερωτήσεις, μέσω των οποίων αναζητείται η εκτίμηση των Συμπαραστατών σχετικά με το βαθμό πραγμάτωσης, μέσα από το έργο τους, της προώθησης της Δημόσιας Διαβούλευσης, της εξάλειψης φαινομένων κακοδιοίκησης, της αποτροπής του πολίτη να προσφύγει σε ένδικα μέσα, της άσκησης έμμεσου εσωτερικού ελέγχου και της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του πολίτη στη Διοίκηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται η στατιστική ανάλυση που εφαρμόστηκε για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της έρευνας, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του στατιστικού πακέτου IBM SPSS Statistics 17. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων που ακολουθεί είναι περιγραφική, ενώ παράλληλα παρατίθεται για κάθε ερώτηση ο σχετικός πίνακας συχνότητας και για την καλύτερη απεικόνιση τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και διαγραμματικά.

6.2. Ενότητα 1 : Το προφίλ του Συμπαραστάτη

Η **Ενότητα 1** του Ερωτηματολογίου, αναφέρεται στα χαρακτηριστικά των εν ενεργεία Συμπαραστατών, που ανταποκρίθηκαν στο ερωτηματολόγιο, όπως το φορέα στον οποίο υπηρετούν, τον πληθυσμό του φορέα τους, την ηλικία, το φύλο, τον τίτλο των σπουδών τους καθώς και το έτος ανάληψης των καθηκόντων τους.

Ειδικότερα, στην **Ερώτηση 1.1** της πρώτης Ενότητας του ερωτηματολογίου ερωτάται σε ποιο βαθμό Α΄ ή Β΄ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπηρετούν οι Συμπαραστάτες. Στην ερώτηση, καθώς επίσης και σε όλες τις ερωτήσεις παρακάτω, απάντησαν είκοσι ένας/μία (21) Συμπαραστάτες από Δήμους της χώρας, από τους συνολικά τριάντα έναν/μία (31) ενεργούς και τέσσερις (4) Συμπαραστάτες από Περιφέρειες της χώρας, από τους συνολικά επτά (7) εν ενεργεία, συνολικά συμμετείχαν είκοσι πέντε (25).

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Σε Δήμο	21	84,0	84,0
Σε Περιφέρεια	4	16,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 3:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 1.1

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα συχνοτήτων παρατηρούμε ότι επί του συνόλου των απαντήσεων που δόθηκαν το 84% προέρχεται από Συμπαραστάτες Δήμων της χώρας μας και το 16% από Συμπαραστάτες Περιφερειών. Τηρουμένων των αναλογιών του πλήθους των δήμων που διαθέτουν Συμπαραστάτη (31) και των περιφερειών που διαθέτουν Συμπαραστάτη (7) αποτελεί μία αναμενόμενη αναλογία ποσοστού για τις δύο κατηγορίες.

Παρακάτω, η αναλογία απεικονίζεται και διαγραμματικά:

Διάγραμμα 1: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.1

Στην **Ερώτηση 1.2 (προαιρετική απάντηση)** «Σε ποιο Δήμο ή Περιφέρεια έχετε εκλεγεί» απάντησαν και προσδιόρισαν τον οργανισμό, στον οποίο υπηρετούν, είκοσι δύο (22) Συμπαραστάτες, από τους είκοσι πέντε (25) που ανταποκρίθηκαν συνολικά στην έρευνα, ενώ τρεις (3) εξ' αυτών επέλεξαν να αποκρύψουν το φορέα όπου έχουν εκλεγεί.

Συγκεκριμένα προσδιόρισαν το φορέα τους οι Συμπαραστάτες των κάτωθι Δήμων και Περιφερειών:

A/A	ΔΗΜΟΣ	A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
1	ΑΓΡΙΝΙΟΥ	1	ΑΤΤΙΚΗΣ
2	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	2	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
3	ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	3	ΗΠΕΙΡΟΥ
4	ΔΡΑΜΑΣ	4	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
5	ΕΛ.ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ-ΕΥΟΣΜΟΥ		
6	ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ		
7	ΗΛΙΔΑΣ		
8	ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
9	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
10	ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ		
11	ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ		
12	ΚΟΖΑΝΗΣ		
13	ΞΑΝΘΗΣ		
14	ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΛΑ		
15	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ		
16	ΣΑΜΟΥ		
17	ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ		
18	ΣΚΥΔΡΑΣ		

Πίνακας 4: Επωνυμία Φορέα για την Ερώτηση 1.2

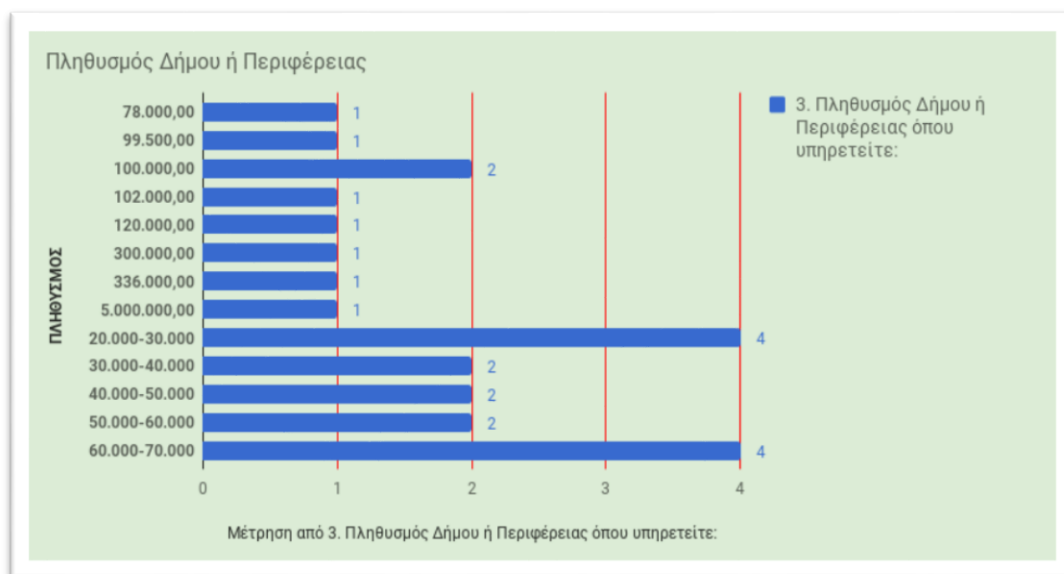
Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα, παρατηρούμε ότι οι Συμπαραστάτες που συμμετείχαν στην έρευνα, υπηρετούν, ως επί το πλείστον, σε περιφερειακούς δήμους.

Στην **Ερώτηση 1.3** ζητείται ο πληθυσμός των Δήμων και Περιφερειών, των οποίων οι Συμπαραστάτες έλαβαν μέρος στην έρευνα.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	2	8,0	8,0
100.000	2	8,0	16,0
102.000	1	4,0	20,0
120.000	1	4,0	24,0
20.000-30.000	4	16,0	40,0
30.000-40.000	2	8,0	48,0
300.000	1	4,0	52,0
336.000	1	4,0	56,0
40.000-50.000	2	8,0	64,0
5.000.000	1	4,0	68,0
50.000-60.000	2	8,0	76,0
60.000-70.000	4	16,0	92,0
78.000	1	4,0	96,0
99.500	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 5: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.3

Από το σχετικό πίνακα συχνοτήτων και το παρακάτω ραβδόγραμμα παρατηρούμε ότι η πλειονότητα των Συμπαραστατών που συμμετείχαν στην έρευνα υπηρετούν σε μικρούς και σε μεσαίους πληθυσμιακά δήμους.

Διάγραμμα 2: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 1.3

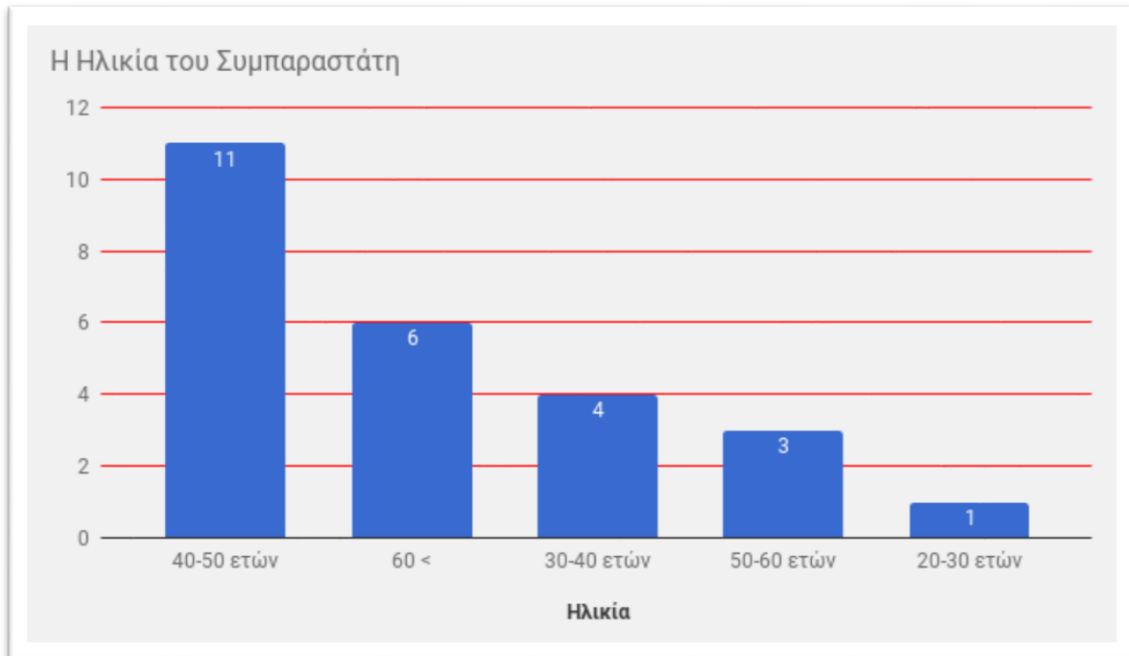
Στην **ερώτηση 1.4** αναζητείται η ηλικία των ενεργών Συμπαραστατών και οι απαντήσεις διαμορφώθηκαν ως εξής:

Η ηλικία του Συμπαραστάτη

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
20-30 ετών	1	4,0	4,0
30-40 ετών	4	16,0	20,0
40-50 ετών	11	44,0	64,0
50-60 ετών	3	12,0	76,0
60 <	6	24,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 6: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.4

Από τον πίνακα συχνοτήτων και το σχετικό διάγραμμα που ακολουθεί παρατηρούμε ότι ποσοστό 44% των Συμπαραστατών βρίσκεται στην παραγωγική και ώριμη ηλικία 40-50 ενώ αξιοσημείωτο είναι και το ποσοστό του 24% στο οποίο ανήκουν Συμπαραστάτες ηλικίας άνω των 60 ετών.

Διάγραμμα 3: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 1.4

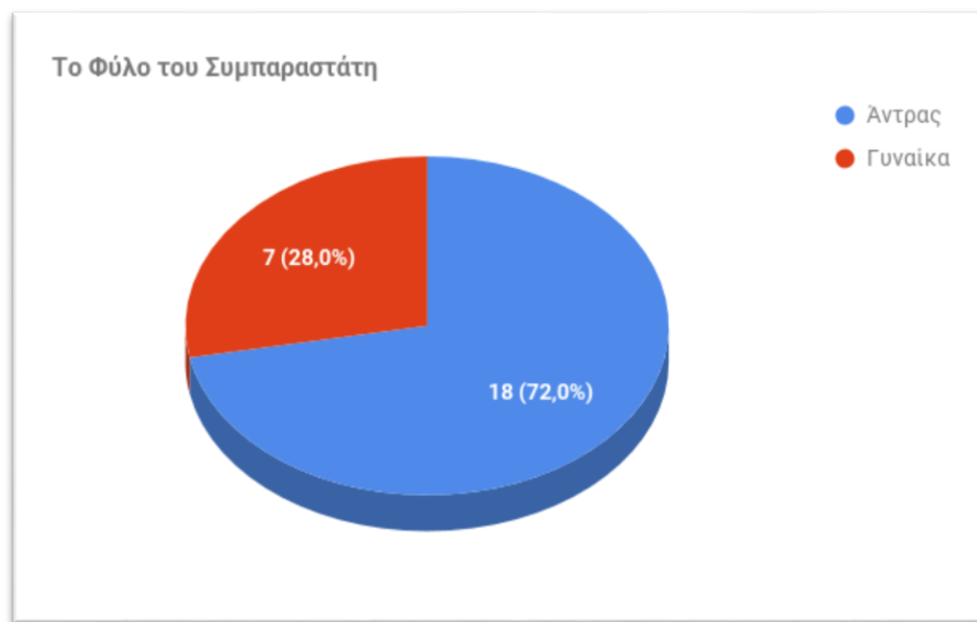
Στην **ερώτηση 1.5** διερευνάται το φύλο του Συμπαραστάτη, προκειμένου να διαπιστωθεί σε τι βαθμό ισχύει η ισότητα των δύο φύλων στον υπό έρευνα θεσμό.

Το φύλο του Συμπαραστάτη

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Άντρας	18	72,0	72,0
Γυναίκα	7	28,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 7: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.5

Από την επεξεργασία των απαντήσεων, διαπιστώνουμε ότι το φύλο των Συμπαραστών σε ποσοστό 72% είναι άντρες ενώ σε ποσοστό 28% έχουν εκλεγεί γυναίκες, γεγονός που αποδεικνύει την ανδροκρατία στους χώρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γενικότερα στην πολιτική ζωή της χώρας μας, μία διαπίστωση που προκύπτει από επίσημα στοιχεία και έρευνες.

Διάγραμμα 4: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 1.5

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται στοιχεία των Δημοτικών Εκλογών του 2010 από τα οποία προκύπτει ότι η συμμετοχή των γυναικών στη Δημόσια ζωή και στα κέντρα λήψης αποφάσεων είναι περιορισμένη. (Εθνικό Πρόγραμμα Ισότητας των Φύλων-2013)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ	ΑΙΡΕΤΕΣ	% ΑΙΡΕΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	660	66	10,00 %
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	668	105	15,72 %
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	745	85	11,41 %
ΑΤΤΙΚΗΣ	2251	548	24,34 %
ΚΡΗΤΗΣ	656	92	14,02 %
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	228	40	17,54 %

ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	750	108	14,40 %
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	595	72	12,10 %
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1286	217	16,87 %
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	363	57	15,70 %
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	784	83	10,59 %
ΗΠΕΙΡΟΥ	498	56	11,24 %
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	210	29	13,81 %
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ			16,07 %

Πίνακας 8: Ποσοστά αιρετών γυναικών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον Χάρτη Πορείας για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών η έμμομη υποεκπροσώπηση των γυναικών στην κοινωνία των πολιτών, την πολιτική ζωή και την ανώτερη δημόσια διοίκηση αποτελεί δημοκρατικό έλλειμμα.

Στην **ερώτηση 1.6** αναζητείται το έτος ανάληψης καθηκόντων των εν ενεργεία Συμπαραστατών, προκειμένου να διαπιστωθεί η εκκίνηση ενεργοποίησης του θεσμού, στην τρέχουσα δημοτική/περιφερειακή περίοδο 2014-2019.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται τα αποτελέσματα:

Έτος ανάληψης καθηκόντων

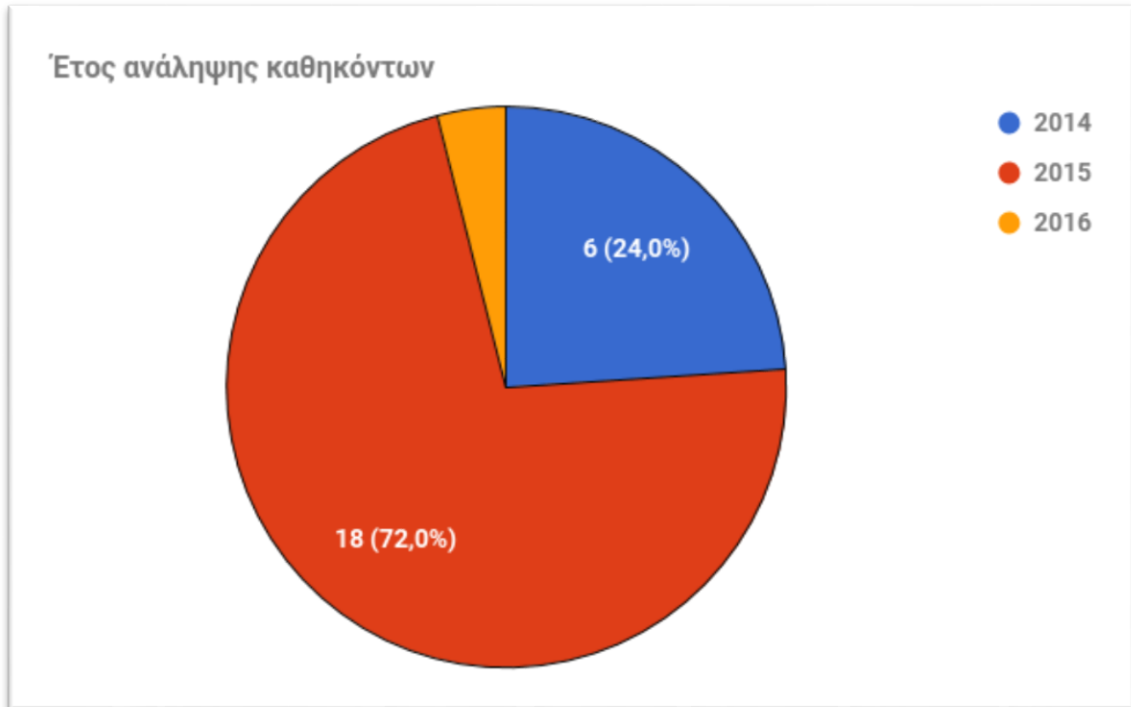
	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
2014	6	24,0	24,0
2015	18	72,0	96,0
2016	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 9: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.6

Από την ανάλυση των δεδομένων παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 72% των Συμπαραστατών ανέλαβε τα καθήκοντά του το έτος 2015, γεγονός που καταδεικνύει την έγκαιρη

ενεργοποίηση του θεσμού, αλλά όχι και άμεση, που αφορά μόνο στο 24% των ενεργών Συμπαραστατών, που εκλέχτηκαν κατά το έτος 2014, δηλαδή με την εκκίνηση της τρέχουσας δημοτικής/περιφερειακής περιόδου.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί οι απαντήσεις απεικονίζονται και σχηματικά:

Διάγραμμα 5: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 1.6

Με την **Ερώτηση 1.7** ερευνάται η εκπαίδευση των εν ενεργεία Συμπαραστατών. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Περιεχόμενο Εκπαίδευσης των Συμπαραστατών

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
ΤΕ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ,MD ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ	1	4,0	4,0
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.	1	4,0	8,0
ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΟΣ- ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ	1	4,0	12,0
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ & ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Υ/Η ΕΜΠ	1	4,0	16,0
ΛΥΚΕΙΟ	1	4,0	20,0
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	1	4,0	24,0
ΝΟΜΙΚΗ	15	60,0	84,0
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	1	4,0	88,0
ΠΟΛ.ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	1	4,0	92,0
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΟ ΠΤΥΧΙΟ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ	1	4,0	96,0
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΠΜΣ)	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 10: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.7

Από τον πίνακα συχνοτήτων παρατηρούμε ότι σε ποσοστό 60% οι Συμπαραστάτες που εκλέχτηκαν έχουν σπουδάσει τη Νομική Επιστήμη ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 40% είναι διαμοιρασμένο σε διάφορες ειδικότητες, όπως απεικονίζεται και στο ακόλουθο κυκλικό διάγραμμα 6:

Διάγραμμα 6: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.7

Στην **Ερώτηση 1.8** «*Θεωρείτε ότι απαιτούνται νομικές σπουδές για την άσκηση του έργου σας;*» αναζητείται η άποψη των Συμπαραστατών σχετικά με το αν απαιτούνται νομικές σπουδές προκειμένου να ασκηθεί το έργο τους. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα με την βοήθεια του SPSS ως εξής:

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	13	52,0	52,0
Όχι	12	48,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 11: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 1.8

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα διαπιστώνουμε ότι οι απόψεις των Συμπαραστατών, σχετικά με τις απαιτούμενες σπουδές για την άσκηση του έργου τους, δίστανται, με ένα μικρό προβάδισμα στην απάντηση ότι απαιτούνται νομικές σπουδές με ποσοστό 52% έναντι του 48%, που θεωρούν ότι δεν απαιτούνται.

Τα ανωτέρω αποτελέσματα απεικονίζονται και διαγραμματικά στο επόμενο κυκλικό διάγραμμα.

Διάγραμμα 7: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 1.8

6.3. Ενότητα 2: Το έργο του Συμπαραστάτη στην πράξη

Στην **Ενότητα 2** του Ερωτηματολογίου, ερευνάται η άσκηση του έργου του Συμπαραστάτη στην πράξη. Συγκεκριμένα, στην **Ερώτηση 2.1** αναζητείται εάν υφίσταται «**Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαραστάτη**» στους φορείς που διαθέτουν Συμπαραστάτη και τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων:

Υπάρχει «Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαραστάτη» στο Δήμο/Περιφέρεια όπου είστε εκλεγμένος;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	13	52,0	52,0
Όχι	12	48,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 12: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.1

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι σε δεκατρείς (13) φορείς, και σε ποσοστό 52%, υφίσταται «Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαραστάτη», ενώ στους υπόλοιπους δώδεκα (12), ποσοστό 48%, δεν υπάρχει Κώδικας, γεγονός που πιθανό να δυσχεραίνει τη λειτουργία του νέου θεσμού, καθώς δεν αποσαφηνίζονται με τρόπο κατανοητό προς τον πολίτη οι δυνατότητες που παρέχονται με τη λειτουργία του. (Βασίλης Σωτηρόπουλος-2012-Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής)

Όπως αναφέρει ο πρώην Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Αθηναίων και νυν Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης κ. Σωτηρόπουλος Βασίλης, η όσο το δυνατόν πιο διαφανής ενάσκηση αρμοδιοτήτων μπορεί να συμβάλλει στην επίτευξη άμεσων και δίκαιων αποτελεσμάτων, χωρίς αιφνιδιασμούς ή καλλιέργεια υπέρμετρων προσδοκιών. (Βασίλης Σωτηρόπουλος -2012)

Παρακάτω αποτυπώνονται και διαγραμματικά τα ανωτέρω αποτελέσματα.

Διάγραμμα 8: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.1

Με την επόμενη **Ερώτηση 2.2** ερωτάται αν ο τρόπος διεκπεραίωσης των υποθέσεων γίνεται εγγράφως ή προφορικά. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα.

Με ποιον τρόπο διεκπεραιώνετε τις περισσότερες υποθέσεις;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Εγγράφως	19	76,0	76,0
Προφορικά	6	24,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 13: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.2

Όπως παρατηρείται στον ανωτέρω πίνακα, ποσοστό 76% των Συμπαραστών επιλέγει να διεκπεραιώσει τις υποθέσεις, που χειρίζεται, εγγράφως και μόνο σε ποσοστό 24% διεκπεραιώνονται προφορικά.

Ακολούθως παρουσιάζονται οι απαντήσεις με τη μορφή πίτας.

Διάγραμμα 9: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.2

Στο *Εγχειρίδιο του Συμπαραστάτη*, που συνέταξε ο κ. Σωτηρόπουλος Βασίλειος, πρώην Συμπαραστάτης του Δήμου Αθηναίων και νυν Συμπαραστάτης της Περιφέρειας Αττικής, αναφέρεται ότι: «...ο νόμος δεν αναφέρει ότι η διαδικασία της διαμεσολάβησης πρέπει να είναι γραπτή, περιορίζοντας την υποχρέωση του Συμπαραστάτη για σύνταξη εγγράφου μόνο στο στάδιο της απάντησης προς τον πολίτη. Γενικά, ο νόμος δεν αναφέρει τίποτε για τον τρόπο και την μέθοδο της διαμεσολάβησης, αφήνοντας στον Συμπαραστάτη ένα ευρύτατο πεδίο διακριτικής ευχέρειας για να ασκήσει την αρμοδιότητά του. Υπάρχουν Συμπαραστάτες που ασκούν τις αρμοδιότητές τους κυρίως με προφορικές παρεμβάσεις προς τις υπηρεσίες, γεγονός το οποίο είναι θεμιτό και επιβαλλόμενο, καθώς ο θεσμός είναι προσωποκεντρικός και δεν πρέπει να περιφρονείται η αξία και η βαρύτητα μιας προφορικής παρέμβασης. Οι προφορικές παρεμβάσεις εξάλλου μπορούν να συμπληρώνουν τις γραπτές, με παροχή πρόσθετων στοιχείων. Λόγοι διαφάνειας και καταγραφής των ενεργειών του Συμπαραστάτη, καθώς και λόγοι απόδειξης ότι όντως απευθύνθηκε στην καταγγελλόμενη πλευρά, αλλά και για να διευκολυνθεί η τελευταία να αντιληφθεί το πρόβλημα και την πρόταση επίλυσης, επιβάλλουν εκ των πραγμάτων και την γραπτή διαμεσολάβηση...» (Βασίλης Σωτηρόπουλος -2014)

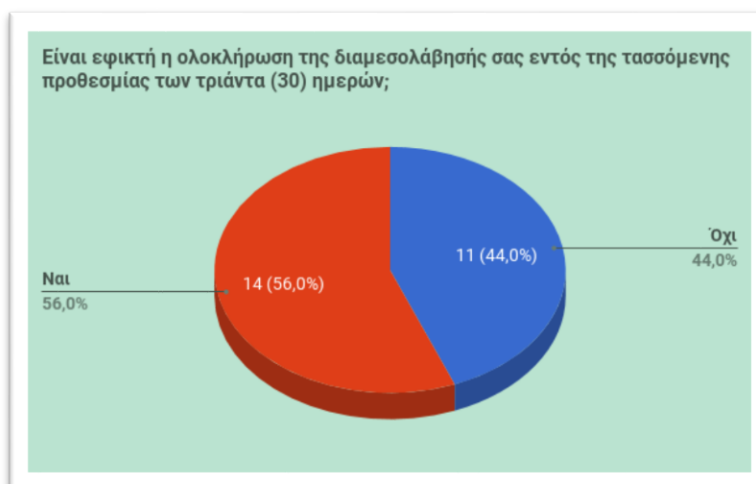
Με την **Ερώτηση 2.3** ερωτάται αν η τασσόμενη προθεσμία των τριάντα (30) ημερών επαρκεί, προκειμένου ο Συμπαραστάτης να ολοκληρώσει το έργο της διαμεσολάβησής του. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι απαντήσεις στο ερώτημα:

Είναι εφικτή η ολοκλήρωση της διαμεσολάβησής σας εντός της τασσόμενης προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	14	56,0	56,0
Όχι	11	44,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 14: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.3

Όπως προκύπτει από τον πίνακα συχνοτήτων, αλλά και το παρακάτω σχετικό κυκλικό διάγραμμα, ποσοστό 56% των Συμπαραστατών, που απάντησαν, θεωρούν ότι η τασσόμενη προθεσμία των τριάντα (30) ημερών επαρκεί για την ολοκλήρωση της διαμεσολάβησής τους όμως και το ποσοστό του 44%, που θεωρεί ότι η προθεσμία δεν επαρκεί, είναι αξιοσημείωτο. Συνεπώς και σε αυτήν την ερώτηση μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι οι απόψεις δίστανται.

Διάγραμμα 10: Κυκλικό διάγραμμα για την Ερώτηση 2.3

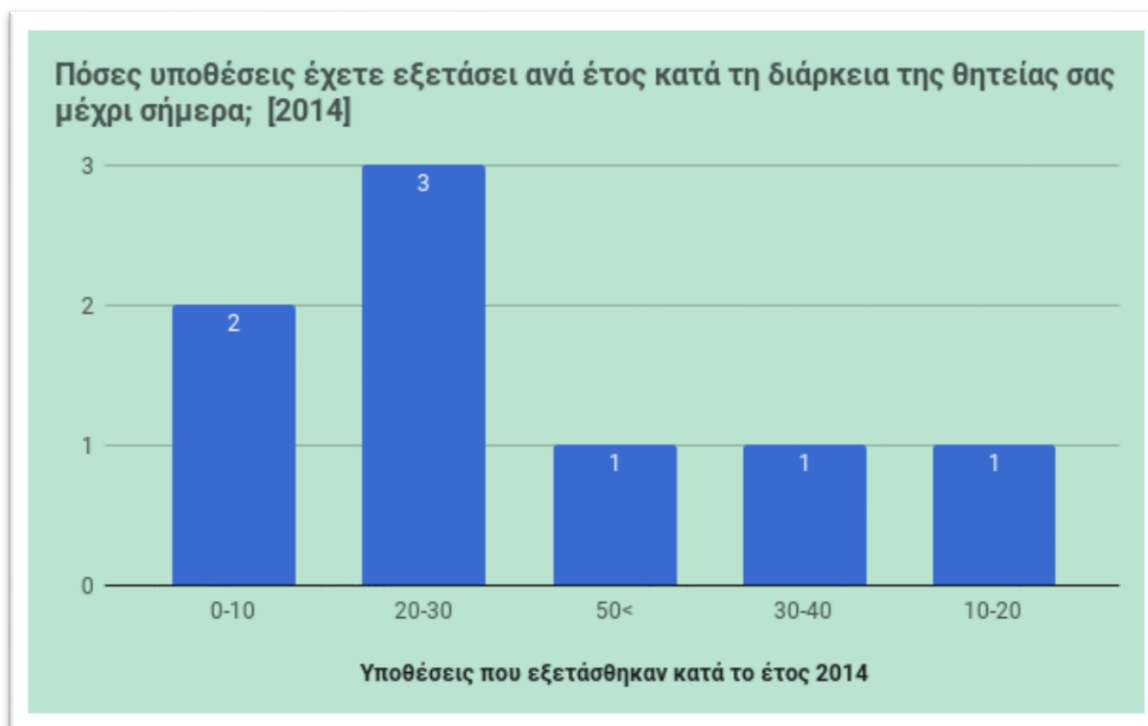
Με την **Ερώτηση 2.4** ερευνάται ο αριθμός των υποθέσεων που εξετάστηκαν, ανά έτος, από την ημέρα ανάληψης καθηκόντων του κάθε Συμπαραστάτη έως και την ημερομηνία συμπλήρωσης της φόρμας του ερωτηματολογίου.

Για την αξιολόγηση των απαντήσεων παρατίθενται οι παρακάτω τέσσερις (4) πίνακες ανά έτος και τα σχετικά ραβδογράμματα:

Υποθέσεις που εξετάστηκαν κατά το έτος 2014

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	17	68,0	68,0
0-10	2	8,0	76,0
20-30	3	12,0	88,0
30-40	1	4,0	92,0
50<	1	4,0	96,0
10-20	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 15: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.4

Διάγραμμα 11: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4

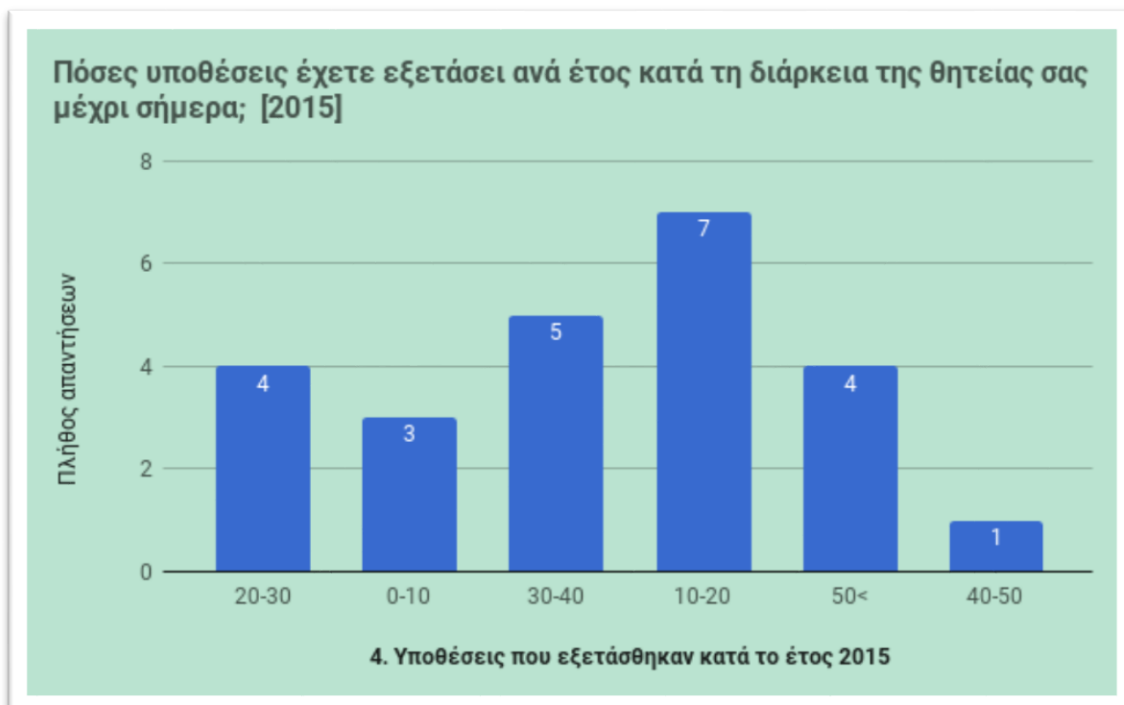
Παρατηρούμε ότι κατά το έτος 2014 ο αριθμός των υποθέσεων που εξετάστηκαν είναι περιορισμένος καθώς δεν είχαν ακόμη αναλάβει καθήκοντα οι περισσότεροι Συμπαραστάτες (βλ.

σχετ. ερώτηση 1.6) αλλά και το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησης αφορούσε σε μόλις τρεις (3) μήνες από την εκκίνηση της νέας δημοτικής/περιφερειακής περιόδου.

Υποθέσεις που εξετάσθηκαν κατά το έτος 2015

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
0-10	3	12,0	16,0
20-30	4	16,0	32,0
30-40	5	20,0	52,0
40-50	1	4,0	56,0
50<	4	16,0	72,0
10-20	7	28,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 16: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.4

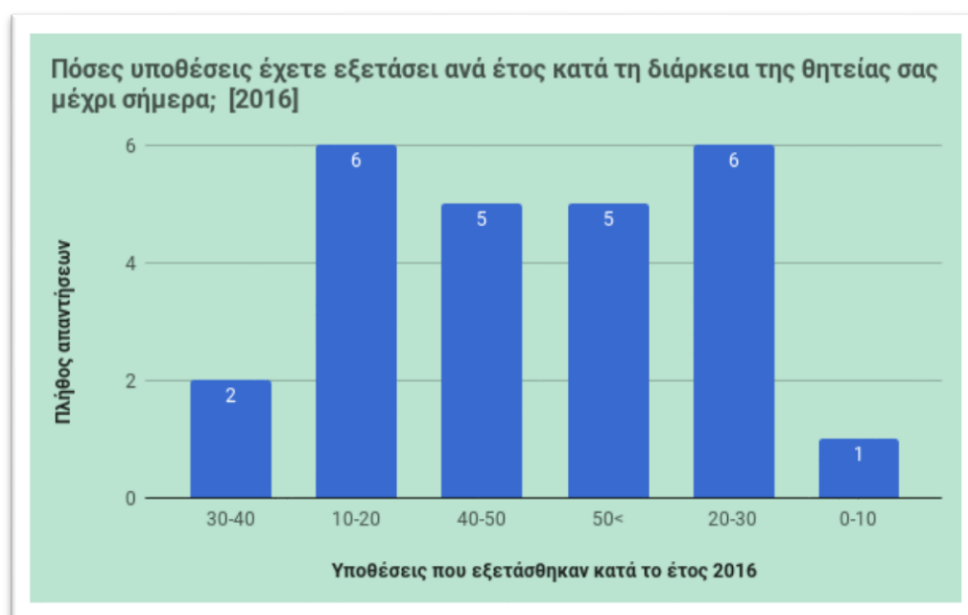
Διάγραμμα 12: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4

Το έτος 2015, έτος ανάληψης καθηκόντων των περισσότερων Συμπαραστατών, σε ποσοστό 72%, είναι στην ουσία το έτος εκκίνησης λειτουργίας του θεσμού και επικρατεί ο εξεταζόμενος αριθμός υποθέσεων 10-20 σε ποσοστό 28% των απαντήσεων.

Υποθέσεις που εξετάστηκαν κατά το έτος 2016

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
0-10	1	4,0	4,0
20-30	6	24,0	28,0
30-40	2	8,0	36,0
40-50	5	20,0	56,0
50<	5	20,0	76,0
10-20	6	24,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 17: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.4

Διάγραμμα 13: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4

Παρατηρούμε ότι, κατά το έτος, 2016 αυξάνεται ο αριθμός των εξεταζόμενων υποθέσεων, καθώς σε ποσοστό 24% εξετάστηκαν 10-20 υποθέσεις και ομοίως σε ποσοστό 24% εξετάστηκαν 20-30 υποθέσεις, ενώ και το ποσοστά του 20% για τις κατηγορίες 40-50 και 50< είναι αξιοσημείωτο. Το

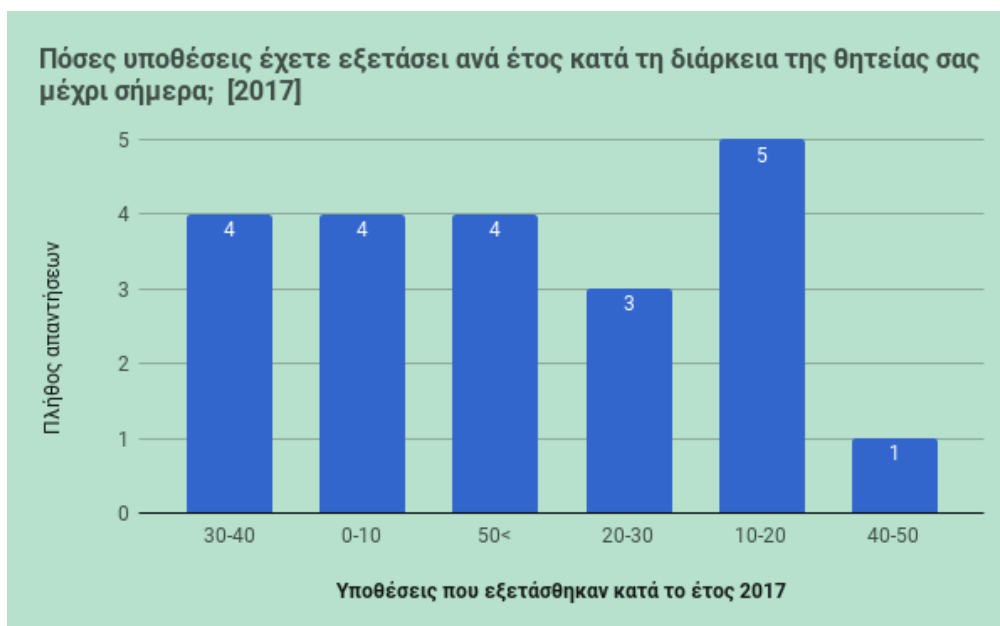
γεγονός της παρατηρούμενης αύξησης οφείλεται στην ενεργοποίηση του θεσμού, στην προβολή του και στην εξοικείωση των πολιτών με τη λειτουργία του.

Υποθέσεις που εξετάστηκαν κατά το έτος 2017

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	4	16,0	16,0
0-10	4	16,0	32,0
20-30	3	12,0	44,0
30-40	4	16,0	60,0
40-50	1	4,0	64,0
50<	4	16,0	80,0
10-20	5	20,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 18: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.4

Για το έτος 2017 επικρατούσα κατηγορία των υποθέσεων που εξετάστηκαν αποτελεί η 10-20, σε ποσοστό 20% και ακολουθούν οι κατηγορίες 0-10 , 30-40 και 50< με ποσοστό 16% η κάθε κατηγορία, όμως δεν μπορούμε να κάνουμε συνολική εκτίμηση για το έτος καθώς τα μεγέθη αφορούν το 1^ο εξάμηνο του 2017.

Διάγραμμα 14: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.4

Στην **Ερώτηση 2.5** διερευνάται σε ποιο βαθμό οι εξεταζόμενες υποθέσεις κατέληξαν σε επίλυση του αιτήματος, αναζητώντας μία διαβαθμιστική εκτίμηση από το 1 έως το 5.

Στον επόμενο πίνακα αποτυπώνονται οι απαντήσεις των Συμπαραστατών:

Σε ποιο βαθμό οι υποθέσεις που εξετάσατε κατέληξαν στην επίλυση του αιτήματος;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
3 (οι μισές)	3	12,0	16,0
4 (σχεδόν όλες)	14	56,0	72,0
5 (όλες)	7	28,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 19: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.5

Από τον παραπάνω πίνακα συχνοτήτων διαπιστώνεται ότι το ποσοστό επίλυσης των αιτημάτων είναι ικανοποιητικό καθώς, κατά την εκτίμηση των Συμπαραστατών, επιλύθηκαν σχεδόν όλες, σε ποσοστό 56% και σε ποσοστό 28% επιλύθηκαν όλες.

Με την **Ερώτηση 2.6** ερευνάται το περιεχόμενο των καταγγελιών/αιτημάτων που εξετάστηκαν από τους Συμπαραστατές, κατά τη διάρκεια της μέχρι σήμερα θητείας τους, δίνοντας έξι (6) θεματικούς τομείς. Για την αξιολόγηση της ερώτησης, παρατίθενται οι παρακάτω έξι (6) πίνακες συχνοτήτων και τα αντίστοιχα ραβδογράμματα, ανά θεματικό τομέα, με πενταβάθμια κλίμακα από το σπάνιο έως το συνηθέστερο, με ενδιάμεσες κλίμακες το Λιγότερο σύνηθες, Σύνηθες και Πολύ σύνηθες, προκειμένου να διαπιστωθεί από ποιους τομείς διοίκησης πηγάζουν τα περισσότερα θέματα που απασχολούν στις μέρες μας τους δημότες/πολίτες.

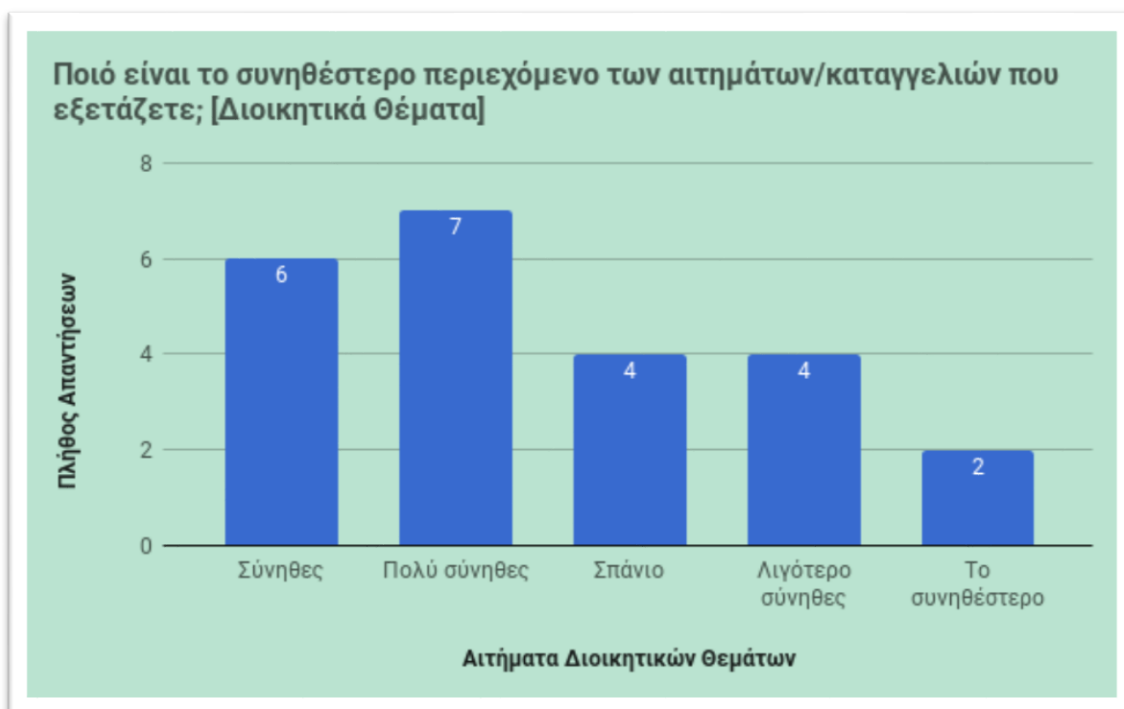
Διοικητικά θέματα

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	2	8,0	8,0
Λιγότερο σύνηθες	4	16,0	24,0
Πολύ σύνηθες	7	28,0	52,0
Σπάνιο	4	16,0	68,0
Σύνηθες	6	24,0	92,0
Το συνηθέστερο	2	8,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 20: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.6

Όπως προκύπτει από τον πίνακα συχνότητων παρατηρούμε ότι, επί του συνόλου των απαντήσεων που δόθηκαν, τα «**διοικητικά θέματα**» ως περιεχόμενο καταγγελιών εντάχθηκαν στην κατηγορία «*πολύ σύνηθες*» με ποσοστό 28% και σε δεύτερη προτίμηση στην κατηγορία «*σύνηθες*» με ποσοστό 24%.

Ακολουθεί η σχηματική απεικόνιση στο διάγραμμα 15:

Διάγραμμα 15: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

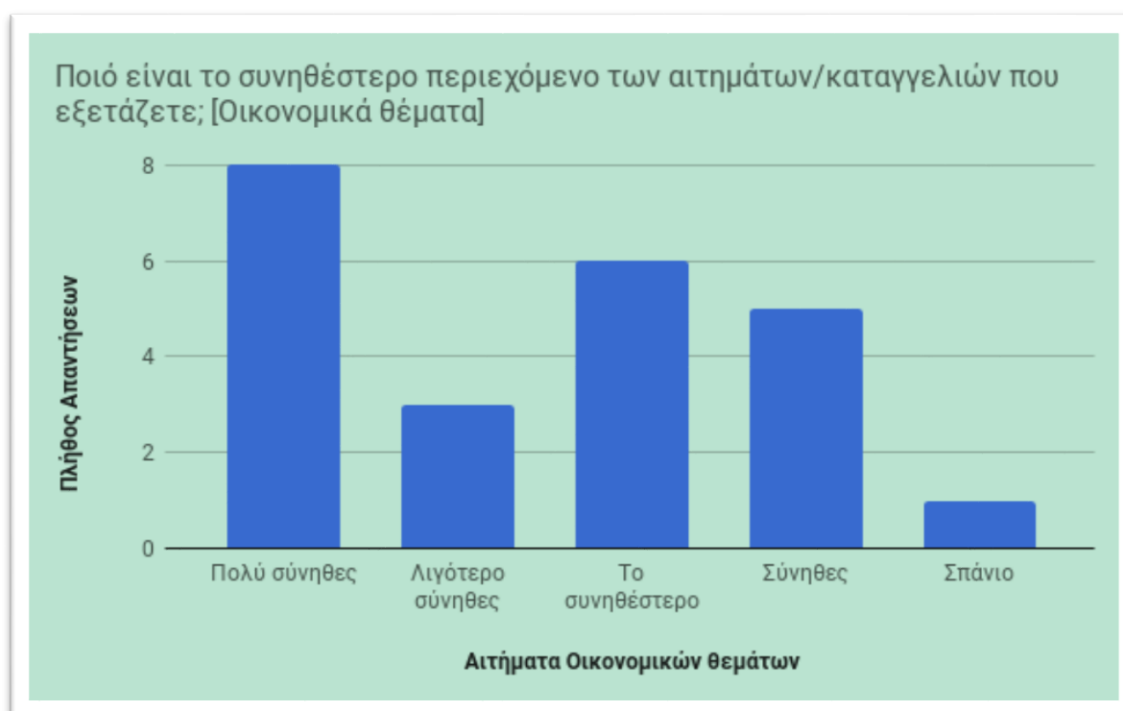
Οικονομικά Θέματα

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	2	8,0	8,0
Λιγότερο σύνηθες	3	12,0	20,0
Πολύ σύνηθες	8	32,0	52,0
Σπάνιο	1	4,0	56,0
Σύνηθες	5	20,0	76,0
Το συνηθέστερο	6	24,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 21: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 2.6

Από τον ανωτέρω πίνακα διαπιστώνουμε ότι τα «οικονομικά θέματα», ως περιεχόμενο καταγγελιών, εντάχθηκαν στην κατηγορία «πολύ σύνηθες» με ποσοστό 32% και σε δεύτερη προτίμηση στην κατηγορία «Το συνηθέστερο» με ποσοστό 24%.

Ακολουθεί το σχετικό διάγραμμα:

Διάγραμμα 16: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

Πολεοδομικά Θέματα

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
Λιγότερο σύνηθες	5	20,0	24,0
Πολύ σύνηθες	4	16,0	40,0
Σπάνιο	5	20,0	60,0
Σύνηθες	9	36,0	96,0
Το συνηθέστερο	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 22: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι, επί του συνόλου των απαντήσεων που δόθηκαν, τα «πολεοδομικά θέματα», ως περιεχόμενο καταγγελιών, επιλέχθηκαν στην κατηγορία «σύνηθες» με

ποσοστό 36% και σε δεύτερη προτίμηση «Λιγότερο σύνηθες» και «Σπάνιο» με ποσοστό 20% για κάθε κατηγορία απάντησης.

Παρακάτω τα αποτελέσματα αποτυπώνονται και διαγραμματικά:

Διάγραμμα 17: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

Καθαριότητα πόλης

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
Λιγότερο σύνηθες	5	20,0	24,0
Πολύ σύνηθες	9	36,0	60,0
Σπάνιο	3	12,0	72,0
Σύνηθες	4	16,0	88,0
Το συνηθέστερο	3	12,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 23: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6

Το θέμα «καθαριότητα πόλης» χαρακτηρίστηκε από τους Συμπαραστάτες, ως συχνότητα καταγγελίας, «πολύ σύνηθες» σε ποσοστό 36%.

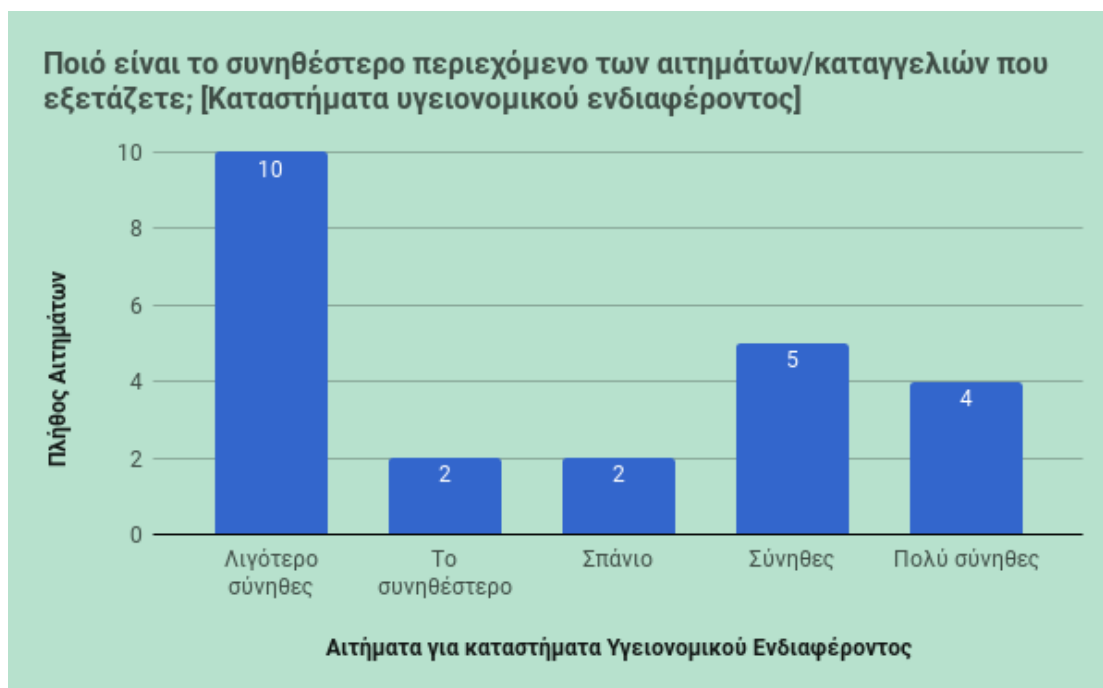

Διάγραμμα 18: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	2	8,0	8,0
Λιγότερο σύνηθες	10	40,0	48,0
Πολύ σύνηθες	4	16,0	64,0
Σπάνιο	2	8,0	72,0
Σύνηθες	5	20,0	92,0
Το συνηθέστερο	2	8,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 24: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6

Όσον αφορά σε καταγγελίες που αναφέρονται σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος η επικρατούσα κατηγορία που επιλέχθηκε ως απάντηση είναι το «Λιγότερο σύνηθες» με ποσοστό 40% και ακολουθεί το «σύνηθες» με ποσοστό 20%.

Διάγραμμα 19: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

Κοινωνική Πολιτική

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
Λιγότερο σύνηθες	10	40,0	44,0
Πολύ σύνηθες	3	12,0	56,0
Σπάνιο	4	16,0	72,0
Σύνηθες	5	20,0	92,0
Το συνηθέστερο	2	8,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 25: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.6

Αναφορικά με καταγγελίες που αφορούν σε Θέματα «**Κοινωνικής Πολιτικής**», επί του συνόλου των απαντήσεων που δόθηκαν, οι Συμπαραστάτες το ενέταξαν, από άποψη θεματικής συχνότητας, στην κατηγορία «*Λιγότερο σύνηθες*», σε ποσοστό 40%.

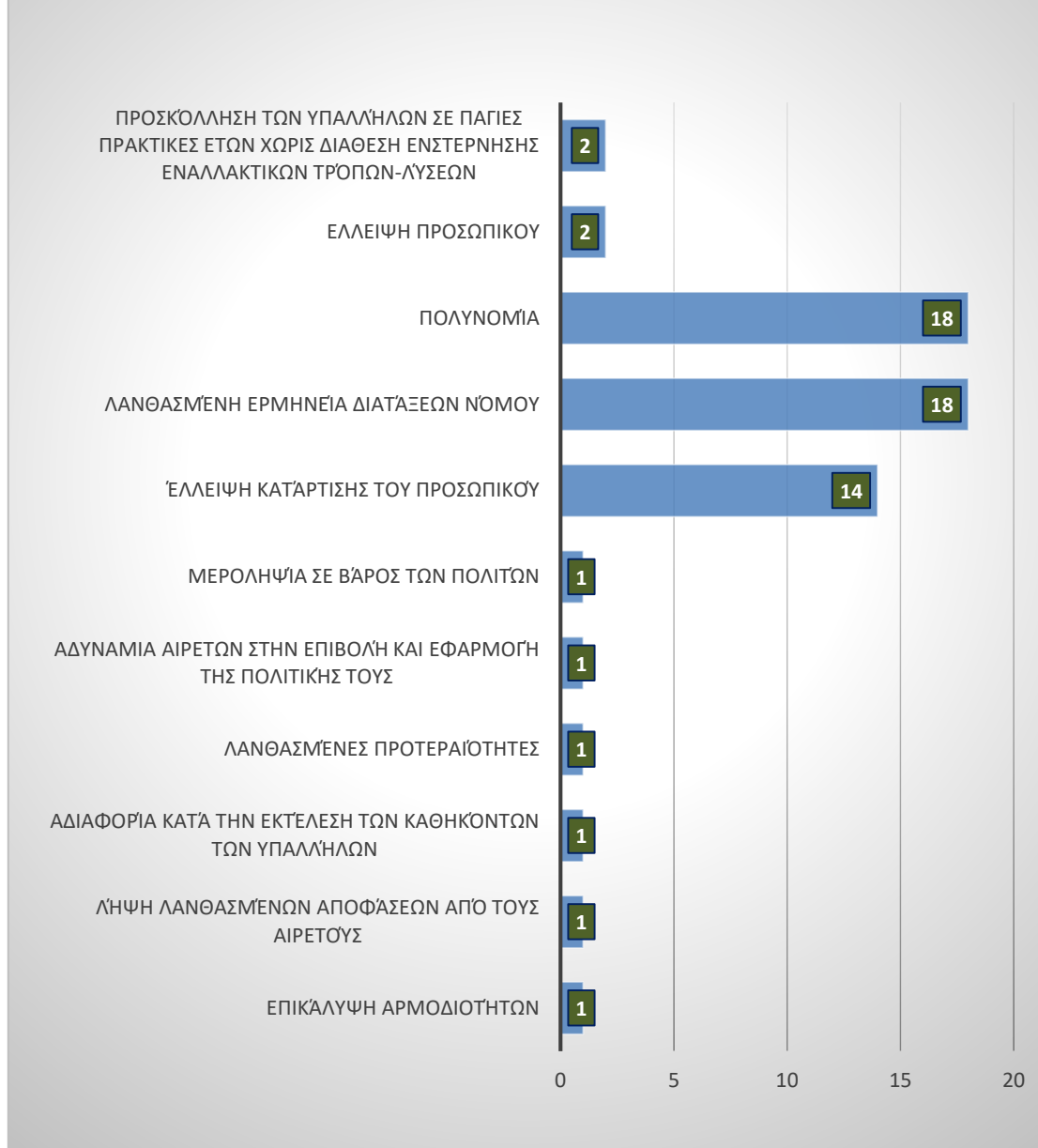

Διάγραμμα 20: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.6

Ανακεφαλαιωτικά, για τα αποτελέσματα της ερώτησης 2.6, διαφαίνεται ότι οι τομείς που απασχολούν περισσότερο τους πολίτες σε θέματα διοίκησης και υπηρεσιών αφορούν σε οικονομικά θέματα και στην καθαριότητα της πόλης, απαντήσεις αναμενόμενες.

Με την **Ερώτηση 2.7** ζητείται η άποψη των Συμπαραστατών, που προκύπτει μέσα από το έργο τους, σχετικά με τις αιτίες των φαινομένων κακοδιοίκησης που παρατηρούνται στους Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, όπου υπηρετούν. Σε αυτήν την ερώτηση οι ερωτώμενοι μπορούσαν να επιλέξουν παραπάνω από μία δοθέντες απαντήσεις ή και να διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις.

Που πιστεύετε ότι οφείλονται ,κυρίως,τα φαινόμενα κακοδιοίκησης, που παρατηρούνται στους Ο.Τ.Α.

Διάγραμμα 21: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.7

Επί του συνόλου των είκοσι πέντε (25) Συμπαραστατών, που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, οι δεκαοκτώ (18) επέλεξαν ταυτόχρονα ως αιτίες των φαινομένων κακοδιοίκησης την «Πολυνομία» και τη «Λανθασμένη ερμηνεία διατάξεων νόμου» ενώ δεκατέσσερις (14) εξ αυτών επέλεξαν ως απάντηση την «Έλλειψη κατάρτισης προσωπικού».

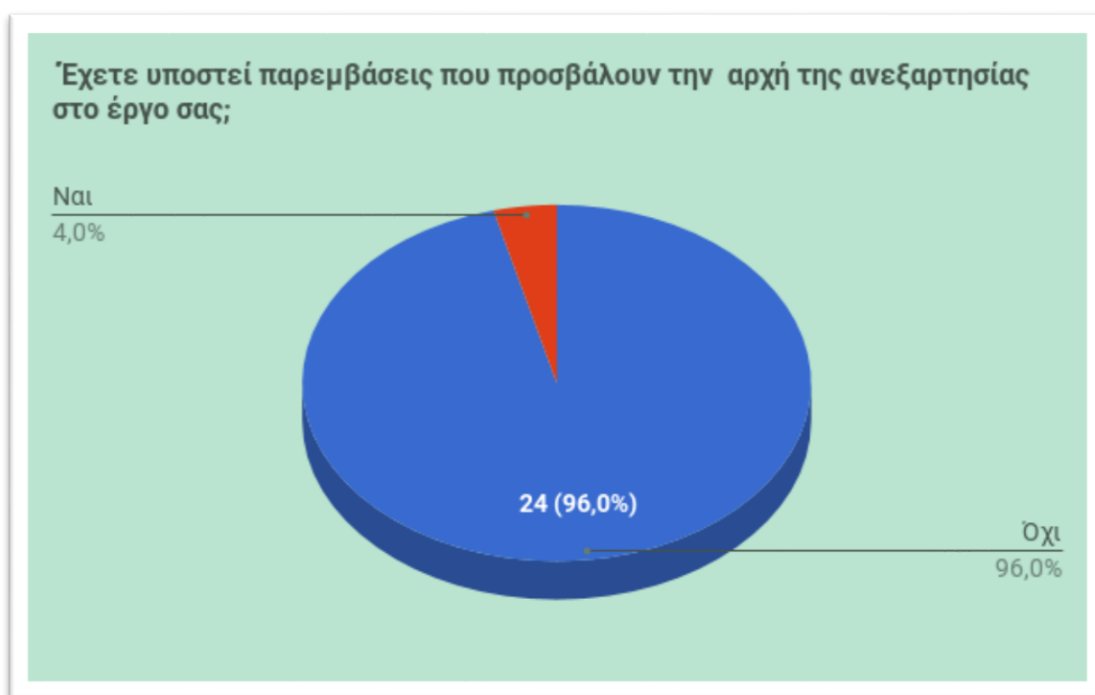
Στην επόμενη **Ερώτηση 2.8** οι Συμπαραστάτες ερωτώνται εάν έχουν υποστεί παρεμβάσεις στο έργο τους, που προσβάλουν τη βασική αρχή της ανεξαρτησίας τους. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απαντήσεις τους:

Έχετε υποστεί παρεμβάσεις στο έργο σας που προσβάλουν την αρχή της ανεξαρτησίας σας;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	1	4,0	4,0
Όχι	24	96,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 26: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.8

Όπως αποτυπώνεται στον ανωτέρω πίνακα και στο κυκλικό διάγραμμα ακολούθως, η απάντηση των Συμπαραστατών είναι σχεδόν ομόφωνη, με ποσοστό 96%, ότι δεν υφίστανται παρεμβάσεις που να προσβάλουν την αρχή της ανεξαρτησίας τους. Το αποτέλεσμα αποτελεί ένα αισιόδοξο μήνυμα σχετικά με το σεβασμό που καλλιεργείται σε ότι αφορά το έργο των ανεξάρτητων αρχών.

Διάγραμμα 22: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.8

Στην **Ερώτηση 2.9** αναζητείται η άποψη των Συμπαραστατών σχετικά με τη δέσμευση της Διοίκησης στην πρόταση επίλυσης των αιτημάτων, καθώς το θέμα της δεσμευτικής πρότασης του Συμπαραστάτη αποτελεί έναν υφιστάμενο προβληματισμό στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης και θεσμικής κατοχύρωσης του έργου του. (βλ. σχετ. Ερώτηση 2.12)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι απαντήσεις των Συμπαραστατών:

Πιστεύετε ότι η πρόταση του Συμπαραστάτη θα έπρεπε να είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	13	52,0	52,0
Όχι	12	48,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 27: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.9

Από τον πίνακα συχνοτήτων διαφαίνεται ότι οι απόψεις είναι διχασμένες, με μικρό προβάδισμα στην άποψη που υποστηρίζει την αναγκαία δεσμευτικότητα της πρότασης του Συμπαραστάτη, σε ποσοστό 52%. Στο διάγραμμα που ακολουθεί απεικονίζονται οι απαντήσεις και σχηματικά:

Διάγραμμα 23: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.9

Στην **Ερώτηση 2.10** ερωτάται εάν η παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του Συμπαραστάτη πραγματοποιείται σε ξεχωριστή συνεδρίαση του Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου προκειμένου να διερευνηθεί η σημασία που αποδίδεται στο έργο του από την Διοικούσα Αρχή. Οι απαντήσεις αποτυπώνονται στο σχετικό πίνακα που ακολουθεί:

Η παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του έργου σας πραγματοποιείται σε ξεχωριστή συνεδρίαση του Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	1	4,0	4,0
Ναι	14	56,0	60,0
Όχι	10	40,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 28: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 2.10

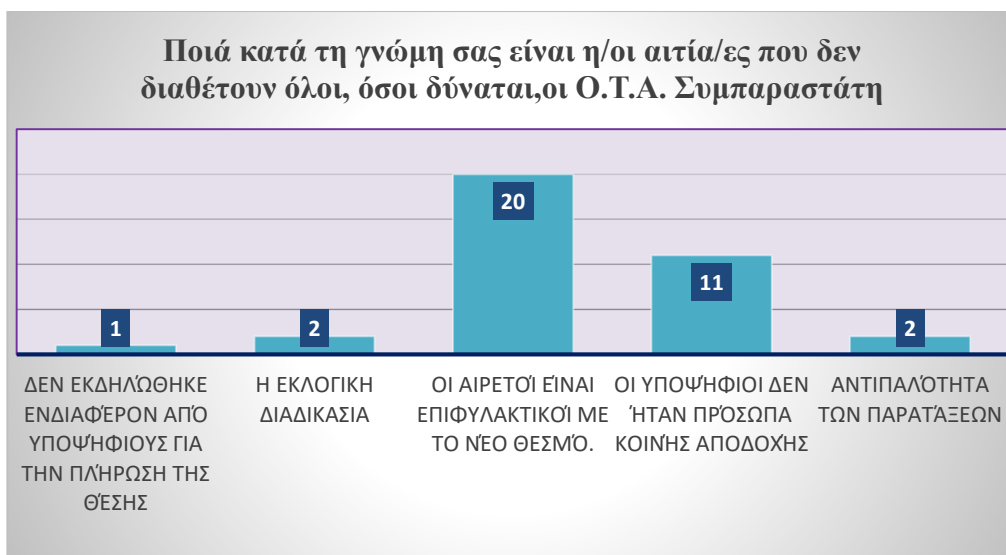
Από τον σχετικό πίνακα συχνοτήτων προκύπτει ότι σε ποσοστό 56% οι Συμπαραστάτες παρουσιάζουν την Ετήσια Έκθεση του έργου τους σε ξεχωριστή συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται παρακάτω και διαγραμματικά σε μορφή πίτας.

Διάγραμμα 24: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 2.10

Με την **Ερώτηση 2.11** αναζητείται η γνώμη των Συμπαραστατών σχετικά με τις αιτίες στις οποίες οφείλεται η μη εκλογή Συμπαραστάτη σε όλους τους Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμό, παρά το γεγονός ότι διαθέτουν το απαιτούμενο πληθυσμιακό κριτήριο των 20.000 κατοίκων και άνω. Στην ερώτηση αυτήν οι ερωτώμενοι μπορούσαν να επιλέξουν παραπάνω από μία δοθέντες απαντήσεις ή και να διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις.

Ακολουθεί το σχετικό ραβδόγραμμα όπου απεικονίζονται διαγραμματικά οι απαντήσεις:

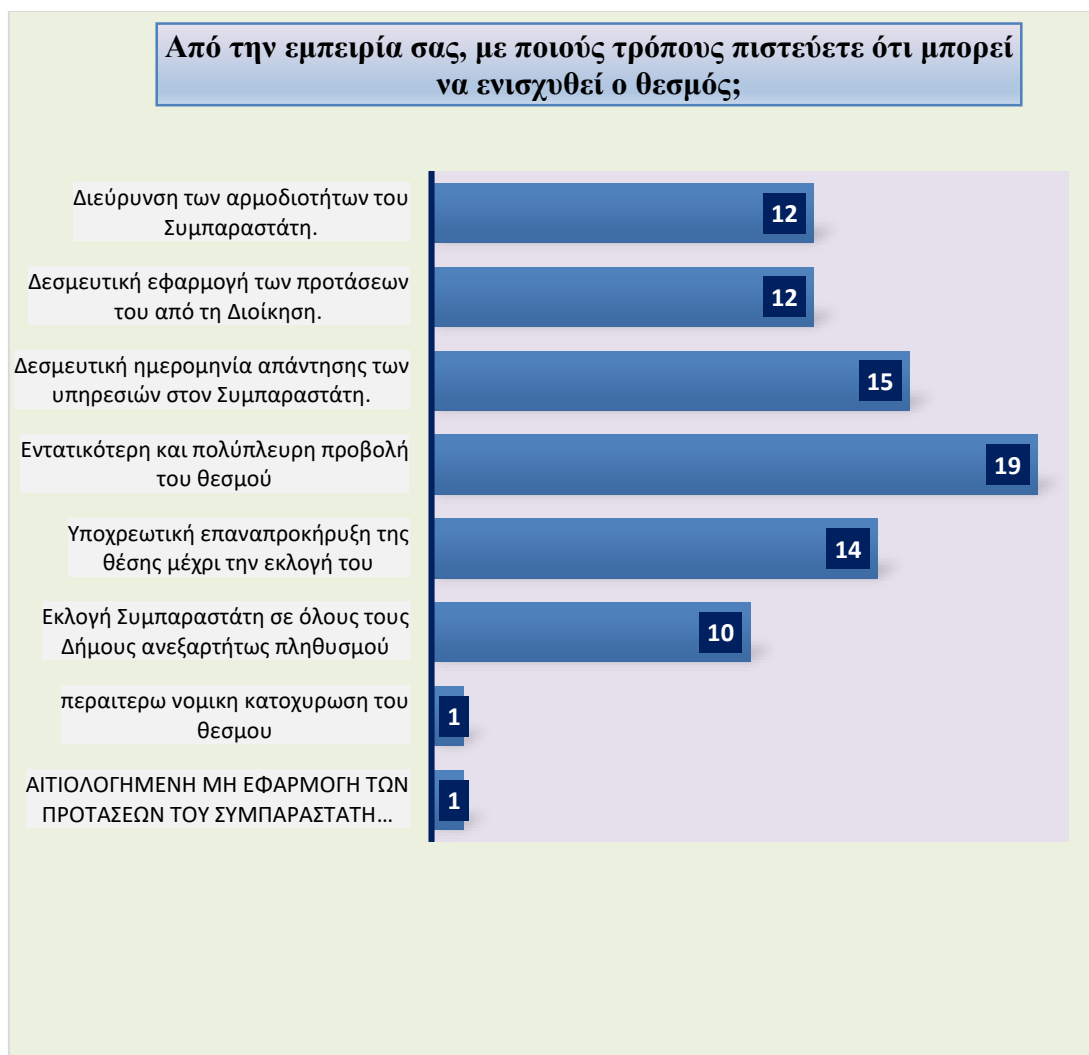

Διάγραμμα 25: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.11

Στο ανωτέρω σχετικό ραβδόγραμμα εμφανίζεται ως κυριότερη αιτία για τη μη εκλογή Συμπαραστάτη σε δήμους, που δύναται να εκλέξουν, ή σε περιφέρειες, το γεγονός ότι «Οι αιρετοί είναι επιφυλακτικοί με το νέο θεσμό», η οποία επιλέχθηκε ως απάντηση από είκοσι (20) επί του συνόλου των είκοσι πέντε (25) που συμμετείχαν, δηλαδή σε ποσοστό 80%. Ως δεύτερη σε σειρά προτίμησης αιτία, σε ποσοστό 44%, προσδιορίστηκε η επιλογή ότι οι «Υποψήφιοι δεν ήταν πρόσωπα κοινής αποδοχής» αφού αυτήν επέλεξαν ως απάντηση έντεκα (11) Συμπαραστάτες από τους είκοσι πέντε (25) συμμετέχοντες.

Στην **Ερώτηση 2.12** ζητείται από τους Συμπαραστάτες να επιλέξουν, μεταξύ δοθέντων προτάσεων, με δυνατότητα επιλογής πάνω από μίας, τι θεωρούν, από την εμπειρία τους, ως τρόπο ενίσχυσης του θεσμού, αλλά μπορούν να προσδιορίσουν και οι ίδιοι με ποιο τρόπο πιστεύουν ότι μπορεί αυτό να επιτευχθεί.

Στο επόμενο ραβδόγραμμα απεικονίζονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων

Διάγραμμα 26: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 2.12

Από την ανωτέρω απεικόνιση των απαντήσεων διαφαίνεται ότι οι Συμπαραστάτες θεωρούν, σε ποσοστό 76%, ότι για την ενίσχυση του θεσμού απαιτείται **«Εντατικότερη και πολύπλευρη προβολή του»** ενώ ακολουθεί ως δεύτερη, σε σειρά προτίμησης, σε ποσοστό 60%, η **«Δεσμευτική ημερομηνία απάντησης των υπηρεσιών στο Συμπαραστάτη»** και σε ποσοστό 56% η πρόταση **«Υποχρεωτική επαναπροκήρυξη της θέσης μέχρι την εκλογή του»**.

Επισημαίνεται ότι και οι υπόλοιπες προτάσεις έτυχαν ιδιαίτερης προτίμησης αφού ποσοστό 48% επέλεξε ταυτόχρονα τόσο τη **«Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Συμπαραστάτη»** όσο και τη **«Δεσμευτική εφαρμογή των προτάσεων του από τη Διοίκηση»**.

Τέλος, η **«Εκλογή Συμπαραστάτη σε όλους τους Δήμους, ανεξαρτήτως πληθυσμού»** επιλέχθηκε, σε ποσοστό 40%, ως τρόπος ενίσχυσης του θεσμού.

6.4. Ενότητα 3: Ο Συμπαραστάτης και το περιβάλλον εργασίας του

Η **Ενότητα 3** του Ερωτηματολογίου, εξετάζει τις συνθήκες υπό τις οποίες καλείται ο Συμπαραστάτης να ασκήσει το έργο του. Συγκεκριμένα, όπως προαναφέρθηκε στο κεφάλαιο 5 (ενότητα 5.2) η παρούσα Ενότητα Ερωτήσεων χωρίζεται σε δύο υποενότητες, προκειμένου να διαχωριστεί η στάση των αιρετών από τη στάση των υπαλλήλων, σε σχέση πάντα με τον τρόπο που αντιλαμβάνονται το έργο του Συμπαραστάτη και τη σημασία του.

Υποενότητα 3.1: Ο Συμπαραστάτης και η Διοικούσα Δημοτική/Περιφερειακή Αρχή

Η **υποενότητα 3.1**, ερευνά τον τρόπο που η Διοικητική Αρχή δημιουργεί τις απαιτούμενες συνθήκες εργασίας και συνεργασίας για τη λειτουργία του Συμπαραστάτη.

Οι ερωτήσεις που τίθενται είναι κλειστού τύπου, με τη διαβαθμιστική κλίμακα Likert, από το **Καθόλου** έως **Πάρα πολύ** και αναζητείται η εκτίμηση των Συμπαραστατών για το βαθμό που συντρέχουν οι δοθείσες επιλογές για κάθε ερώτηση.

Ειδικότερα, με την **Ερώτηση 3.1.1** ερωτάται σε ποιο βαθμό η Αρχή που υπηρετεί ο Συμπαραστάτης έχει εξασφαλίσει υλικοτεχνικά την ομαλή λειτουργία του, καθώς η διευκόλυνση της άσκησης του έργου του αποτελεί, εκτός από υποχρέωση της Διοικούσας Αρχής και σημαντικό παράγοντα της αποτελεσματικότητάς του.

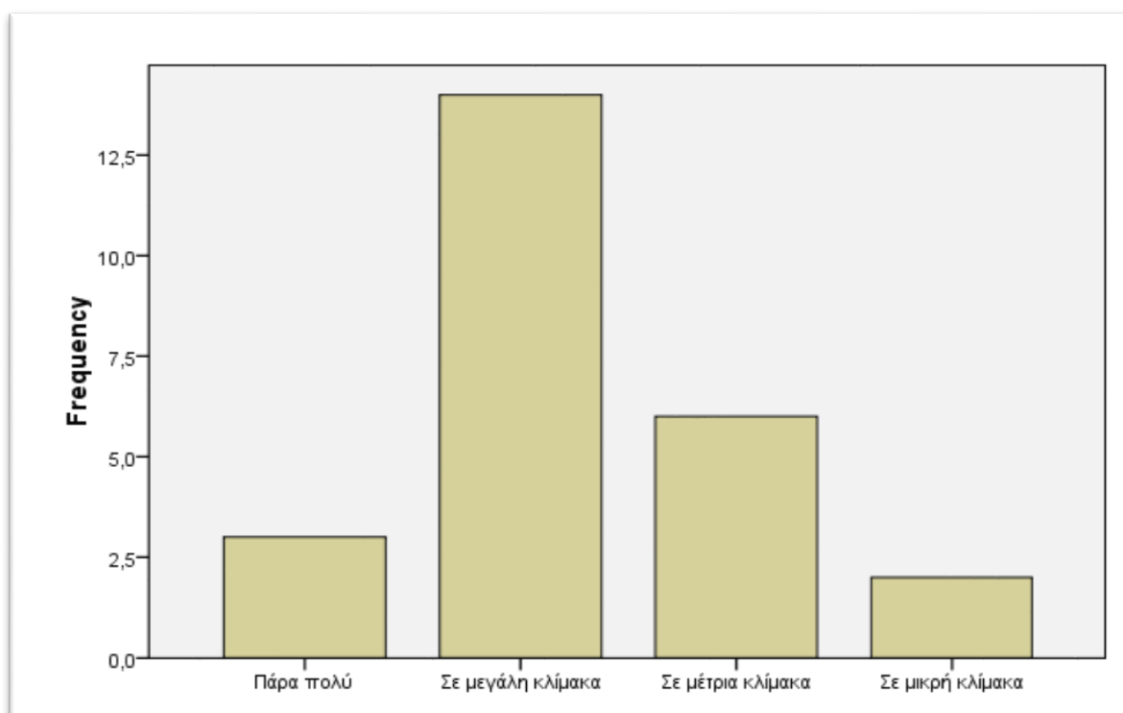
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απαντήσεις που δόθηκαν ως εξής:

Η Αρχή που εκλεχτήκατε έχει εξασφαλίσει υλικοτεχνικά την ομαλή λειτουργία του Γραφείου του Συμπαραστάτη;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	3	12,0	12,0
Σε μεγάλη κλίμακα	14	56,0	68,0
Σε μέτρια κλίμακα	6	24,0	92,0
Σε μικρή κλίμακα	2	8,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 29: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.1

Από τον πίνακα συχνοτήτων και το ακόλουθο ραβδόγραμμα προκύπτει ότι οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι ικανοποιητικές, καθώς σε ποσοστό 56%, οι Συμπαραστάτες απάντησαν ότι η Διοικούσα Αρχή έχει εξασφαλίσει υλικοτεχνικά τη λειτουργία του γραφείου τους σε «*Μεγάλη Κλίμακα*» αλλά και σε ποσοστό 12% απάντησαν «*Πάρα Πολύ*».

Διάγραμμα 27: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.1

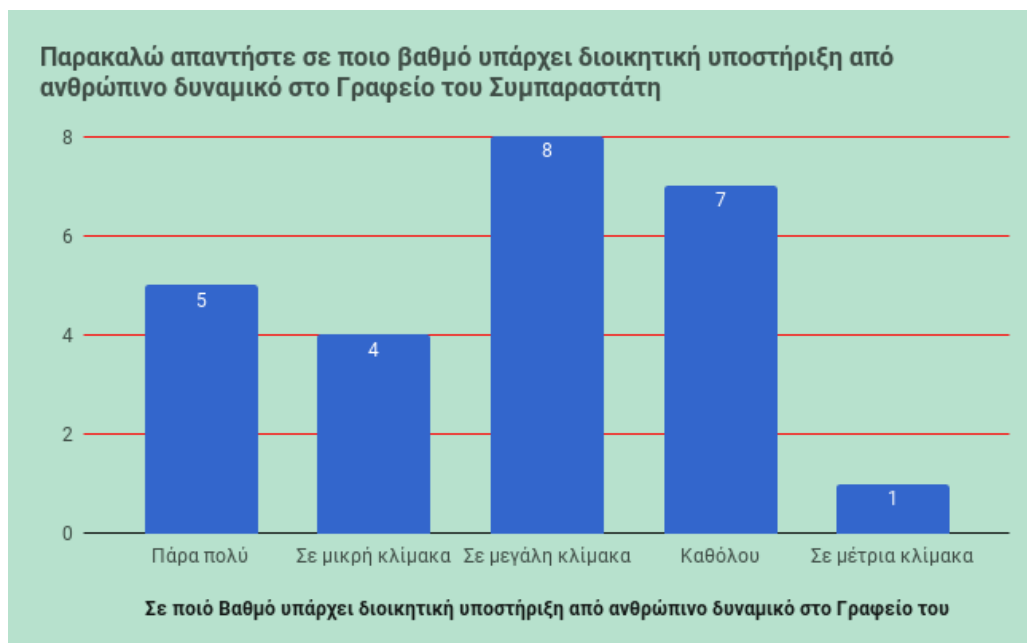
Στην **Ερώτηση 3.1.2** ερευνάται σε ποιο βαθμό υφίσταται διοικητική υποστήριξη από ανθρώπινο δυναμικό στο γραφείο του Συμπαραστάτη, διότι αυτό προβλέπεται, ως υποχρέωση της Διοικούσας Αρχής, στις διατάξεις που αφορούν την λειτουργία του θεσμού.

Οι απαντήσεις δίδονται στον πίνακα συχνοτήτων που ακολουθεί:

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	7	28,0	28,0
Πάρα πολύ	5	20,0	48,0
Σε μεγάλη κλίμακα	8	32,0	80,0
Σε μέτρια κλίμακα	1	4,0	84,0
Σε μικρή κλίμακα	4	16,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 30: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.2

Από τον ανωτέρω πίνακα και το ραβδόγραμμα που ακολουθεί διαπιστώνουμε ότι αθροιστικά και στο ικανοποιητικό ποσοστό 52% (**Πάρα πολύ 20%** +**Σε μεγάλη κλίμακα 32%**) ο Συμπαραστάτης υποστηρίζεται διοικητικά από ανθρώπινο δυναμικό αλλά δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το απογοητευτικό ποσοστό του 28% που απάντησε «**καθόλου**», γεγονός που σημαίνει τη δυσκολία λειτουργίας του θεσμού, παρά το γεγονός ότι η Διοικούσα Αρχή υποχρεούται να παρέχει διοικητική υποστήριξη στο γραφείο του Συμπαραστάτη.

Διάγραμμα 28: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.2

Στην **Ερώτηση 3.1.3** εξετάζεται σε ποιο βαθμό η Διοικούσα Αρχή έχει εξασφαλίσει την προσβασιμότητα στο Γραφείο του Συμπαραστάτη, αναφορικά με τις ομάδες πληθυσμού με ιδιαιτερότητες, όπως άτομα με ειδικές ανάγκες, αναλφάβητοι, ψηφιακά αναλφάβητοι, ομάδες χαμηλής μόρφωσης, έτσι ώστε να δίδεται το δικαίωμα και η δυνατότητα σε κάθε πολίτη της τοπικής κοινωνίας να προσφύγει στο Συμπαραστάτη. Η προσβασιμότητα στον Συμπαραστάτη, σε αυτήν την ερώτηση, δε νοείται μόνον χωροθετικά αλλά και επικοινωνιακά καθώς ένα ποσοστό των πολιτών, ακόμη και σήμερα, τυγχάνουν αναλφάβητοι ή ψηφιακά αναλφάβητοι. Από σχετικό πίνακα της UNESCO σχετικά με τα επίπεδα αναλφαβητισμού προκύπτει ότι, κατά το έτος 2015, στην Ελλάδα οι αναλφάβητοι (άνω των 15 ετών) ανέρχονταν σε 221.000, εκ των οποίων ποσοστό 68.3% ήταν γυναίκες. ³ (UNESCO-2013)

³ UNESCO INSTITUTE FOR STATISTICS-“ADULT AND YOUTH LITERACY National, regional and global trends, 1985-2015”

Στον επόμενο πίνακα αποτυπώνονται οι απαντήσεις των Συμπαραστατών.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	4,0	4,0
Πάρα πολύ	10	40,0	44,0
Σε μεγάλη κλίμακα	8	32,0	76,0
Σε μέτρια κλίμακα	2	8,0	84,0
Σε μικρή κλίμακα	4	16,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 31: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.3

Όπως παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα το ποσοστό (αθροιστικά) του 72% (40% «Πάρα πολύ»+32% «Σε μεγάλη κλίμακα») είναι πολύ ικανοποιητικό για την υφιστάμενη κατάσταση σχετικά με την προσβασιμότητα του Συμπαραστάτη, όμως σε θέματα ιδιαιτεροτήτων θα έπρεπε το ποσοστό προσβασιμότητας να είναι μεγαλύτερο έτσι ώστε να μην αποκλείεται καμία ομάδα πληθυσμού από το δικαίωμα της προσφυγής στο θεσμό.

Στο επόμενο διάγραμμα απεικονίζονται και σχηματικά οι απαντήσεις.

Διάγραμμα 29: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.3

Στην **Ερώτηση 3.1.4** ερευνάται η επαρκής προβολή του θεσμού στην τοπική κοινωνία , γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό για την εξοικείωση των πολιτών με το νεόδημο θεσμό καθώς και την ενδυνάμωση του έργου του Συμπαραστάτη.(βλ. σχετ. ερώτηση 2.12)

Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων:

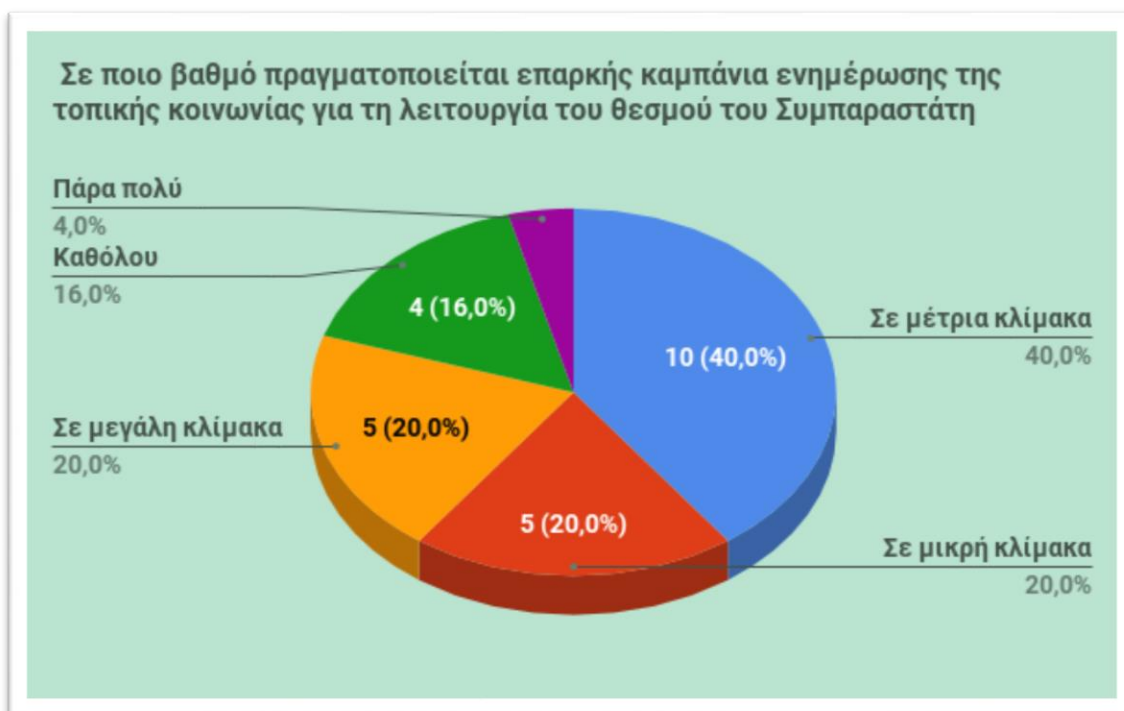
Πραγματοποιείται επαρκής καμπάνια ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας για τη λειτουργία του Θεσμού του Συμπαραστάτη;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	16,0	16,0
Πάρα πολύ	1	4,0	20,0
Σε μεγάλη κλίμακα	5	20,0	40,0
Σε μέτρια κλίμακα	10	40,0	80,0
Σε μικρή κλίμακα	5	20,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 32: Κατανομή συχνότητας για την Ερώτηση 3.1.4

Όπως παρατηρείται στον πίνακα και στο κυκλικό διάγραμμα που ακολουθεί, τα αποτελέσματα της προβολής του θεσμού του Συμπαραστάτη δεν είναι θετικά, διότι το επικρατές ποσοστό 40% αφορά σε μέτρια προβολή ενώ σε ποσοστό 36% αθροιστικά αποτυπώνεται ότι πραγματοποιείται μικρή ή καθόλου προβολή του θεσμού στην τοπική κοινωνία.

Το γεγονός της προβολής του θεσμού είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς από την καμπάνια προβολής και ενημέρωσης θα προβληθεί η αποστολή του Συμπαραστάτη, η αξία του, οι αρμοδιότητές του και το έργο του διότι οι πολίτες επιβάλλεται να γνωρίσουν το νεοεισερχόμενο θεσμό και να ασκήσουν στην πορεία το δικαίωμά τους να απευθυνθούν σε αυτόν για την επίλυση των αιτημάτων τους.

Διάγραμμα 30: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.1.4

Με την **Ερώτηση 3.1.5** αναζητείται σε ποιο βαθμό οι αιρετοί παροτρύνουν τους πολίτες να απευθυνθούν στο Συμπαραστάτη, καθώς είναι κατεστημένο οι πολίτες να απευθύνονται κυρίως στους αιρετούς προκειμένου να εκφράσουν δυσαρέσκεια ή να αναφέρουν ως θιγόμενοι ενδεχόμενα φαινόμενα κακοδιοίκησης. Η στάση των αιρετών, στο να ενθαρρύνουν τους πολίτες να αναφέρουν στο Συμπαραστάτη το αίτημά τους, συνιστά παράγοντα ενδυνάμωσης του θεσμού και ταυτόχρονα ώθησης του πολίτη για διαλεκτική επίλυση των προβλημάτων του, μέσω μιας θεσμοθετημένης αρχής.

Ο επόμενος πίνακας απεικονίζει τα αποτελέσματα των απαντήσεων:

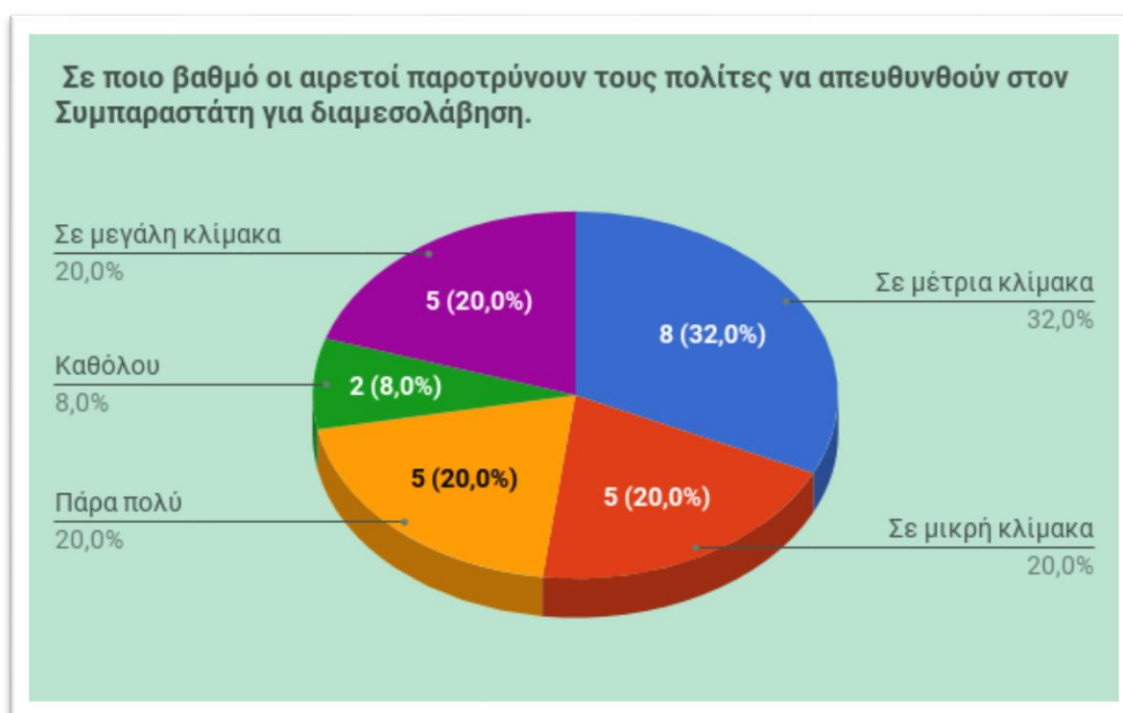
Οι αιρετοί παροτρύνουν τους πολίτες να απευθυνθούν στον Συμπαραστάτη για διαμεσολάβηση;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	8,0	8,0
Πάρα πολύ	5	20,0	28,0
Σε μεγάλη κλίμακα	5	20,0	48,0
Σε μέτρια κλίμακα	8	32,0	80,0
Σε μικρή κλίμακα	5	20,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 33: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.5

Ο βαθμός που επικρατεί στις απαντήσεις είναι ,σε ποσοστό 32%, η επιλογή «**Σε μέτρια κλίμακα**» η οποία μαζί με τα ποσοστά των απαντήσεων «**Σε μικρή κλίμακα**» και «**Καθόλου**» με ποσοστά 20% και 8% αντίστοιχα, δίνουν την όχι και τόσο ενθαρρυντική τάση που επικρατεί στο βαθμό που οι αιρετοί παροτρύνουν τους πολίτες να απευθυνθούν στο θεσμό.

Στο επόμενο Διάγραμμα 31 οι απαντήσεις αποτυπώνονται και σε μορφή πίτας:

Διάγραμμα 31: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.1.5

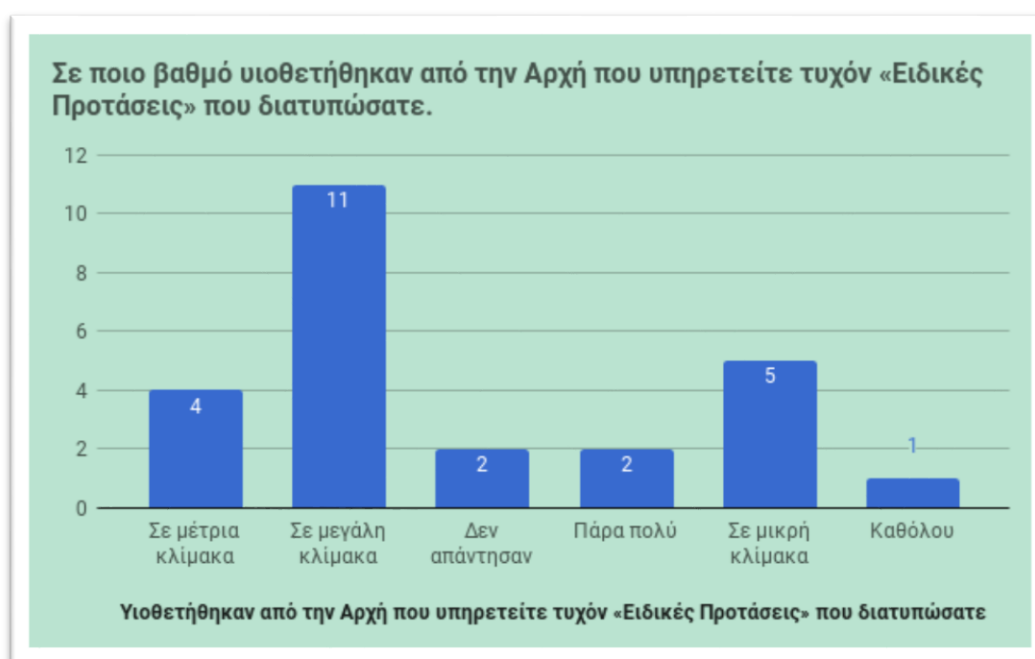
Τέλος, με την **Ερώτηση 3.1.6** εξετάζεται σε ποιο βαθμό υιοθετούνται από τους Δήμους και τις Περιφέρειες οι Ειδικές Προτάσεις που διατυπώνονται από τους Συμπαραστάτες

Υιοθετήθηκαν από την Αρχή που υπηρετείτε τυχόν «Ειδικές Προτάσεις» που διατυπώσατε;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Δεν απάντησαν	2	8,0	8,0
Καθόλου	1	4,0	12,0
Πάρα πολύ	2	8,0	20,0
Σε μεγάλη κλίμακα	11	44,0	64,0
Σε μέτρια κλίμακα	4	16,0	80,0
Σε μικρή κλίμακα	5	20,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 34:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.1.6

Η επικρατούσα απάντηση στην ερώτηση αφορά «**Σε μεγάλη Κλίμακα**», σε ποσοστό 44%, η οποία κρίνεται θετική σε συνδυασμό με την απάντηση «**Πάρα Πολύ**» σε ποσοστό 8%, αθροιστικά 52%, όμως θα αναμέναμε μεγαλύτερα ποσοστά εφαρμογής των ειδικών προτάσεων που διατυπώνουν οι Συμπαραστάτες, ως μία πράξη αναγνώρισης της σημασίας του δημοκρατικού αυτού θεσμού εκ μέρους της Διοικούσας Αρχής.

Διάγραμμα 32: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.1.6

Όπως αναφέρει στο Εγχειρίδιο του Συμπαραστάτη ο κ. Βασίλης Σωτηρόπουλος «Σύμφωνα με γνωμοδότηση του κ. Π. Ζηγούρη, νομικού συμβούλου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, οι Ειδικές Προτάσεις πρέπει να συζητούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο και εφόσον δεν γίνονται δεκτές, πρέπει να υπάρχει αιτιολογημένη απόφαση. Καθώς αυτό δεν προκύπτει ευθέως από το κείμενο του νόμου, ενώ αποτελεί σαφώς μια εφαρμογή της αρχής της χρηστής διοίκησης και της υποχρέωσης απάντησης των διοικητικών αρχών, στο σχέδιο του νέου Ενιαίου Κώδικα Αυτοδιοίκησης έχει προστεθεί προτεινόμενη διάταξη (στο άρθρο 125) κατά την οποία οι Ειδικές Προτάσεις εισάγονται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη του προσεχούς Δημοτικού Συμβουλίου, λογιζόμενες ως εισηγήσεις και λαμβάνεται απόφαση του σώματος επ' αυτών. Σημειωτέον ότι αυτό δεν αποτελεί ήδη νομοθετική επιταγή, αλλά σχεδιαζόμενη κωδικοποιητική διάταξη.» (Βασίλης Σωτηρόπουλος-2014)

Υποενότητα 3.2: Ο Συμπαραστάτης και οι υπηρεσίες

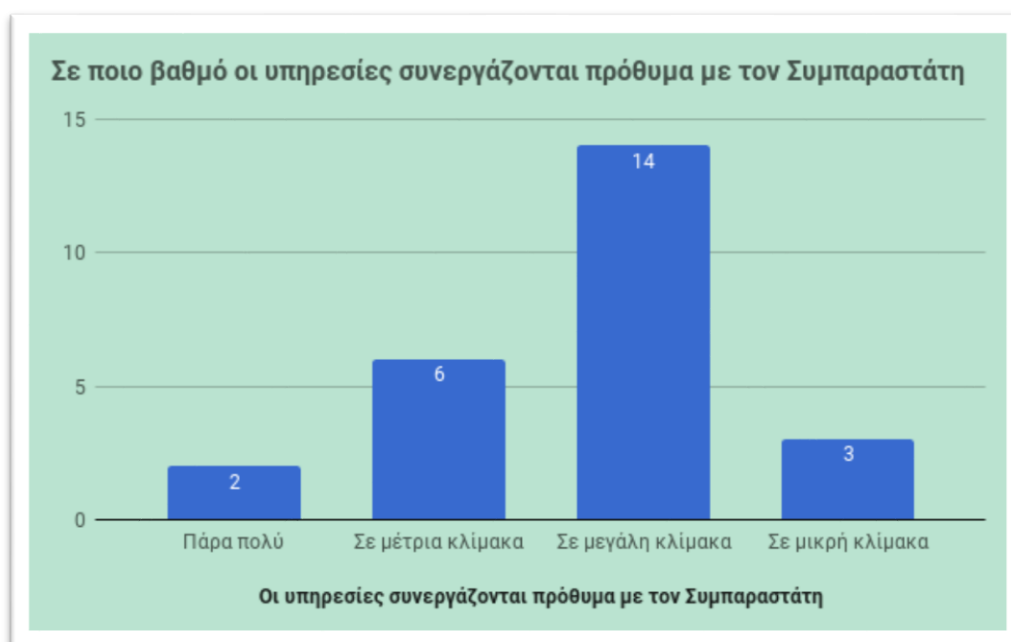
Η υποενότητα 3.2 του ερωτηματολογίου αποτελείται από τρεις (3) ερωτήσεις και ερευνά σε ποιο βαθμό οι υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. Α΄ και Β΄ βαθμού συνεργάζονται, αρμονικά, με τον Συμπαραστάτη. Η περιγραφική ανάλυση των απαντήσεων δίνεται ανακεφαλαιωτικά στο τέλος της υποενότητας 3.2. Συγκεκριμένα, στην **Ερώτηση 3.2.1** αναζητείται ο βαθμός προθυμίας των υπηρεσιών να συνεργαστούν με το Συμπαραστάτη.

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων και το Διάγραμμα 33 όπου αποτυπώνονται τα αποτελέσματα.

Οι υπηρεσίες συνεργάζονται πρόθυμα με τον Συμπαραστάτη;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	2	8,0	8,0
Σε μεγάλη κλίμακα	14	56,0	64,0
Σε μέτρια κλίμακα	6	24,0	88,0
Σε μικρή κλίμακα	3	12,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 35: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.1

Διάγραμμα 33: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.2.1

Στην επόμενη **Ερώτηση 3.2.2** ερευνάται σε ποιο βαθμό οι υπηρεσίες απαντούν άμεσα στα ερωτήματα του Συμπαραστάτη, καθώς είναι απαραίτητη η παροχή στοιχείων εκ μέρους των υπηρεσιών, άμεσα, προκειμένου ο Συμπαραστάτης να ολοκληρώσει τη διαμεσολάβησή του εντός της τασσόμενης προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών. Η έγκαιρη ανταπόκριση των υπηρεσιών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αποτελεσματικότητα του έργου του Συμπαραστάτη.

Στον επόμενο πίνακα και στο σχετικό κυκλικό διάγραμμα 34 που παρατίθενται απεικονίζονται οι απαντήσεις στην ερώτηση.

Οι υπηρεσίες απαντούν άμεσα στα ερωτήματά σας ;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	1	4,0	4,0
Σε μεγάλη κλίμακα	14	56,0	60,0
Σε μέτρια κλίμακα	8	32,0	92,0
Σε μικρή κλίμακα	2	8,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 36: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.2

Διάγραμμα 34: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 3.2.2

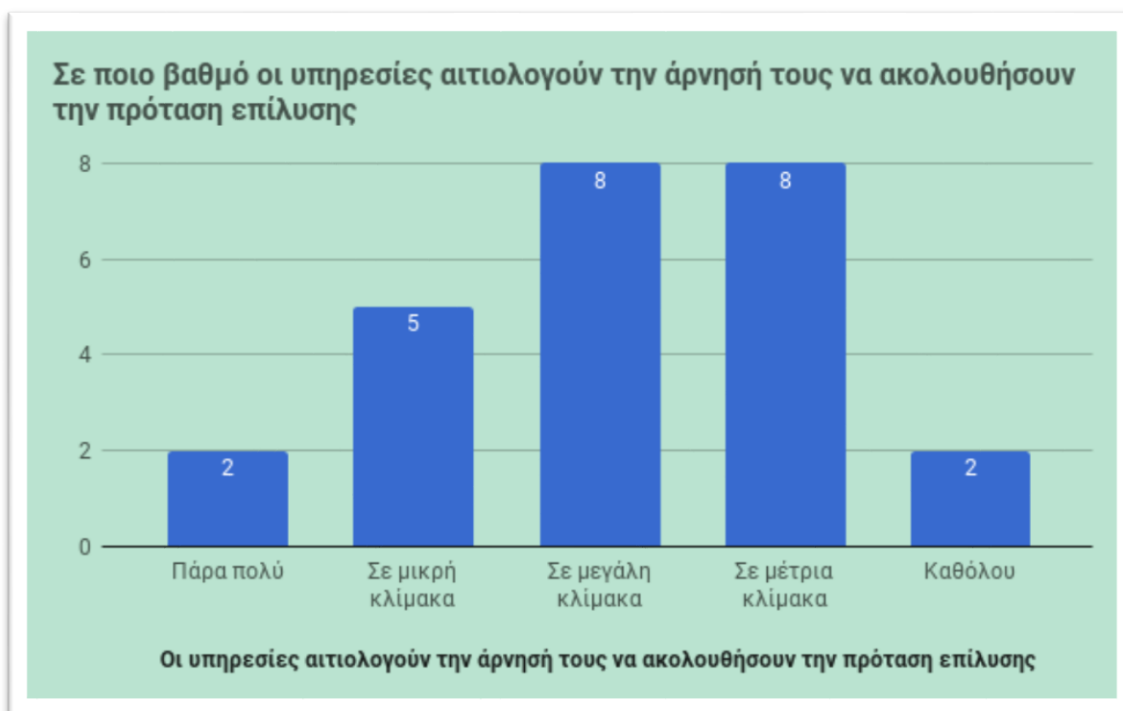
Στην τελευταία **Ερώτηση 3.2.3** της παρούσας υποενότητας **3.2** του ερωτηματολογίου διερευνάται σε ποιο βαθμό οι υπηρεσίες αιτιολογούν, ως οφείλουν, την άρνησή τους να ακολουθήσουν την πρόταση επίλυσης του Συμπαραστάτη.

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων και το Διάγραμμα 35 όπου παρουσιάζονται οι απαντήσεις:

Οι υπηρεσίες αιτιολογούν την άρνησή τους να ακολουθήσουν την πρόταση επίλυσης;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	8,0	8,0
Πάρα πολύ	2	8,0	16,0
Σε μεγάλη κλίμακα	8	32,0	48,0
Σε μέτρια κλίμακα	8	32,0	80,0
Σε μικρή κλίμακα	5	20,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 37: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 3.2.3

Διάγραμμα 35: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 3.2.3

Από τους ανωτέρω πίνακες συχνότητων και τα σχετικά ραβδογράμματα της **υποενότητας 3.2** προκύπτει ότι:

- οι υπηρεσίες συνεργάζονται πρόθυμα με τους Συμπαραστάτες «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 56% και «**Πάρα πολύ**» σε ποσοστό 8% ποσοστά ικανοποιητικά όμως παράλληλα και αποκλίνοντα από το προσδοκώμενο.
- οι υπηρεσίες απαντούν άμεσα στα ερωτήματα των Συμπαραστατών «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 56%, όμως θα περιμέναμε μεγαλύτερο βαθμό αμεσότητας στην ανταπόκριση των υπηρεσιών.
- οι υπηρεσίες αιτιολογούν την άρνησή τους να ακολουθήσουν την πρόταση επίλυσης «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 32% και «**Σε μέτρια κλίμακα**» ομοίως σε ποσοστό 32%. Για μία υποχρεωτική διαδικασία θα αναμέναμε μεγαλύτερα ποσοστά ανταπόκρισης.

6.5. Ενότητα 4: Η αντίληψη των πολιτών για τον Συμπαραστάτη

Στην **Ενότητα 4** διερευνάται σε ποιο βαθμό οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη. Η Ενότητα 4 περιλαμβάνει, όπως προαναφέρθηκε, δύο υποενότητες εκ των οποίων η πρώτη ερευνά τη συμπεριφορά των πολιτών σε σχέση με το θεσμό και η δεύτερη αναφέρεται στα αιτήματα που καταθέτουν οι πολίτες.

Υποενότητα 4.1: Η Συμπεριφορά των πολιτών απέναντι στο θεσμό

Συγκεκριμένα, στην **υποενότητα 4.1**, αναζητείται σε ποιο βαθμό:

- οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη
- απευθύνονται στο Συμπαραστάτη αντί στους αιρετούς για την έκφραση των παραπόνων τους
- επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους όταν καταθέτουν ένα αίτημα.

Η περιγραφική ανάλυση των απαντήσεων δίνεται ανακεφαλαιωτικά στο τέλος της υποενότητας **4.1**.

Ειδικότερα, με την **ερώτηση 4.1.1** αναζητείται ο βαθμός κατανόησης του ρόλου του Συμπαραστάτη από τους πολίτες. Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα συχνοτήτων:

Οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	4,0	4,0
Σε μεγάλη κλίμακα	4	16,0	20,0
Σε μέτρια κλίμακα	13	52,0	72,0
Σε μικρή κλίμακα	7	28,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 38: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.1

Παρακάτω οι απαντήσεις απεικονίζονται και διαγραμματικά.

Διάγραμμα 36: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.1

Στην **Ερώτηση 4.1.2** ερευνάται ο βαθμός που οι πολίτες επιλέγουν να απευθυνθούν στο Συμπαραστάτη και όχι στους αιρετούς για την έκφραση των παραπόνων ή αιτημάτων τους.

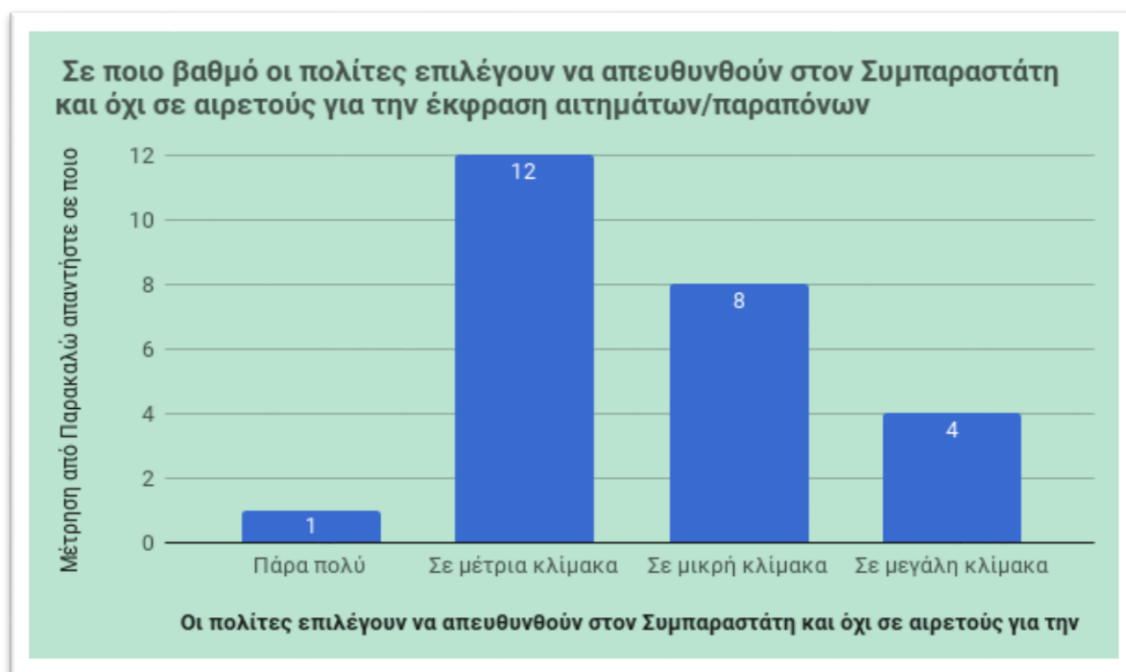
Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα αποτελέσματα

Οι πολίτες επιλέγουν να απευθυνθούν στον Συμπαραστάτη και όχι σε αιρετούς για την έκφραση αιτημάτων/παραπόνων;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	1	4,0	4,0
Σε μεγάλη κλίμακα	4	16,0	20,0
Σε μέτρια κλίμακα	12	48,0	68,0
Σε μικρή κλίμακα	8	32,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 39: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.2

Ακολουθεί η σχηματική απεικόνιση στο επόμενο διάγραμμα.

Διάγραμμα 37: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.2

Στην **Ερώτηση 4.1.3** αναζητείται σε ποιο βαθμό οι πολίτες που απευθύνονται στο Συμπαραστάτη επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι απαντήσεις που δόθηκαν

Οι πολίτες που καταθέτουν καταγγελία ενώπιον σας επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	6	24,0	24,0
Πάρα πολύ	2	8,0	32,0
Σε μεγάλη κλίμακα	3	12,0	44,0
Σε μέτρια κλίμακα	3	12,0	56,0
Σε μικρή κλίμακα	11	44,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 40: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.1.3

Διάγραμμα 38: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.1.3

Από τους πίνακες συχνότητας και τα ραβδογράμματα που προηγούνται σχετικά με τις απαντήσεις που δόθηκαν για την **υποενότητα 4.1** διαπιστώνουμε τα παρακάτω:

- Οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη «*Σε μέτρια κλίμακα*» σε ποσοστό 52% και «*Σε μικρή κλίμακα*» σε ποσοστό 28%.
- Οι πολίτες επιλέγουν να απευθυνθούν στον Συμπαραστάτη και όχι σε αιρετούς για την έκφραση αιτημάτων/παραπόνων «*Σε μέτρια κλίμακα*» σε ποσοστό 48% και «*Σε μικρή κλίμακα*» σε ποσοστό 32%.
- Οι πολίτες που καταθέτουν καταγγελία ενώπιον του Συμπαραστάτη επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους «*Καθόλου*», σε ποσοστό 24% και «*Σε μικρή κλίμακα*», σε ποσοστό 44%.

Υποενότητα 4.2: Τα αιτήματα των πολιτών στο Συμπαραστάτη

Η **υποενότητα 4.2** του ερωτηματολογίου πραγματεύεται το περιεχόμενο των αιτημάτων που καταθέτουν οι πολίτες ενώπιον του Συμπαραστάτη, καθώς αποτελεί δείκτη για την αντίληψη που διατηρούν οι πολίτες για τη λειτουργία του θεσμού. Η περιγραφική ανάλυση των απαντήσεων δίνεται ανακεφαλαιωτικά στο τέλος της υποενότητας **4.2**.

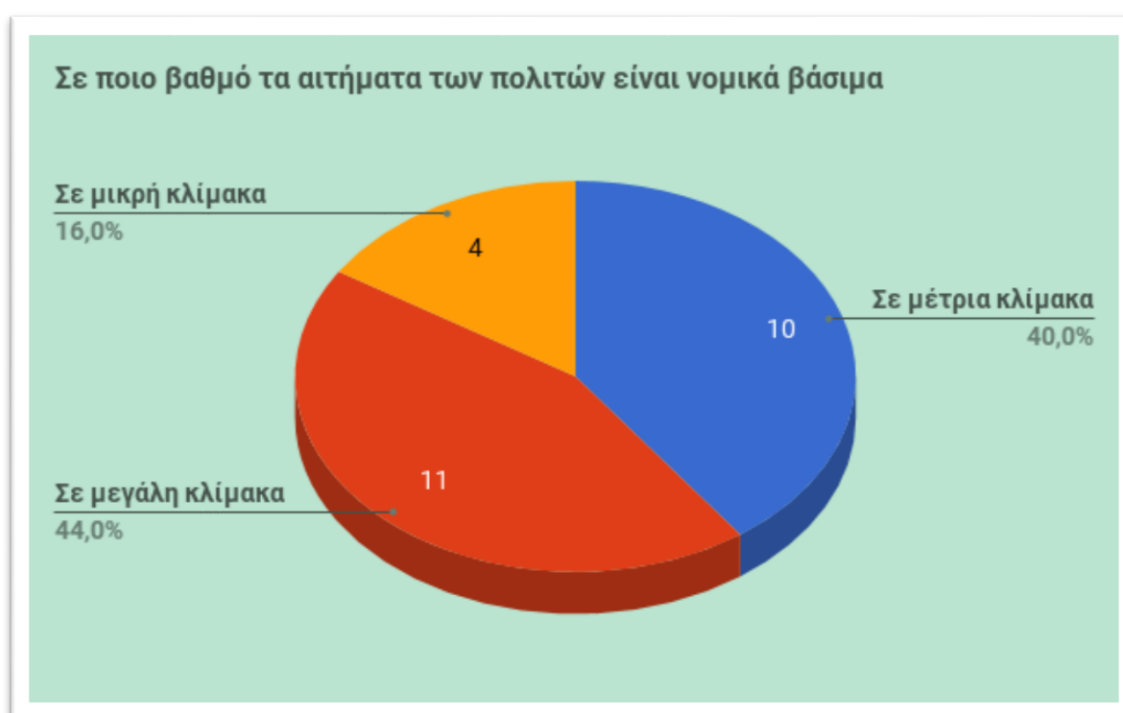
Συγκεκριμένα, με την **Ερώτηση 4.2.1** ερευνάται ο βαθμός που τα αιτήματα των πολιτών έχουν νομικό έρεισμα ή αποτελούν απλά έκφραση δυσαρέσκειας, χωρίς νομική υπόσταση.

Ο παρακάτω πίνακας και το κυκλικό διάγραμμα 39 αποτυπώνουν τα αποτελέσματα των απαντήσεων:

Τα αιτήματα των πολιτών είναι νομικά βάσιμα;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Σε μεγάλη κλίμακα	11	44,0	44,0
Σε μέτρια κλίμακα	10	40,0	84,0
Σε μικρή κλίμακα	4	16,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 41: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.1

Διάγραμμα 39: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 4.2.1

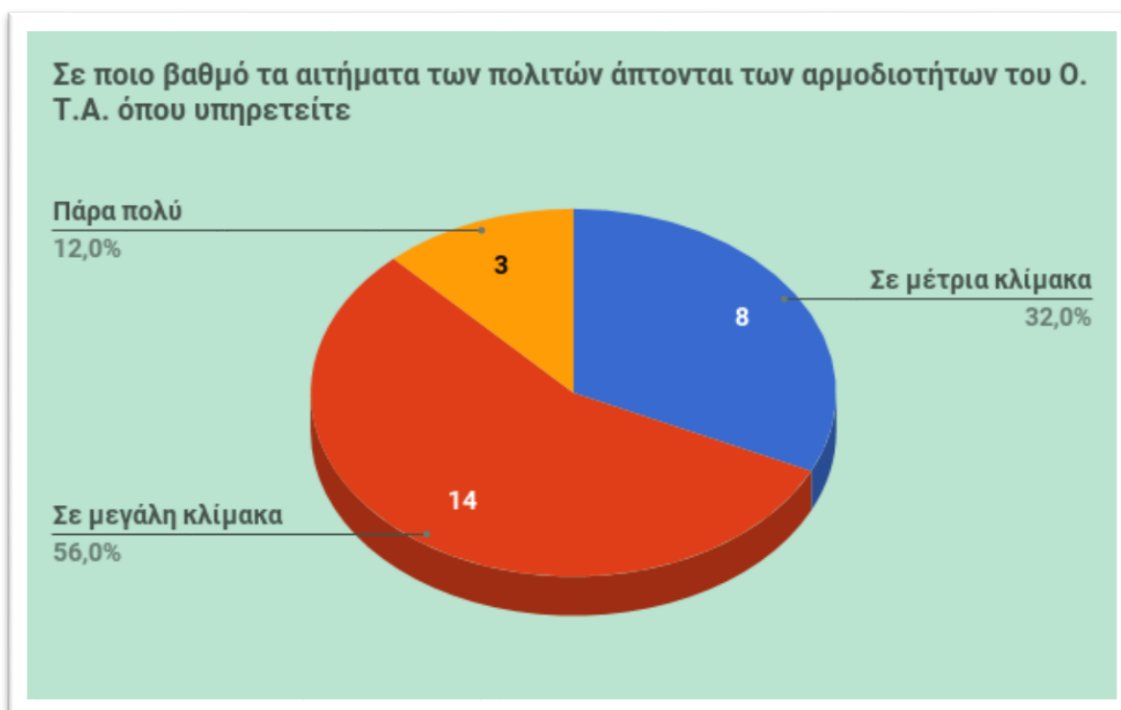
Στην **Ερώτηση 4.2.2** εξετάζεται σε ποιο βαθμό τα αιτήματα των πολιτών προς το Συμπαραστάτη άπτονται της αρμοδιότητας του φορέα που υπηρετεί, διότι έχει παρατηρηθεί ότι οι πολίτες απευθύνονται στο Συμπαραστάτη για την επίλυση διαφορών τους με την Εφορία, με τράπεζες και άλλους φορείς.

Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον επόμενο πίνακα και στο ακόλουθο κυκλικό διάγραμμα

Τα αιτήματα των πολιτών άπτονται των αρμοδιοτήτων του Ο.Τ.Α. όπου υπηρετείτε;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	3	12,0	12,0
Σε μεγάλη κλίμακα	14	56,0	68,0
Σε μέτρια κλίμακα	8	32,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 42: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.2

Διάγραμμα 40: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 4.2.2

Τέλος, στην **Ερώτηση 4.2.3** αναζητείται σε ποιο βαθμό τα αιτήματα των πολιτών αφορούν άμεσα θιγόμενους πολίτες, όπως ορίζεται στις αρμοδιότητες του Συμπαραστάτη, δηλαδή πρέπει να έχει προηγηθεί συναλλαγή με τις υπηρεσίες προκειμένου να ακολουθήσει καταγγελία του πολίτη.

Ο πίνακας 43 που ακολουθεί και το παρακάτω ραβδόγραμμα εμφανίζουν τις απαντήσεις που δόθηκαν:

Τα αιτήματα των πολιτών αφορούν άμεσα θιγόμενους καταγγέλλοντες, δηλαδή προηγήθηκε συναλλαγή με τις υπηρεσίες;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	1	4,0	4,0
Σε μεγάλη κλίμακα	16	64,0	68,0
Σε μέτρια κλίμακα	5	20,0	88,0
Σε μικρή κλίμακα	3	12,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 43:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 4.2.3

Διάγραμμα 41: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 4.2.3

Από τους τρεις (3) ανωτέρω πίνακες συχνοτήτων και τα σχετικά διαγράμματα που αφορούν στη **υποενότητα 4.2** παρατηρούμε τα εξής:

- Τα αιτήματα των πολιτών είναι νομικά βάσιμα «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 44% και «**Σε μέτρια κλίμακα**» σε ποσοστό 40%.

- Τα αιτήματα των πολιτών άπτονται των αρμοδιοτήτων του Ο.Τ.Α. όπου απευθύνονται «*Σε μεγάλη κλίμακα*» σε ποσοστό 56% και «*Σε μέτρια κλίμακα*» σε ποσοστό 32%.
- Τα αιτήματα των πολιτών αφορούν άμεσα θιγόμενους καταγγέλλοντες, δηλαδή προηγήθηκε συναλλαγή με τις υπηρεσίες «*Σε μεγάλη κλίμακα*» σε ποσοστό 60% και «*Σε μέτρια κλίμακα*» σε ποσοστό 20%.

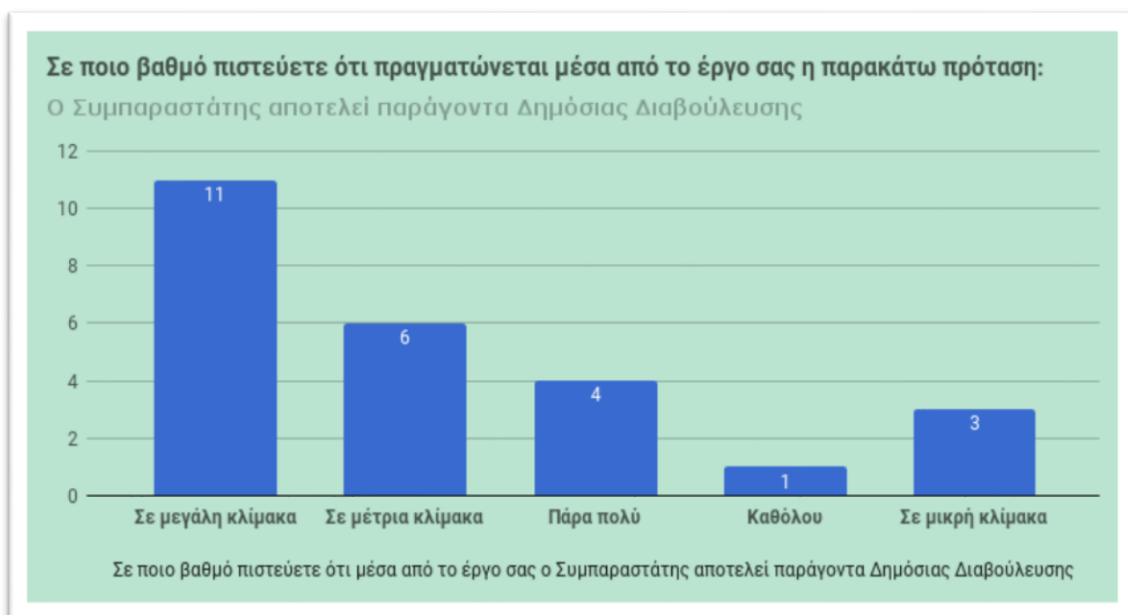
6.6. Ενότητα 5: Η Αξία του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική & Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση

Η **Ενότητα 5**, αποτελείται από πέντε (5) ερωτήσεις, μέσω των οποίων αναζητείται η εκτίμηση των Συμπαραστατών σχετικά με το βαθμό επίτευξης της αποστολής τους, μέσα από το έργο τους. Η ανάλυση των απαντήσεων δίνεται περιγραφικά στο τέλος της **Ενότητας 5**. Συγκεκριμένα, με την **Ερώτηση 5.1** ζητείται η εκτίμηση των συμπαραστατών για το βαθμό πραγμάτωσης, μέσω του έργου τους, στο να αποτελέσει ο θεσμός παράγοντα Δημόσιας Διαβούλευσης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ο πίνακας και το διάγραμμα που ακολουθούν αποτυπώνουν τις απαντήσεις στην ερώτηση:

**Σε ποιο βαθμό πραγματώνεται μέσα από το έργο σας η πρόταση:
«Ο Συμπαραστάτης αποτελεί παράγοντα Δημόσιας Διαβούλευσης»**

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	4,0	4,0
Πάρα πολύ	4	16,0	20,0
Σε μεγάλη κλίμακα	11	44,0	64,0
Σε μέτρια κλίμακα	6	24,0	88,0
Σε μικρή κλίμακα	3	12,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 44: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.1

Διάγραμμα 42: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.1

Με την **Ερώτηση 5.2** αναζητείται η άποψη των Συμπαραστατών για το βαθμό που επιτυγχάνεται μέσα από το έργο τους η συνδρομή του θεσμού στην εξάλειψη φαινομένων κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α.

Στον παρακάτω πίνακα και το ακόλουθο κυκλικό διάγραμμα αποτυπώνονται οι απαντήσεις:

Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται μέσα από το έργο σας η πρόταση: «Ο Συμπαραστάτης συνδράμει στην εξάλειψη φαινομένων κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α.»

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	8	32,0	32,0
Σε μεγάλη κλίμακα	13	52,0	84,0
Σε μέτρια κλίμακα	4	16,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 45: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.2

Διάγραμμα 43: Κυκλικό διάγραμμα για την ερώτηση 5.2

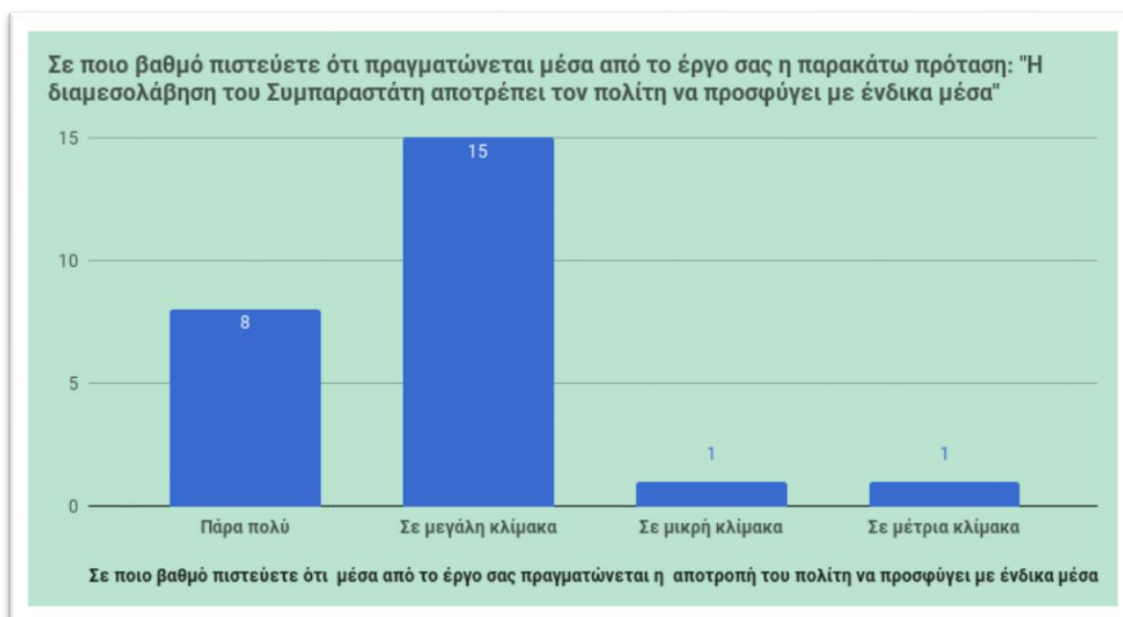
Στην **Ερώτηση 5.3**, οι Συμπαραστάτες ερωτώνται σχετικά με το βαθμό πραγμάτωσης, μέσω της διαμεσολάβησής τους, της αποτροπής του πολίτη από την προσφυγή του σε ένδικα μέσα.

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων και το διάγραμμα σχηματικής απεικόνισης των αποτελεσμάτων:

Σε ποιο βαθμό πραγματώνεται, μέσω του έργου σας, η παρακάτω πρόταση: «Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη αποτρέπει τον πολίτη να προσφύγει σε ένδικα μέσα;

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	8	32,0	32,0
Σε μεγάλη κλίμακα	15	60,0	92,0
Σε μέτρια κλίμακα	1	4,0	96,0
Σε μικρή κλίμακα	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 46: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.3

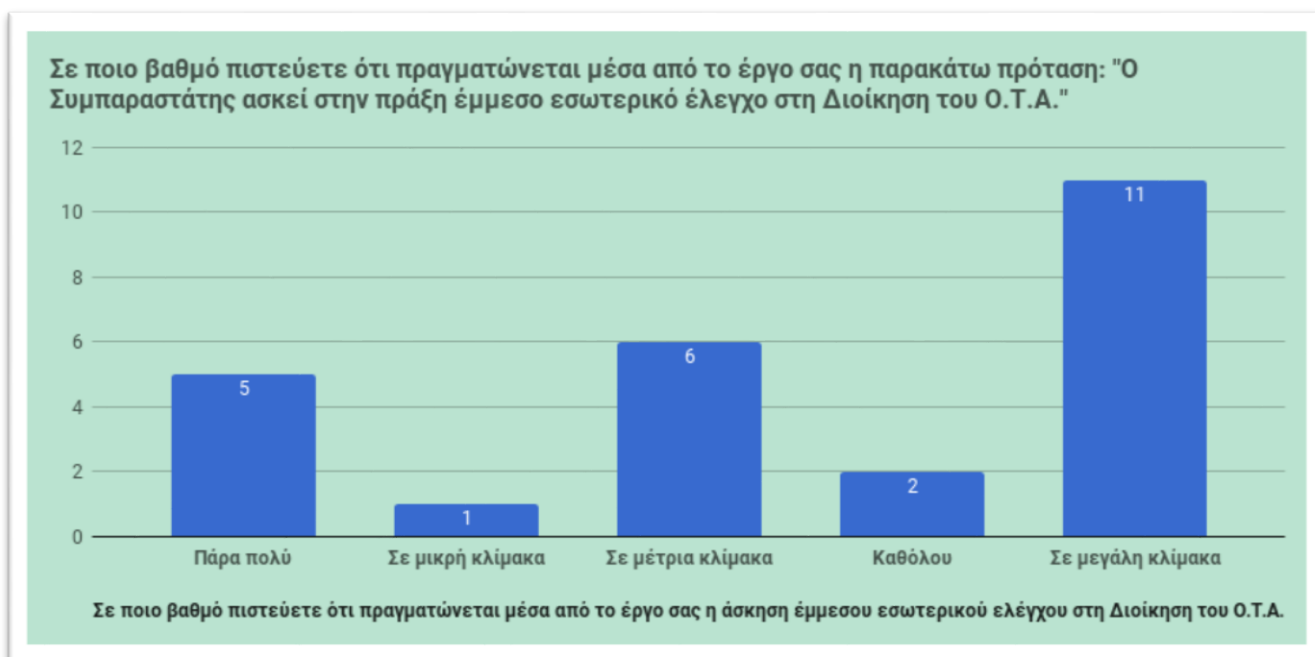
Διάγραμμα 44: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.3

Στην **Ερώτηση 5.4** ζητείται η εκτίμηση των Συμπαρασστατών για το βαθμό πραγμάτωσης μέσα από το έργο τους της άσκησης έμμεσου εσωτερικού ελέγχου στη Διοίκηση του Ο.Τ.Α. που υπηρετούν. Οι απαντήσεις τους παρατίθενται στον πίνακα συχνοτήτων και στο Διάγραμμα 45 που ακολουθούν:

Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται, μέσω του έργου σας, η παρακάτω πρόταση:
«Ο Συμπαραστάτης ασκεί στην πράξη έμμεσο εσωτερικό έλεγχο στη Διοίκηση του Ο.Τ.Α.»

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	8,0	8,0
Πάρα πολύ	5	20,0	28,0
Σε μεγάλη κλίμακα	11	44,0	72,0
Σε μέτρια κλίμακα	6	24,0	96,0
Σε μικρή κλίμακα	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 47: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.4

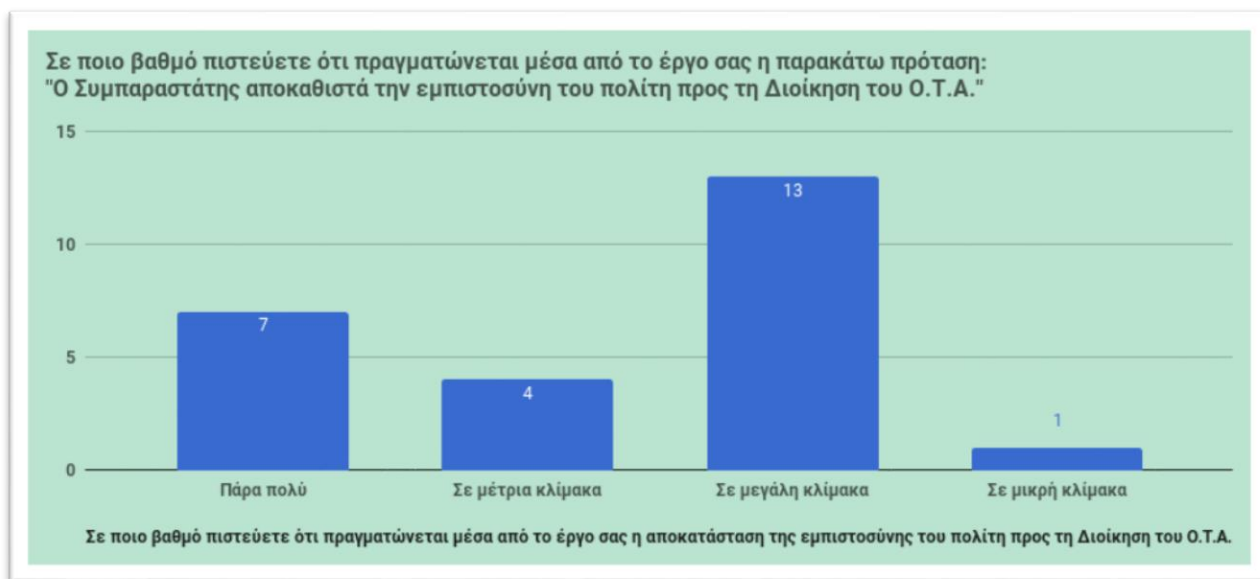
Διάγραμμα 45: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.4

Τέλος, στην **Ερώτηση 5.5**, αναζητείται η άποψη των Συμπαραστατών για το βαθμό επίτευξης, μέσω του έργου τους, της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη Διοίκηση των Ο.Τ.Α. Στον επόμενο πίνακα 48 και στο σχετικό ραβδόγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων:

Σε ποιο βαθμό πραγματοποιείται, μέσω του έργου σας, η παρακάτω πρόταση: «Ο Συμπαραστάτης αποκαθιστά την εμπιστοσύνη του πολίτη προς τη Διοίκηση του Ο.Τ.Α.»

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Πάρα πολύ	7	28,0	28,0
Σε μεγάλη κλίμακα	13	52,0	80,0
Σε μέτρια κλίμακα	4	16,0	96,0
Σε μικρή κλίμακα	1	4,0	100,0
Σύνολο	25	100,0	

Πίνακας 48: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 5.5

Διάγραμμα 46: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5.5

Από τους παραπάνω πέντε (5) πίνακες και τα σχετικά διαγράμματα, αναφορικά με τα ερωτήματα της **Ενότητας 5** και τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους Συμπαραστατές, προκύπτει ότι μέσα από το έργο του:

- Ο Συμπαραστάτης αποτελεί παράγοντα Δημόσιας Διαβούλευσης «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 44% και «**Πάρα πολύ**» σε ποσοστό 16%, τα οποία αθροιστικά δίδουν ένα ικανοποιητικό ποσοστό 60% πραγμάτωσης του ρόλου του.
- Ο Συμπαραστάτης συνδράμει στην εξάλειψη φαινομένων κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α.» «**Σε μεγάλη κλίμακα**» σε ποσοστό 52% και «**Πάρα πολύ**» σε ποσοστό 32%, τα οποία αθροιστικά δίδουν ένα υψηλό ποσοστό 84% πραγματοποίησης της αποστολής του.
- Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστατή αποτρέπει τον πολίτη να προσφύγει σε ένδικα μέσα «**Σε μεγάλη κλίμακα**», σε ποσοστό 60% και «**Πάρα πολύ**», σε ποσοστό 32%, τα οποία αθροιστικά δίδουν ένα υψηλό ποσοστό 92% επίτευξης της αποστολής του.
- Ο Συμπαραστάτης ασκεί στην πράξη έμμεσο εσωτερικό έλεγχο στη Διοίκηση του Ο.Τ.Α.» «**Σε μεγάλη κλίμακα**», σε ποσοστό 44% και «**Πάρα πολύ**», σε ποσοστό 20%, τα οποία αθροιστικά δίδουν ένα ικανοποιητικό ποσοστό 64% πραγμάτωσης του ρόλου του.
- Ο Συμπαραστάτης αποκαθιστά την εμπιστοσύνη του πολίτη προς τη Διοίκηση του Ο.Τ.Α. «**Σε μεγάλη κλίμακα**», σε ποσοστό 52% και «**Πάρα πολύ**», σε ποσοστό 28%, τα οποία αθροιστικά δίδουν ένα υψηλό ποσοστό 80% επίτευξης του έργου του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η καθιέρωση του Θεσμού του Συμπαραστάτη στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση συνιστά, αναμφισβήτητα, ένα εγχείρημα εκδημοκρατισμού και παράλληλα κοινωνικού και εσωτερικού ελέγχου της τοπικής διακυβέρνησης. Η αναγκαιότητα της θέσπισής του προκύπτει, τόσο από τα ποσοστά κακοδιοίκησης και διαφθοράς που παρατηρούνται στους Ο.Τ.Α. από μηχανισμούς εξωτερικού ελέγχου, όπως ο Συνήγορος του Πολίτη και το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, όσο και από τις απαιτήσεις της τοπικής κοινωνίας για διαφάνεια, διαβούλευση και λογοδοσία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επιπρόσθετα, τα οφέλη που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη είναι πολλαπλά, με κυρίαρχο όφελος την ώθηση των πολιτών στη διαλογική επίλυση των διαφορών τους με τη Διοίκηση.

Ωστόσο, παρά την αδιαμφισβήτητη αξία του Θεσμού του Συμπαραστάτη, προκύπτει ότι δεν έτυχε της πρέπουσας αποδοχής από τους φορείς της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης της χώρας μας και δεν εφαρμόστηκε στην έκταση που θα μπορούσε, με αποτέλεσμα να μην αξιοποιηθεί στο βαθμό που έπρεπε.

Από την αρχική ακόμη απόπειρα να συλλεχθούν στοιχεία για την παρούσα εργασία, σχετικά με τους εκλεγμένους, εν ενεργεία συμπαραστάτες, προέκυψε ως βασικό συμπέρασμα ότι για την περιορισμένη εφαρμογή του θεσμού στους δήμους ευθύνονται οι ίδιοι οι δήμαρχοι καθώς σε ποσοστό 47% ουδέποτε προέβησαν, ως όφειλαν, στην έκδοση προκήρυξης για την πλήρωση της θέσης του Συμπαραστάτη. Όσον αφορά στις περιφέρειες η εικόνα είναι πιο βελτιωμένη αφού από τους 13 Περιφερειάρχες οι 11 φρόντισαν να προκηρύξουν τη θέση του Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης.

Το επόμενο, εξίσου σημαντικό, γεγονός που αναδείχθηκε είναι ότι ακόμη και σε όσους φορείς προκηρύχθηκε η θέση του Συμπαραστάτη δεν κατέστη δυνατή η εκλογή του καθώς δεν επιτεύχθηκε η απαιτούμενη πλειοψηφία των μελών του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου, με αποτέλεσμα σήμερα να υπηρετούν τριάντα ένας/μία (31) Δημοτικοί και επτά (7) Περιφερειακοί Συμπαραστάτες, ενώ θα μπορούσαν να έχουν εκλεγεί εκατόν εξήντα ένας/μία (161) και δεκατρείς (13) αντίστοιχα, απόκλιση ιδιαίτερα αποθαρρυντική για την εφαρμογή του θεσμού στη χώρα μας. Ίσως η προσωποπαγής φύση του θεσμού να λειτουργεί αποτρεπτικά για την εφαρμογή του.

Παρόλα ταύτα, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε, στο πλαίσιο εκπόνησης της παρούσας εργασίας, ανέδειξε πτυχές της περιορισμένης, έστω, άσκησης του έργου του Συμπαραστάτη στη χώρα

μας σήμερα, ενώ μέσα από τις απαντήσεις των ενεργών συμπαραστατών διεξήχθησαν χρήσιμα συμπεράσματα για τη λειτουργία του θεσμού.

Ο θεσμός εφαρμόζεται κυρίως σε μικρούς και μεσαίους πληθυσμιακά δήμους και περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής, και αναφορικά με την τρέχουσα διοικητική περίοδο (2014-2019), ενεργοποιήθηκε κυρίως το έτος 2015, δηλαδή με μια μικρή χρονική καθυστέρηση. Τα πρόσωπα που έχουν επιλεγεί για τη θέση του Συμπαραστάτη βρίσκονται στη μέση ηλικία, μεταξύ 40-50 ετών, αλλά σε μεγάλο ποσοστό εκλέχθηκαν και άτομα άνω των 60 ετών, η εκπαίδευσή τους σε μεγάλο ποσοστό αφορά σε νομικές σπουδές, χωρίς να προκύπτει ότι είναι απαραίτητες για την άσκηση του έργου τους, ενώ στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι άντρες, δηλαδή επικρατεί και εδώ η ανδροκρατία των αιρετών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Από τις αποκρίσεις των Συμπαραστατών διαφαίνεται ότι σε ποσοστό 50% των φορέων, που διαθέτουν Συμπαραστάτη, δεν υπάρχει Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαραστάτη, γεγονός που λειτουργεί ανασταλτικά στην εύρυθμη λειτουργία του θεσμού, καθώς η ύπαρξη κώδικα βοηθάει του πολίτες να κατανοήσουν τις αρμοδιότητες του Συμπαραστάτη. Οι περισσότερες υποθέσεις διεκπεραιώνονται εγγράφως από τους Συμπαραστάτες εντός της τασσόμενης προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών, προθεσμία που από πολλούς θεωρείται σύντομη και μη επαρκής για την ολοκλήρωση της διαμεσολάβησης. Ο αριθμός των υποθέσεων ποικίλει, ανάλογα με το έτος αναφοράς, με παρατηρούμενη μία αύξηση κατά το έτος 2017, ενώ ο βαθμός της τελικής επίλυσης των υποθέσεων που εξετάστηκαν είναι ενθαρρυντικός για τη λειτουργία του θεσμού. Το περιεχόμενο των υποθέσεων, που κατά κύριο λόγο καταγγέλλουν οι πολίτες, αφορά σε θέματα οικονομικά, πολεοδομικά και καθαριότητα πόλης, γεγονός που θα μπορούσε να καθορίσει, στο πλαίσιο της διαβουλευτικής ιδιότητας του Συμπαραστάτη, τους τομείς διοίκησης που υπάρχει ανάγκη βελτίωσης των υπηρεσιών των δήμων και των περιφερειών. Συνεπώς, οι δήμοι πρέπει να βελτιώσουν τις υπηρεσίες καθαριότητας και πολεοδομίας που παρέχουν, ενώ οι καταγγελίες για οικονομικά θέματα ίσως θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λήψη αποφάσεων των δήμων για το ύψος των τελών ή για πιθανή κοινωνική πολιτική που θα μπορούσε να εφαρμοσθεί σε ασθενείς οικονομικά ομάδες.

Επίσης, από τις εκτιμήσεις των Συμπαραστατών προκύπτει ότι τα φαινόμενα κακοδιοίκησης που παρατηρούνται στους Ο.Τ.Α. οφείλονται κυρίως στην πολυνομία, τη λανθασμένη ερμηνεία διατάξεων νόμου καθώς και στην έλλειψη κατάρτισης προσωπικού. Οι διοικήσεις των Ο.Τ.Α. σαφώς και επιβάλλεται να μεριμνήσουν για την περαιτέρω κατάρτιση του προσωπικού τους, διότι έτσι θα τεθούν βάσεις για τη μείωση φαινομένων κακοδιοίκησης.

Οι Συμπαραστάτες, σχεδόν ομόφωνα, απάντησαν ότι δεν έχουν υποστεί παρεμβάσεις στο έργο τους, γεγονός που καταδεικνύει το σεβασμό στην ανεξαρτησία του θεσμού, ενώ η δεσμευτικότητα των προτάσεων του συμπαραστάτη θεωρείται από τους μισούς ότι επιβάλλεται, υπό το πνεύμα της ενδυνάμωσης του θεσμού, ενώ οι άλλοι μισοί αντιλαμβάνονται ότι η δύναμη του έργου τους βασίζεται στη διαμεσολαβητική επιχειρηματολογία.

Όσον αφορά το γεγονός της περιορισμένης εφαρμογής του θεσμού, οι Συμπαραστάτες έκριναν ότι οι δύο κύριες αιτίες είναι η επιφυλακτικότητα των αιρετών απέναντι στο νέο θεσμό και η δυσκολία να τύχει ένα πρόσωπο κοινής αποδοχής από τα 2/3 του συμβουλίου. Συνεπώς, οι αιρετοί θα πρέπει να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους για το θεσμό και να πειστούν για την αναγκαιότητα της ύπαρξής του.

Η εμπειρία των Συμπαραστατών κατέδειξε ότι για την ενίσχυση και ενδυνάμωση του θεσμού απαιτείται κυρίως η εντατικότερη και πολύπλευρη προβολή του θεσμού από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αφού η καμπάνια που πραγματοποιείται για την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας για το θεσμό είναι μετρίως επαρκής, επιβάλλεται ο ορισμός δεσμευτικής ημερομηνία απάντησης των υπηρεσιών προς διευκόλυνση του έργου του Συμπαραστάτη και απαιτείται η υποχρεωτική επαναπροκήρυξη πλήρωσης της θέσης του συμπαραστάτη μέχρι την εκλογή του, ώστε να εξασφαλισθεί η εκλογή του σε κάθε φορέα που προβλέπεται να εφαρμόσει το θεσμό.

Από τη διενεργούμενη έρευνα προκύπτει ότι η Διοικούσα Αρχή των δήμων και των περιφερειών είναι μετρίως υποστηρικτική στην ενάσκηση του έργου του Συμπαραστάτη, ενώ οι «Ειδικές Προτάσεις» των Συμπαραστατών δεν υιοθετούνται στο βαθμό που επιβάλλει η αξία του θεσμού. Οι υπηρεσίες, ωστόσο, συνεργάζονται πρόθυμα με το Συμπαραστάτη και ανταποκρίνονται εγκαίρως, όμως δεν έχουν συμμορφωθεί απόλυτα με την υποχρέωσή τους να αιτιολογούν την άρνησή τους να εφαρμόσουν την πρόταση επίλυσης. Οι πολίτες έχουν κατανοήσει σε μέτριο βαθμό το ρόλο του Συμπαραστάτη και τα αιτήματά τους δεν είναι πάντοτε νομικά βάσιμα, απόρροια της ανεπαρκούς προβολής του θεσμού και της έλλειψης Κώδικα Λειτουργίας του Συμπαραστάτη, δεν έχουν εξοικειωθεί απόλυτα ακόμη με το θεσμό και τη διαμεσολαβητική του αποστολή, γι' αυτό και πολλοί συνεχίζουν να εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους στους αιρετούς και όχι στο Συμπαραστάτη. Όμως εκείνοι που επιλέγουν να απευθυνθούν στο Συμπαραστάτη έχουν εμπιστοσύνη στην εχεμύθεια, την αμεροληψία και την εμπιστευτικότητά του, καθώς ως καταγγέλλοντες δεν επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους.

Οι εν ενεργεία Συμπαραστάτες θεωρούν ότι μέσα από το έργο τους επιτυγχάνουν να πραγματώσουν, σε πολύ μεγάλο βαθμό, την αποστολή τους συμβάλλοντας στην εξάλειψη φαινομένων κακοδιοίκησης, αποτελώντας παράγοντα δημόσιας διαβούλευσης, επιλύοντας σύντομα και ανέξοδα

τα προβλήματα των πολιτών, ασκώντας εσωτερικό έλεγχο στη Διοίκηση των Ο.Τ.Α. και αποκαθιστώντας την εμπιστοσύνη του πολίτη προς τη Διοίκηση των Ο.Τ.Α..

Τα προαναφερόμενα συμπεράσματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο των υφιστάμενων περιορισμών κατά την εκπόνηση του παρόντος ερευνητικού έργου, όπως το περιορισμένο, αριθμητικά, δείγμα των υπηρετούντων Συμπαραστατών και το σύντομο χρονικό διάστημα εντός του οποίου ολοκληρώθηκε. Μία ενδιαφέρουσα μελλοντική ερευνητική προσέγγιση θα αποτελούσε η αναζήτηση της άποψης των πολιτών σχετικά με την πραγμάτωση της αποστολής του Θεσμού του Συμπαραστάτη στη χώρα μας καθώς και η αντίληψη των αιρετών για το Θεσμό, η οποία δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί παράλληλα με την παρούσα έρευνα λόγω της συντομίας του απαιτούμενου χρόνου ολοκλήρωσής της. Επίσης, θα μπορούσε μελλοντικά να διεξαχθεί συγκριτική έρευνα του έργου του Συνηγόρου του Πολίτη με αυτό του Δημοτικού και Περιφερειακού Συμπαραστάτη, προκειμένου να αναδειχθούν οι ομοιότητες και διαφορές τους.

Εν κατακλείδι, η αξία και η αναγκαιότητα του Θεσμού του Συμπαραστάτη καθίσταται καταφανώς αντιληπτή, όσον αφορά τον εκδημοκρατισμό και την αποτελεσματικότητα της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, γι' αυτό επιβάλλεται ο θεσμός να ενισχυθεί με περαιτέρω νομική κατοχύρωση όπως η υποχρεωτική εκλογή του Συμπαραστάτη σε όλους τους Δήμους, ανεξαρτήτως πληθυσμού και η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του και επιπλέον να ενδυναμωθεί με την πολύπλευρη προβολή του θεσμού από τη Διοικούσα Αρχή των Ο.Τ.Α. Πρωτίστως, όμως, απαιτείται η αποδοχή αυτού του νεοεισερχόμενου θεσμού από τους αιρετούς των δήμων και των περιφερειών, καθώς και η πολιτική βούληση να εδραιωθεί και στη χώρα μας ο θεσμός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Γαλάνης, Π. (2012), Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες, Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής, 29:744-755, [online]. Διαθέσιμο: <http://www.mednet.gr/archives/2012-6/pdf/744.pdf>
- Γαρόζη, Ε. (2014), Η αντιμετώπιση της κακοδιαχείρισης – κακοδιοίκησης στα πλαίσια της Ε.Ε. σε σύγκριση με το ελληνικό παράδειγμα, Τελική Εργασία, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, ΚΒ' Εκπαιδευτική Σειρά, [online]
Διαθέσιμο: http://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/22/034/1710.pdf
- Γιαννόπουλος, Μ. Π. (2017), Βήματα Δημοκρατίας-Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη – Η Αυτοδιοίκηση στην Γ' Ελληνική Δημοκρατία, Β' Έκδοση, Εκδοτικός οίκος Α.Α. Λιβάνη, Αθήνα
- Ζυγούρης, Κ. Π. και Παπαδόπουλος, Κ. Γ. (2010), Ερμηνεία του Καλλικράτη-Ν. 3852/2010, Α' Έκδοση, Αθήνα
- Λαδιάς, Απ. Χ. (2014), Ειδικά Θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα
- Παγκράτης, Σπ.-Μ. (2010), Ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (Παρατηρήσεις de lege ferenda σ' έναν νεοπαγή θεσμό της δημόσιας διοίκησης, Ιόνιος Επιθεώρηση του Δικαίου, 10/2010
- Πραβίτα, Μ.-Ηλ. (2011), Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης– Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης: η πραγματικότητα των διαμεσολαβητικών αυτών θεσμών, Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου III/2011
- Τζέμος, Γ. Β. (2014), Ο θεσμός του Ombudsman (συνηγόρου του πολίτη) δικαιοσυγκριτικά- Digesta, [online] Διαθέσιμο: <http://www.digestaonline.gr/pdfs/Digesta%202014/4.pdf>
- Χλέπας, Κ. Ν., (2011), Η Νέα καταστατική οργάνωση για την τοπική διακυβέρνηση, [online]
Διαθέσιμο: https://www.eap.gr/images/stories/doc/deo24_dp_series_5.doc

Διαδικτυακοί Τόποι

- Ετήσια Έκθεση Σώματος Ε.Ε.Δ.Δ., (2017), <http://www.seedd.gr/LinkClick.aspx?fileticket=kJB%2bOoe1hEc%3d&tabid=74&mid=446> {Ανακτήθηκε την 02/09/2017}
- Αυλόγιαρη, Ε. και Τερζής, Κ. (2013), Κώδικας Δεοντολογίας Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών: Νομική Διάσταση-Ηθικά Ζητήματα, {Ανακτήθηκε την 25/08/2017} <http://www.avlogiari.gr/frontend/article.php?aid=223&cid=45>
- Ε.Ε.Τ.Α.Α., (2011), Οδηγός του δημότη-Υποχρεώσεις και Δεσμεύσεις του Δήμου-Χάρτα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του δημότη {Ανακτήθηκε την 20/06/2017} https://www.eetaa.gr/index.php?tag=ekdoseis_details&ekd_id=141
- Σωτηρόπουλος, Β. Ο Θεσμός του Ombudsman, {Ανακτήθηκε την 15/07/2017} <https://www.cityofathens.gr/symparastatis/node/515>
- Αιτιολογική Έκθεση Ν. 3852/2010 Πρόγραμμα «Καλλικράτης», (2010), {Ανακτήθηκε την 05/07/2017} http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/7f4d3181-8c97-4d49-8212-57bdf7ff860/2.Aitiologiki_Kallikratis.pdf
 - Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης, (2011), Ετήσια Έκθεση 2010 Αθήνα, {Ανακτήθηκε την 25/06/2017} https://www.gedd.gr/article_data/Linked_files/85/2010EktheshTelikh.pdf
 - Ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, Δελτίο Τύπου, (2017), Αθήνα Το πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσης 2016 βρίσκεται στην ιστοσελίδα: www.synigoros.gr {Ανακτήθηκε την 25/08/2017}
- Δελτίο τύπου του Δικτύου Συμπαραστατών, (2012), Αθήνα {Ανακτήθηκε την 25/08/2017} [https://www.cityofathens.gr/symparastatis/sites/www.cityofathens.gr.symparastatis/files/%20%CE%A4%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%A5%207_2012%20\[%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%A4%CE%A5%CE%9F%20%CE%A3%CE%A5%CE%9C%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A4%CE%A9%CE%9D\].pdf](https://www.cityofathens.gr/symparastatis/sites/www.cityofathens.gr.symparastatis/files/%20%CE%A4%CE%A5%CE%A0%CE%9F%CE%A5%207_2012%20[%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%A4%CE%A5%CE%9F%20%CE%A3%CE%A5%CE%9C%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A4%CE%A9%CE%9D].pdf)
- Εθνικό σχέδιο κατά της διαφθοράς «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ», (2013), Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων {Ανακτήθηκε την 25/08/2017} http://www.ministryofjustice.gr/site/LinkClick.aspx?fileticket=20z-Lk2_sw%3d&tabid=253
- Ελληνική Επιστημονική Εταιρία για τη Διαμεσολάβηση <http://www.elpidia.gr/el/%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE>

[%BB%CE%B1%CE%B2%CE%B7%CF%83%CE%B7%CE%BA%CF%89%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%83-](#)

[%CE%B4%CE%B5%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%83.html](#) {Ανακτήθηκε την 25/09/2017}

➤ Διεθνές Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Επίσημη ιστοσελίδα του The Institute of Internal Auditors). (Institute of Internal Auditors North America – I.I.A <https://global.theiia.org> {Ανακτήθηκε την 25/08/2017}

➤ Ετήσια Έκθεση (Μάρτιος 2015-Ιούνιος 2016), Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς {Ανακτήθηκε την 05/08/2017} http://www.gsac.gov.gr/attachments/article/142/GEGKAD_Etisia_ekthesi_2015_16.pdf

➤ Εθνικό Πρόγραμμα για την ουσιαστική ισότητα των φύλων, (2010-2013), Υπουργείο Εσωτερικών-Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων {Ανακτήθηκε την 25/07/2017} http://old.isotita.gr/var/uploads/PROGRAMMES/gender%20mainstreaming/municipalities_regions_oct-2011.pdf

➤ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον Χάρτη Πορείας για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών 2006-2010, (2009) {Ανακτήθηκε την 15/09/2017} <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM :c10404>

➤ Σωτηρόπουλος, Β. (2012), Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαρασάτη του Δημότη, Αθήνα {Ανακτήθηκε την 25/06/2017} <https://www.cityofathens.gr/symparastatis/node/571>

➤ Σωτηρόπουλος, Β. (2014), Το εγχειρίδιο του Συμπαρασάτη, Αθήνα {Ανακτήθηκε την 20/06/2017} http://www.cityofathens.gr/symparastatis/sites/www.cityofathens.gr.symparastatis/files/%20%CE%A3%CE%A5%CE%9C%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A4%CE%97_0.pdf

➤ Βασματζίδης, Χρ. (2011), Συμπαρασάτης του Δημότη και της Επιχείρησης Δήμου Αλεξανδρούπολης, «Νομικές υποχρεώσεις και κακοδιοίκηση» {Ανακτήθηκε την 02/09/2017} <http://www.alexpolis.gr/default.asp?static=101&id=2641>

➤ Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, Επίσημη Ιστοσελίδα {Ανακτήθηκε την 25/07/2017} www.ombudsman.europa.eu/el/atyourservice/couldhehelpyou.faces

➤ UNESCO INSTITUTE FOR STATISTICS (2013), “ADULT AND YOUTH LITERACY National, regional and global trends, 1985-2015” {Ανακτήθηκε την 27/08/2017} <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002174/217409e.pdf>

➤ <http://www.diamesolavisi.gov.gr/ekdiloseis/diamesolavisi-lysi-politismoy> {Ανακτήθηκε την 30/08/2017}

- Αραμπατζής, Γ. (2016), Συμπαραστάτης Δημότη & Επιχείρησης Δήμου Ηλιούπολης, Παρουσίαση του Θεσμού του Συμπαραστάτη στο πλαίσιο του Blue Money Show <https://www.youtube.com/watch?v=EPjOLLS8Mmo>
- <https://www.elawyer.blogspot.gr>

Ευρωπαϊκή Νομοθεσία

- Παράρτημα στο Ψήφισμα 80/1999 του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης, Κείμενο διαθέσιμο στα Αγγλικά, [online], στη διεύθυνση http://www.provincia.milano.it/export/sites/default/decisioni/difensore_civico_english/doc/res80.pdf και σε Ελληνική μετάφραση: <http://www.cityofathens.gr/symparastatis/sites/www.cityofathens.gr.symparastatis/files/%2080.pdf>
- Έκθεση του Συμβουλίου της Ευρώπης (Κογκρέσο των τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης) (25.2.2015) που αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα (Αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2298287>)

Ελληνική Νομοθεσία

- Νόμος υπ' αρ. 3852/2010 (“Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης”, Φ.Ε.Κ. Α' 87/7.10.2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).
- Νόμος υπ' αρ. 3463/2006 (“Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων”, ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).
- Υπουργική Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών Αριθ. 15150/14 (ΦΕΚ-955 Β/16-4-14-Διορθ.σφαλμ. Στο ΦΕΚ 1034 Β/25-4-14): Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Χώρας με το Ν. 3852/2010

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ

1. Έχετε εκλεγεί ως Συμπαραστάτης σε Δήμο ή σε Περιφέρεια;

- Σε Δήμο
- Σε Περιφέρεια

2. Σε ποιο Δήμο/Περιφέρεια έχετε εκλεγεί; (προαιρετική απάντηση)

.....

3. Πληθυσμός Δήμου ή Περιφέρειας όπου υπηρετείτε:

- 20.000-30.000
- 30.000-40.000
- 40.000-50.000
- 50.000-60.000
- 60.000-70.000
- Άλλο:

4. Η Ηλικία σας:

- 20-30 ετών
- 30-40 ετών
- 40-50 ετών
- 50-60 ετών
- 60 <

5. Το Φύλο σας:

- Γυναίκα
- Άντρας

6. Έτος ανάληψης καθηκόντων:

- 2014
- 2015
- 2016
- 2017

7. Τίτλος σπουδών:

8. Θεωρείτε ότι απαιτούνται νομικές σπουδές προκειμένου ο Συμπαραστάτης να ασκήσει το έργο του ;

- Ναι
- Όχι

2. ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

1. Υπάρχει Κώδικας Λειτουργίας του Συμπαραστάτη στο Δήμο/Περιφέρεια όπου είστε εκλεγμένος/η;

- Ναι
- Όχι

2. Με ποιον τρόπο διεκπεραιώνετε τις περισσότερες υποθέσεις;

- Εγγράφως
- Προφορικά

3. Είναι εφικτή η ολοκλήρωση της διαμεσολάβησής σας εντός της τασσόμενης προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών;

- Ναι
- Όχι

4. Πόσες υποθέσεις έχετε εξετάσει ανά έτος κατά τη διάρκεια της θητείας σας μέχρι σήμερα;

	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50<
2014						
2015						
2016						
2017						

5. Σε ποιο βαθμό οι υποθέσεις που εξετάσατε κατέληξαν στην επίλυση του αιτήματος;

- Καμία
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Όλες

6. Ποιό είναι το συνηθέστερο περιεχόμενο των αιτημάτων/καταγγελιών που εξετάζετε;

	Σπάνιο	Λιγότερο σύνηθες	Σύνηθες	Πολύ σύνηθες	Το συνηθέστερο
Διοικητικά θέματα					
Οικονομικά θέματα					
Πολεοδομικά θέματα					
Καθαριότητα Πόλης					
Καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος					
Κοινωνική Πολιτική					

7. Που πιστεύετε ότι οφείλονται κατά κύριο λόγο τα φαινόμενα κακοδιοίκησης που παρατηρούνται στους Ο.Τ.Α. ; (δύναται να επιλεγούν πάνω από μία απαντήσεις)

- Έλλειψη κατάρτισης του προσωπικού
- Λήψη λανθασμένων αποφάσεων από τους αιρετούς
- Μεροληψία σε βάρος των πολιτών
- Λανθασμένη ερμηνεία διατάξεων νόμου
- Πολυνομία
- Άλλο:

8. Έχετε υποστεί παρεμβάσεις που προσβάλουν την αρχή της ανεξαρτησίας στο έργο σας;

- Ναι
- Όχι

9. Πιστεύετε ότι η πρόταση του Συμπαραστάτη θα έπρεπε να είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση;

- Ναι
- Όχι

10. Η παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης του έργου σας πραγματοποιείται σε ξεχωριστή συνεδρίαση του Δημοτικού/Περιφερειακού Συμβουλίου;

- Ναι
- Όχι

11. Ποιά κατά τη γνώμη σας είναι η/οι αιτία/ες που δεν διαθέτουν όλοι, όσοι δύναται, οι Ο.Τ.Α. Συμπαραστάτη του Δημότη; (δύναται να επιλεγούν πάνω από μία απαντήσεις)

- Δεν εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από υποψήφιους για την πλήρωση της θέσης.
- Οι αιρετοί είναι επιφυλακτικοί με το νέο θεσμό.
- Οι υποψήφιοι δεν ήταν πρόσωπα κοινής αποδοχής
- Άλλο:

12. Από την εμπειρία σας, με ποιούς τρόπους πιστεύετε ότι μπορεί να ενισχυθεί ο θεσμός; (δύναται να επιλεγούν πάνω από μία απαντήσεις)

- Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Συμπαραστάτη.
- Δεσμευτική εφαρμογή των προτάσεων του από τη Διοίκηση.
- Εκλογή Συμπαραστάτη σε όλους τους Δήμους ανεξαρτήτως πληθυσμού.
- Δεσμευτική ημερομηνία απάντησης των υπηρεσιών στον Συμπαραστάτη.
- Υποχρεωτική επαναπροκήρυξη της θέσης μέχρι την εκλογή του
- Εντατικότερη και πολύπλευρη προβολή του θεσμού
- Άλλο:

3. Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ

3.1. Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ/ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΡΧΗ

Παρακαλώ απαντήστε σε ποιο βαθμό συντρέχουν τα παρακάτω:

	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
Η Αρχή που εκλεχτήκατε έχει εξασφαλίσει υλικοτεχνικά την ομαλή λειτουργία του Γραφείου του Συμπαραστάτη					
Υπάρχει διοικητική υποστήριξη από ανθρώπινο δυναμικό στο Γραφείο του Συμπαραστάτη.					
Έχει εξασφαλισθεί η προσβασιμότητα στο Γραφείο του Συμπαραστάτη για κάθε ομάδα πληθυσμού με ιδιαιτερότητες (Α.Μ.Ε.Α., αναλφάβητοι, ψηφιακά αναλφάβητοι, ομάδες χαμηλής μόρφωσης)					
Πραγματοποιείται επαρκής καμπάνια ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας για τη λειτουργία του θεσμού του Συμπαραστάτη.					
Οι αιρετοί παροτρύνουν τους πολίτες να απευθυνθούν στον Συμπαραστάτη για διαμεσολάβηση					
Υιοθετήθηκαν από την Αρχή που υπηρετείτε τυχόν «Ειδικές Προτάσεις» που διατυπώσατε.					

3.2. Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Παρακαλώ απαντήστε σε ποιο βαθμό συντρέχουν τα παρακάτω:

	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
Οι υπηρεσίες συνεργάζονται πρόθυμα με τον Συμπαραστάτη.					
Οι υπηρεσίες απαντούν άμεσα στα ερωτήματά σας					
Οι υπηρεσίες αιτιολογούν την άρνησή τους να ακολουθήσουν την πρόταση επίλυσης.					

4. Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ

4.1. Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ

Παρακαλώ απαντήστε σε ποιο βαθμό συντρέχουν τα παρακάτω:

	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
Οι πολίτες έχουν κατανοήσει το ρόλο του Συμπαραστάτη					
Οι πολίτες επιλέγουν να απευθυνθούν στον Συμπαραστάτη και όχι σε αιρετούς για την έκφραση αιτημάτων/παραπόνων					
Οι πολίτες που καταθέτουν καταγγελία ενώπιόν σας επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους.					

4.2. ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ

Παρακαλώ απαντήστε σε ποιο βαθμό συντρέχουν τα παρακάτω:

	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
Τα αιτήματα των πολιτών είναι νομικά βάσιμα					
Τα αιτήματα των πολιτών άπτονται των αρμοδιοτήτων του Ο.Τ.Α. όπου υπηρετείτε.					
Τα αιτήματα των πολιτών αφορούν άμεσα θιγόμενους καταγγέλλοντες, δηλαδή προηγήθηκε συναλλαγή με τις υπηρεσίες.					

5. Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΣΤΟΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι πραγματώνονται τα παρακάτω μέσα από το έργο σας:

	Καθόλου	Σε μικρή κλίμακα	Σε μέτρια κλίμακα	Σε μεγάλη κλίμακα	Πάρα πολύ
Ο Συμπαραστάτης αποτελεί παράγοντα Δημόσιας Διαβούλευσης					
Ο Συμπαραστάτης συνδράμει στην εξάλειψη φαινομένων κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α					
Η διαμεσολάβηση του Συμπαραστάτη αποτρέπει τον πολίτη να προσφύγει με ένδικα μέσα					
Ο Συμπαραστάτης ασκεί στην πράξη έμμεσο εσωτερικό έλεγχο στη Διοίκηση του Ο.Τ.Α.					
Ο Συμπαραστάτης αποκαθιστά την εμπιστοσύνη του πολίτη προς τη Διοίκηση του Ο.Τ.Α.					